

Conjuntura econòmica de les Illes Balears

juliol 2015

**Govern
de les Illes Balears**

Conjuntura econòmica de les Illes Balears *Juliol 2015*

Direcció: Llorenç Pou Garcias

Director general d'Ocupació i Economia

Coordinació: Miquel Quetglas Oliver

Realització:

Margalida Albertí Garau

Laura Alomar Llorente

Amelia Cabellos Barreiro

Margarita Ibáñez Ripoll

Joan Matamalas González

Javier E. Olivares Castillo

Monografia:

Margalida Albertí Garau

Carlos Enfedaque Teixeira

Miquel Quetglas Oliver

Assessorament lingüístic:

Antònia Fullana Miralles

Direcció General d'Ocupació i Economia

Conselleria de Treball, Comerç i Indústria

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

C/Palau Reial , 17

07001 - Palma

Illes Balears (Spain)

Tel.: +34.971.177.928

Fax.: +34.971.177.959

<http://dgeconomia.caib.es>

E-mail: informa@dgeconomia.caib.es

ISSN: 2254-481X

DL PM 1214-2002

Subscripció:

Per subscriure-vos de franc al nostre servei d'informació, vos convidam a enviar un missatge per correu electrònic a l'adreça:

informa@dgeconomia.caib.es

Vos notificarem la publicació del nostre *Butlletí de Conjuntura Econòmica* en versió digital tan aviat com estigui disponible, com també d'altres notícies d'interès.

índex

Cronologia	4
Resum Executiu	5
I. Entorn	8
1 Internacional	8
2 Unió Europea	12
3 Espanya	14
II. Illes Balears	16
1 Agropesquer	18
2 Indústria i energia	22
3 Construcció	27
4 Serveis	30
4.1. Comerç	32
4.2. Turisme. Hostaleria	33
4.3. Turisme. Transport i comunicacions	38
4.4. Mediació financera	43
4.5. Serveis empresarials i activitats immobiliàries	45
4.6. Altres serveis	48
III. Mercat Laboral	51
1 Context. Espanya i la UE-28	51
2 Ocupació i atur a les Illes Balears	54
3 Costos laborals	58
4 Accidents de treball	60
IV. Demanda	61
1 Preus	61
2 Consum intern	63
3 Consum de no residents	66
4 Recaptació fiscal	68
5 Inversió	70
V. Medi Ambient	73
VI. Monografia	83
Estat actual dels principals indicadors de l'estratègia Europa 2020 a les Illes Balears	
Introducció	83
1. Ocupació	86
2. Recerca i desenvolupament	87
3. Canvi climàtic i energia	87
4. Educació	90
5. Pobresa i exclusió social	92
Índex de gràfics i taules	100
Notes i abreviatures. Agraïments	102

Cronologia

Març 2015

- 22 Dia Mundial de l'Aigua
- 24 L'avió del vol GWI9525 s'estavella als Alps francesos.
- 28 Es publica en el BOIB la Llei 3/2015, de 23 de març, per la qual es regula el consum cultural i el mecenatge cultural, científic i de desenvolupament tecnològic, i s'estableixen mesures tributàries.
- 31 Es publica en el BOE la Llei 2/2015, de 30 de març, de desindexació de l'economia espanyola.

Abril 2015

- 7 Tresor Públic subhasta lletres a sis mesos a un tipus d'interès mitjà del -0,002, negatiu per primera vegada en la història.
- 9 Es publica en el BOIB la Llei 6/2015, de 30 de març, per la qual es regula el mecenatge esportiu i s'estableixen mesures tributàries.
- 13 El dòlar s'acosta a la paritat amb l'euro i s'intercanvia per 1,0552 dòlars per euro, el tipus més baix d'ençà el 2003.
- 24 Se celebren eleccions municipals i autonòmiques.
- 28 Es publica en el BOE la Llei 5/2015, de 27 d'abril, de foment del finançament empresarial.

Maig 2015

- 17 Dia Mundial del Reciclatge
- 26 Es publica en el BOE la Llei 9/2015, de 25 de maig, de mesures urgents en matèria concursal.

Juny 2015

- 3 L'OCDE preveu per a Espanya un creixement d'un 2,9 % el 2015 i d'un 2,8% el 2016.
- 19 Es publica en el BOE la Llei 11/2015, de 18 de juny, de recuperació i resolució d'entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió.
- 25 Es publica en el BOE la Llei 13/2015, de 24 de juny, de reforma de la Llei hipotecària i del text refós de la Llei de cadastre immobiliari.
- 29 El preu del petroli torna a baixar de 60 dòlars per barril.
- 30 L'FMI confirma que no ha rebut el pagament de 1.600 milions d'euros pel deute de Grècia. És la primera vegada que un país desenvolupat entra en situació de mora amb l'FMI.
- 30 L'atur registrat a les Illes Balears arriba a 55.508 persones, el nivell més baix des del setembre del 2008.

Juliol 2015

- 14 Al juny la inflació d'Espanya és del 0,1 %, el primer increment interanual de preus en gairebé un any. Per a les Illes Balears és del 0,4 %.
- 16 El tipus de canvi de la lliura esterlina cau per davall de 0,70 lliures per euro, el més baix des de final del 2007.
- 20 L'FMI confirma que ha rebut el pagament de 2.000 milions d'euros per part de Grècia i aixeca la situació de mora.

Resum Executiu

Taula 1. Perspectives de l'economia balear

Taxas de variació del PIB. Volum encadenat base 2010 (en %)														
	Anual					Trimestral								
	2010	2011	2012	2013	2014	2013				2014 (p)				2015 (a)
					(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Zona euro	2,0	1,6	-0,9	-0,4	0,8	-1,2	-0,5	-0,2	0,4	1,1	0,8	0,8	0,9	1,0
Espanya	0,0	-0,6	-2,1	-1,2	1,4	-2,2	-1,7	-1,0	0,0	0,6	1,2	1,6	2,0	2,7
Illes Balears	-0,9	0,6	0,0	0,3	1,0	0,0	0,3	0,6	0,4	0,4	0,8	1,1	1,5	2,2
Mallorca	-1,1	0,4	-0,1	0,2	0,7	-0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,5	0,8	1,3	2,1
Menorca	-1,4	0,2	-0,5	0,4	0,8	-0,3	0,4	0,9	0,6	0,4	0,5	0,9	1,2	2,0
Pitiüses	0,9	2,0	0,7	1,1	2,4	0,7	1,0	1,5	1,2	1,7	2,2	2,5	2,9	3,0

Font: Eurostat i Direcció General d'Ocupació i Economia.

p: provisional. a: avanç.

El 2015 l'economia balear millora la situació d'anys anteriors. Així, les Illes Balears acceleren el creixement econòmic fins al 2,2% interanual en el primer trimestre del 2015. Aquesta és la variació més important d'ençà del 2007. Tots els sectors presenten taxes positives, entre els quals destaca la recuperació del sector de la construcció, tot i que els serveis continuen sent l'activitat amb més dinamisme. Quant a l'evolució de cada una de les illes, les Pitiüses són la regió que més fortalesa ha demostrat tant durant la crisi econòmica com en la fase de recuperació, i en el primer trimestre presenten un creixement de tres punts percentuals. Mallorca i Menorca superen un increment interanual d'un 2% en els tres primers mesos del 2015.

Segons l'OCDE, les perspectives de creixement mundial són d'un 3,1% el 2015 i d'un 3,8% el 2016. Aquest enfortiment és gràcies als preus baixos del petroli, a la flexibilització monetària i a una reducció en la resistència de la consolidació fiscal en les economies principals. El maig del 2015 el barril Brent s'intercanvia a un preu un 41,5% inferior al d'un any ençà. El Govern grec arriba a un acord sobre el tercer rescat a Grècia. El creixement dels Estats Units s'ha recuperat abans del que s'havia previst, després de la contracció en el primer trimestre del 2014. La tendència del tipus de canvi de l'euro és de depreciació davant el dòlar i la lliure esterlina.

La zona euro perllonga la situació d'estabilitat iniciada el darrer trimestre del 2013. El creixement registrat en el primer trimestre del 2015, en termes interanuals, és d'un 1,0%. La taxa d'atur del conjunt de la Unió Europea se situa en els mesos d'abril i maig en unes ràtios de les més baixes des del juliol del 2011. Les perspectives de l'OCDE indiquen que la zona euro tancarà el 2015 amb una variació d'un 2,1%. Segons aquest organisme, la relaxació monetària del Banc Central Europeu, acompanyada per la depreciació de l'euro,

hauria de reforçar l'efecte positiu sobre la demanda, ajudada per una pausa en la consolidació fiscal i la caiguda dels preus del petroli. L'OCDE preveu que l'any 2015 l'economia alemanya s'acceleri un 2,3%. Al Regne Unit l'activitat econòmica continua la millora i des del darrer trimestre del 2013 està en taxes interanuals de creixement superiors a un 2%.

El PIB espanyol creix un 2,7% interanual en el primer trimestre del 2015. Les perspectives de l'OCDE del mes de juny estimen un creixement d'un 2,8% per a l'any 2015. El sector que més creix és el de la construcció, seguit de la indústria i dels serveis. En canvi, el VAB de l'agricultura es redueix. L'evolució de tots els components de la demanda del PIB remunta des de principi del 2013. El deute públic a Espanya s'incrementa en el primer trimestre en 12.335 milions d'euros i se situa en 1.046.192 milions (el 98% del PIB).

S'estima que enguany el sector agropesquer presentarà un creixement d'un 1,3%, tot i que el març d'enguany el nombre d'afiliats disminueix en aquest sector. En el primer trimestre del 2015 en el mercat central de Mallorca la comercialització de fruita i hortalissa augmenta i s'acompanya d'un augment en el preu mitjà per a ambdós tipus de cultiu, mentre que disminueix el preu de la patata. En el mercat exterior, l'exportació de patata disminueix en els tres primers mesos de l'any respecte de l'any anterior i, al contrari, augmenta la demanda internacional de la goma de garrofi. Pel que fa al vi i licor, augmenta el volum exportat, malgrat que a Alemanya i a Suïssa, principals països demandants, disminueix la demanda. En els escorxadors de les Illes Balears, el primer trimestre les tones sacrificades de tots els tipus de bestiar augmenten. Pel que fa al preu obtingut per la llet, tot i que baixa, se situa per damunt de la mitjana nacional. D'altra banda, en el primer trimestre del 2015 disminueixen les

captures de la pesca, tant en volum com en valor.

A les Balears, el VAB de la indústria del primer trimestre del 2015 registra la primera taxa interanual positiva dels darrers anys. Així, l'afiliació a la Seguretat Social i l'exportació de manufactures mantenen la tendència a l'alça. La producció industrial i l'entrada de comandes de les empreses del sector s'incrementen lleugerament de mitjana des del gener. Altres indicadors dibuixen encara un quadre de flaqueja. La confiança empresarial pel que fa a les expectatives a curt termini, tot i que presenta una lleugera millora, roman per sota de la mitjana de tots els sectors econòmics i la facturació reprèn la tendència a la baixa.

El sector de la construcció, després de pràcticament tocar fons l'any passat, torna a crear ocupació neta (un 13,4% al juny). A més, la variació interanual del valor afegit brut reprèn el signe positiu després de set anys de caigudes. Els indicadors endarrerits de l'activitat de la construcció, com ara els certificats de final d'obra, mostren la consolidació del revifament, tant pel que fa a l'activitat residencial com a la construcció d'edificis. A més, les perspectives de futur són positives, tal com mostren els projectes visats i la licitació oficial.

El sector terciari continua la trajectòria ascendent. En el primer trimestre d'enguany, el seu VAB intensifica el ritme de creixement i repunta de forma significativa. Els indicadors d'activitat del sector dels serveis, tant la xifra de negoci com l'ocupació, reforcen la tendència a l'alça. Igualment, l'afiliació a la Seguretat Social, especialment en el règim general, presenta creixements remarcables.

Els principals indicadors del sector del comerç també continuen en ascens i presenten taxes interanuals altes, especialment l'índex de comerç al detall i l'índex de comerç integrat els IASS. L'ocupació, d'acord amb els indicadors anteriors, també mostra signes positius. L'índex de confiança empresarial harmonitzat del comerç creix més moderadament que el de la resta de sectors econòmics. L'afiliació a la Seguretat Social augmenta a totes les illes.

Durant els primers cinc mesos de l'any 2015 arriben 3,4 milions de turistes, un 10,9% més que el mateix període de l'any anterior. Els viatgers allotjats en establiments reglats s'incrementen respecte de l'any passat, i també ho fa el nombre de pernoctacions. En els cinc primers mesos de 2015, el nombre de pernoctacions augmenta tant en hotels com en allotjaments de turisme rural, però descendeix en els apartaments turístics. Els resultats hotelers milloren a les tres

illes, però sobretot a Menorca. Els preus hotelers a les Illes Balears presenten augments interanuals que s'han accelerat des del setembre de l'any passat i l'increment se situa per sobre del d'Espanya, com succeeix amb els preus de l'oferta complementària. La destinació principal elegida pels viatgers no residents a Espanya són les Illes Balears, amb gairebé el 30% del total de pernoctacions. L'estada mitjana total es redueix en aquests cinc mesos, sobretot en els apartaments turístics, si bé s'incrementa en els establiments rurals.

Al maig, la despesa total que efectuen els turistes a les Balears creix i, en termes percentuals, destaca la que fan els turistes espanyols. També augmenta interanualment la despesa acumulada en els cinc primers mesos del 2015. De la mateixa manera, les compres i les disposicions d'efectiu que es fan a les Balears amb targetes emeses a l'estranger s'incrementen considerablement durant el primer trimestre.

Fins al maig d'enguany el nombre de passatgers que arriben per via aèria a les Illes Balears augmenta un 5,4% gràcies a la recuperació del passatge nacional i a l'increment, encara que discret, de turistes dels principals mercats emissors (Regne Unit i Alemanya). A més, altres països, com ara Itàlia, Suïssa o França, presenten resultats força positius. D'altra banda, els passatgers arribats en companyies de baix cost continuen a l'alça. El trànsit marítim de passatgers en línia regular disminueix un 3,5% durant els cinc primers mesos de l'any respecte del mateix període del 2014, mentre que el trànsit de creueristes augmenta un 7,9%. Quant al transport de mercaderies de gener a maig del 2015, augmenten tant les que arriben per via marítima com les que ho fan per via aèria, que canvien la tendència a la baixa que mostraven el 2014.

El maig d'enguany, el Banc Central Europeu (BCE) manté el tipus d'interès oficial de la zona euro en el 0,05%, vigent des del setembre passat, per tal de reactivar la situació econòmica davant el risc de deflació. En aquest context, el BCE continua la supervisió bancària que va iniciar el novembre del 2014. En el tercer trimestre del 2015 el nombre d'oficines bancàries continua en descens per al conjunt de les Illes Balears, la qual cosa es relaciona amb el menor nombre d'afiliats en aquesta activitat. Pel que fa als dipòsits, continuen en variacions interanuals positives però amb una tendència cada vegada més baixa associada a una disminució de la remuneració dels estalvis. El crèdit concedit continua disminuint, encara que els descensos s'alenteixen i la ràtio de morositat es redueix després de registrar el valor màxim el desembre del 2013. En l'àmbit hipotecari canvia la tendència a la baixa registrada anys enrere i en el primer quadrimestre del 2015 es constitueixen un 14,1% més d'hipoteques que un any ençà,

en línia amb l'augment de la compravenda d'habitatges.

El mercat laboral de les Illes Balears continua amb els bons resultats del 2014 i durant els primers cinc mesos de l'any els indicadors presenten una evolució positiva. Pel que fa a l'atur, el maig tanca amb xifres per sota de les de fa un any i assoleix el valor més baix des del 2009. L'afiliació a la Seguretat Social també s'incrementa el darrer dia del mes de maig, per tercera vegada en un mes de maig des del 2009. Totes les illes creixen en termes d'afiliació, si bé cal destacar el cas de les Pitiüses, que lideren la creació d'ocupació neta de l'arxipèlag. Respecte del conjunt d'Espanya, a totes les comunitats autònomes es redueix l'atur i s'incrementen les dades d'afiliació. Finalment, la contractació continua augmentant mes a mes, i els contractes registrats de gener a maig del 2015 a les Illes Balears superen les xifres acumulades del mateix període de l'any anterior. Quant als tipus de contractes, els temporals s'incrementen un 9,3% interanual, mentre que els indefinits disminueixen un 1,2%.

La inflació a les Balears repunta i l'indicador principal dels preus registra una taxa interanual positiva després de sis mesos de valors negatius. En el conjunt de l'Estat, les taxes de variació de l'IPC moderen la caiguda i es preveu que reprenguin el signe positiu els pròxims mesos. La inflació subjacent, que en el darrer any i mig no presentava gaires fluctuacions, també registra en el darrer mes un repunt important.

Els indicadors de consum disponibles apunten un canvi de rumb respecte de períodes anteriors. Així, augmenta la despesa en consum final, de manera molt perceptible la de les administracions públiques, la qual registra un avanç important. La progressió de l'indicador de confiança dels consumidors corresponent al mes de maig mostra un altre cop el valor màxim de la sèrie històrica. D'altra banda, les dades de matriculació de vehicles, tant les del maig com les acumulades de tot el 2015, reflecteixen una recuperació important, encara que amb diferències segons l'illa. També s'incrementa el consum de productes petrolífers, sobretot els carburants per a automoció, i la demanda d'energia elèctrica. Finalment, d'acord amb l'Enquesta de pressuposts familiars —de la qual s'inclou en el aquest número un resum dels principals resultats corresponents a l'any 2014— la despesa total a les Illes Balears creix un 5,0% en relació amb el 2013. És el primer any amb una taxa interanual positiva d'ençà del començament de la crisi.

El fet que es consolidi la recuperació econòmica accelera

les xifres de recaptació fiscal. L'import corresponent als tributs de competència exclusiva de la Comunitat Autònoma augmenta fins al maig a un ritme de dues xifres, especialment impulsat per l'impost de transmissions patrimonials. Quant als tributs de competència compartida, la recaptació per l'IVA i per l'IRPF augmenta una quarta part respecte del primer quadrimestre del 2014. L'impost de societats i els de la renda de no residents també incrementen la recaptació amb força.

Els principals indicadors analitzats descriuen una situació dispar quant a la inversió a les Illes Balears. En termes interanuals, la inversió estrangera en el primer trimestre minva considerablement. En el mateix període, també disminueix el crèdit al sector privat, encara que de forma més suau que en els trimestres precedents. En canvi, tal com destacàvem en el número anterior d'aquesta publicació, es consolida la tendència a l'alça del crèdit a les administracions públiques. El crèdit a les activitats productives continua a la baixa en el conjunt de l'Estat. D'altra banda, la creació de societats mercantils en els darrers mesos presenta un creixement continuat, si bé amb les dades acumulades del primer quadrimestre, el capital net es redueix en termes interanuals. Finalment, l'augment del nombre d'hipoteques constituïdes i el de l'import mitjà contractat apunten una recuperació gradual del mercat hipotecari.

La pressió demogràfica suposa un desafiament en la gestió de residus, clau en sostenibilitat, i en la resta d'aspectes mediambientals. En l'apartat dedicat al medi ambient es fa referència per a les Illes Balears a les dades relacionades amb els residus sòlids urbans, els residus perillosos, els residus de construcció i demolició, la valorització energètica i l'eliminació (abocador) dels residus sòlids urbans, i també a l'evolució dels llots a les EDAR. També es comenten dades referides als vehicles fora d'ús i als expedients sancionadors.

La monografia inclosa en aquest *Butlletí* ofereix una aproximació dels indicadors de l'estratègia Europa 2020 aplicats a les Illes Balears i, a més, ofereix una comparació amb la resta d'Espanya i la Unió Europea. La Comissió Europea presenta aquesta estratègia com a full de ruta per als pròxims deu anys, que persegueix impulsar l'economia d'una manera respectuosa amb el medi ambient i, alhora, de manera perdurable en el temps. Alguns dels reptes a què s'enfronta Europa es quantifiquen en una bateria d'indicadors relacionats amb l'ocupació, la recerca i el desenvolupament, el canvi climàtic i l'energia, l'educació, i la pobresa i l'exclusió social.

1 Internacional

Taula 2. Indicadors internacionals

	PIB			Taxa d'atur			Inflació		
Estats Units	1r Trimestre	2,9	↗	maig	5,5	→	maig	0,0	→
Japó	1r Trimestre	-0,9	→	maig	3,3	→	abril	0,5	→
Unió Europea	1r Trimestre	1,5	→	maig	9,6	→	maig	0,3	→
Regne Unit	1r Trimestre	2,9	↗	març	5,4	→	maig	0,1	→
Zona euro	1r Trimestre	1,0	→	maig	11,1	→	juny	0,2	→
Alemanya	1r Trimestre	1,0	→	maig	4,7	→	maig	0,7	→
França	1r Trimestre	0,8	→	maig	10,3	→	maig	0,3	→
Itàlia	1r Trimestre	0,1	→	maig	12,4	→	maig	0,2	→
Espanya	1r Trimestre	2,7	↗	maig	22,5	↘	maig	-0,3	→

Font: Eurostat, Cabinet Office of Government of Japan, Japan Ministry of Internal Affairs and Communications (Statistics Japan), US Department of Labor Bureau of Labor Statistics.

Dades estacionalitzades pel PIB i la taxa d'atur. Inflació: Indicador de Preus de Consum Harmonitzat.

Les fletxes indiquen la variació amb la xifra del mateix període de l'any anterior.

* Avançat

L'OCDE preveu que el 2015 el creixement mundial sigui d'un 3,1% i el 2016 d'un 3,8%. L'enfortiment de la tendència econòmica global, si bé inferior respecte d'abans de la crisi, és gràcies als preus baixos del petroli, a la flexibilització monetària generalitzada i a una reducció en la resistència de la consolidació fiscal a les principals economies. Pel que fa a algunes economies emergents, com la Xina, el Brasil i Rússia,

el creixement s'està desaccelerant. L'Eurogrup i el Govern grec arriben a un acord sobre el tercer rescat a Grècia, pel qual s'ha acceptat reformar les pensions i el mercat laboral i crear un fons per a les privatitzacions a canvi de 50.000 milions a tres anys.

LES PERSPECTIVES DEL CREIXEMENT MUNDIAL SÓN D'UN 3,1 % EL 2015 I D'UN 3,8 % EL 2016.

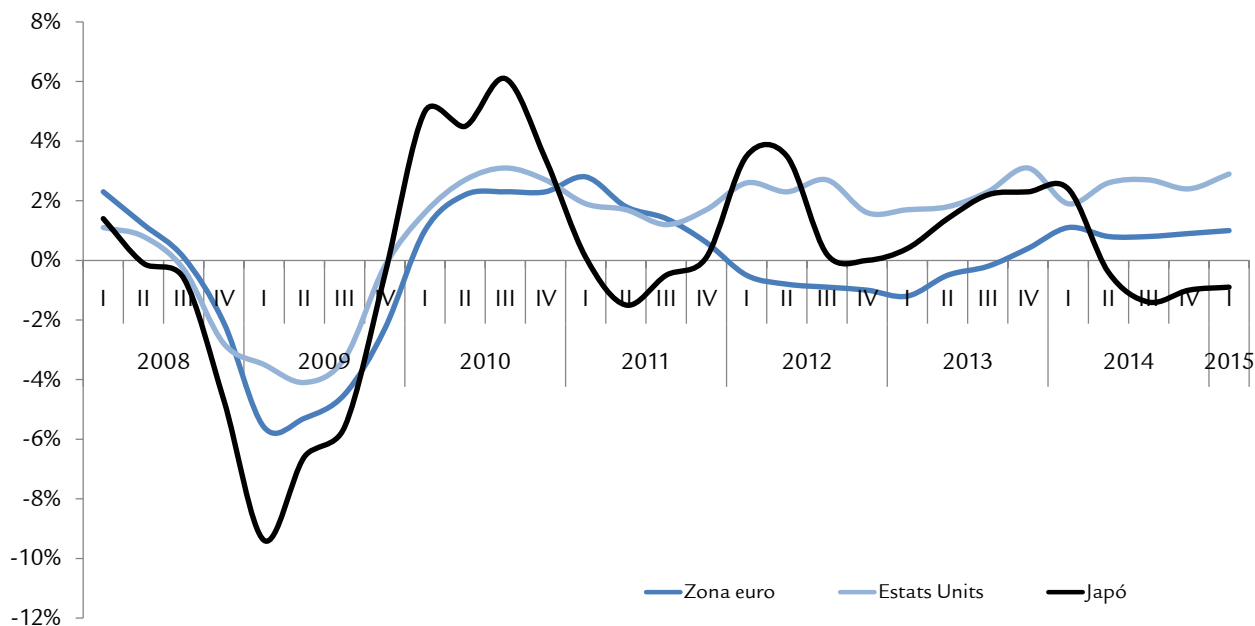
Taula 3. Previsions internacionals per al 2016

	PIB*	Taxa d'atur	Inflació
Estats Units	2,8	5,3	2,0
Japó	1,4	3,5	1,6
Unió Europea (zona euro)	2,1	10,8	1,0
Alemanya	2,3	5,1	1,7
França	1,7	10,0	0,9
Itàlia	1,5	12,1	0,6
Regne Unit	2,3	5,4	2,1
Espanya	2,8	21,9	0,5

Font: OCDE - Economic Outlook, analysis and forecasts (juny 2015).

* PIB Real

Gràfic 1. Evolució del PIB dels EUA, el Japó i la zona euro (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Font: Eurostat i Cabinet Office of Government of Japan.

Estats Units d'Amèrica

En el primer trimestre del 2015 l'economia creix a un ritme d'un 2,9% respecte del mateix període de l'any anterior. Així, el creixement als Estats Units s'ha recuperat abans del que s'havia previst, després de la contracció en el primer trimestre del 2014. Al mes de maig la taxa d'atur és del 5,5% i la inflació del 0,0%, ambdós indicadors amb una tendència estable. La Reserva Federal preveu pujar els tipus d'interès enguany, i espera que el creixement econòmic sigui sostingut. L'OCDE preveu que els Estats Units creixin un 2,0% el 2015 i un 2,8% el 2016, la qual cosa representa una revisió a la baixa respecte de les previsions anteriors. Al maig la balança comercial de béns i serveis presentà un dèficit de 41,9 milions de dòlars, superior en un 2,9% al registrat el mes anterior. Les exportacions descendiren un 0,8% mensual i les importacions un 0,1%. La balança per compte corrent el 2014 fou negativa i s'espera que també ho sigui el 2015 (un -2,4% i -2,6%, respectivament).

Japó

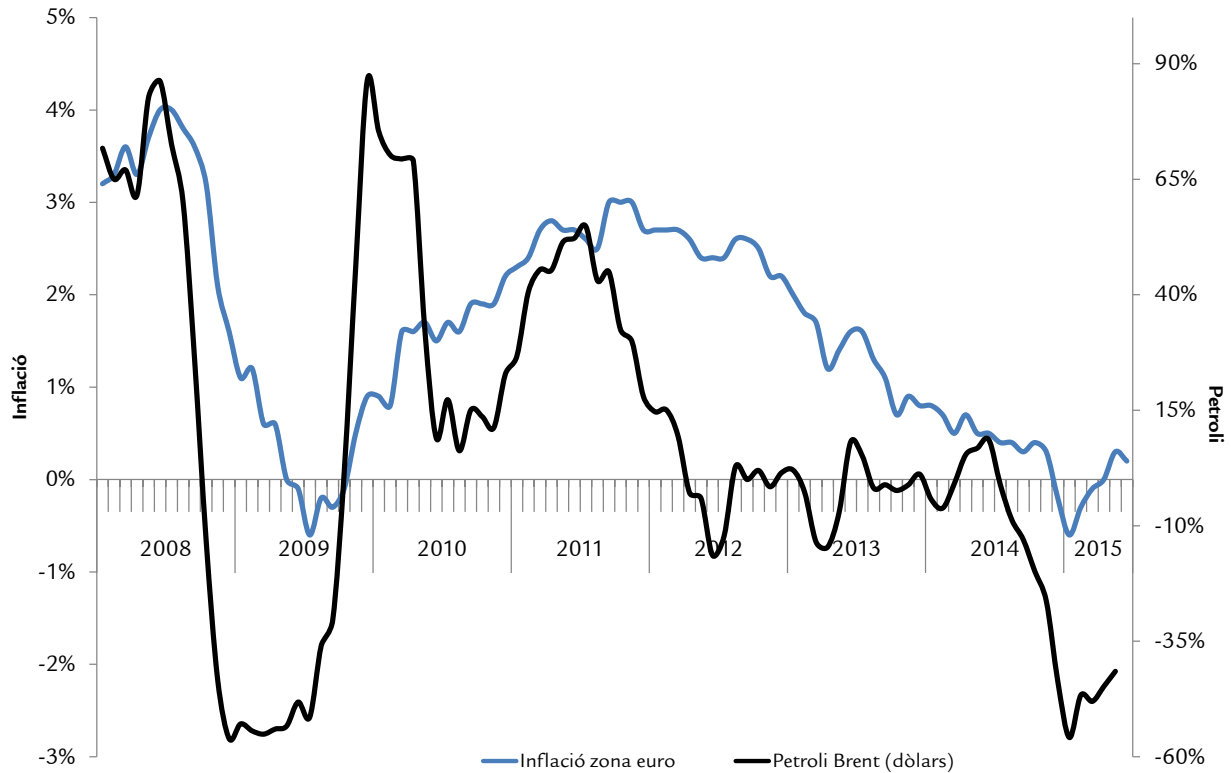
El Japó tancarà el 2015 amb una variació del PIB d'un 0,7%, i d'un 1,4% el 2016, segons les previsions de l'OCDE. Entre els factors que impulsen la recuperació hi ha els preus més baixos del petroli i l'increment de les exportacions com a

resultat d'un ien més feble. La taxa d'atur del maig és del 3,3% i la inflació del 0,5%. L'any 2015 l'economia nipona creix en el primer trimestre un 0,9% interanual, i la tendència és positiva. El superàvit de la balança per compte corrent del Japó al maig s'incrementa un 28,4% respecte de l'abril, a causa, principalment, de la disminució del dèficit de béns i serveis i de l'ampliació del superàvit de rendes primàries. Amb dades originals, el superàvit de la balança per compte corrent se situa en 1.880,9 milers de milions de iens, superior en un 266,7% al d'un any abans (512,9 milers de milions de iens).

Xina

Els preus de consum s'estabilitzaren al juny, després de tres caigudes consecutives intermensuals. Interanualment els preus augmentaren un 1,4%, dues dècimes més que el mes anterior. En general, la Xina presenta un alentiment en el creixement, segons l'OCDE, amb unes previsions d'un 6,8% per al 2015 i d'un 6,7% per al 2016. Això reflecteix la reestructuració en curs de l'economia xinesa, com ara els serveis que reemplacen la fabricació i les inversions immobiliàries com a principal motor de creixement. La balança per compte corrent representa el 2014 el 2,1% del PIB i s'espera que el 2015 sigui del 2,4%.

Gràfic 2. Variació interanual del preu barril Brent i inflació a la zona euro

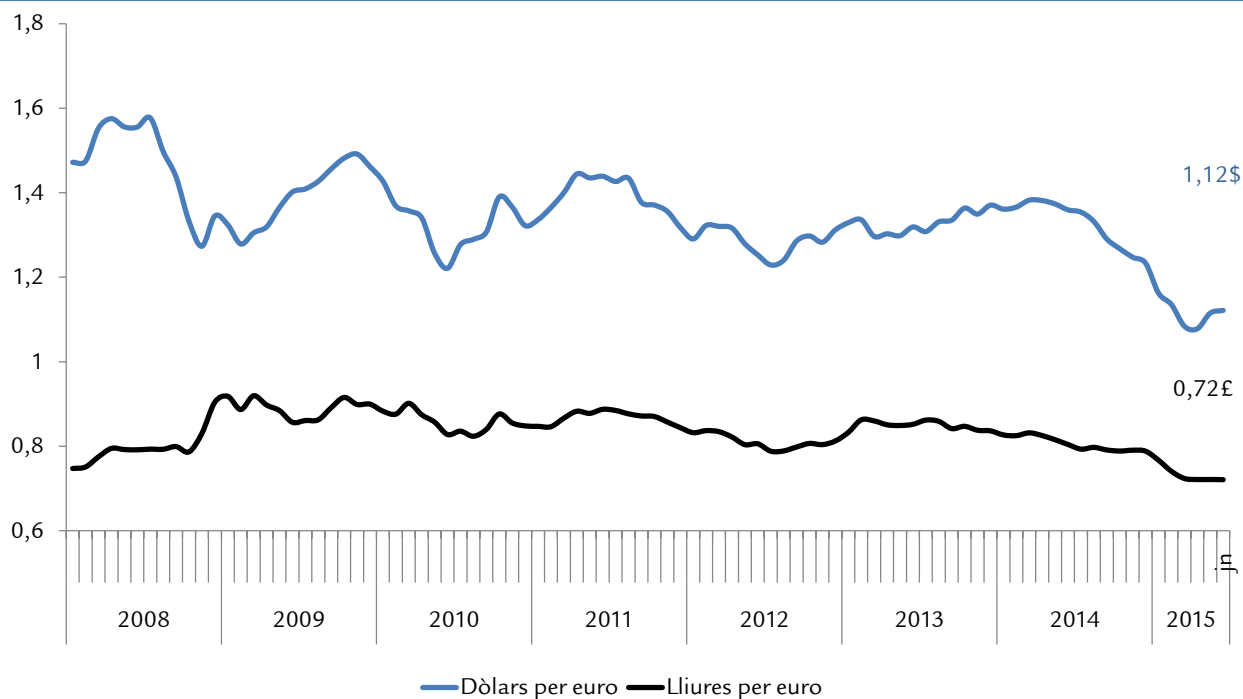
Font: EIA, Eurostat.

El mes de maig del 2015 el preu del **barril Brent** se situa en 64,08 dòlars (un -41,5% interanual), mentre que l'any 2014 al mes de maig arribà a 109,54 dòlars. Així, el 2015 continuen els preus baixos de final del 2014. Els canvis en el preu del petroli influiran en l'evolució de l'economia global, que s'ha vist impulsada per aquests preus a la baixa. D'acord amb dades de l'Organització de Països Exportadors de Petroli (OPEP), gairebé el 81% de les reserves provades de petroli

del món són en els països membres de l'OPEP, amb el gruix a l'Orient Mitjà (el 66% del total de l'OPEP). L'Agència Internacional de l'Energia (AIE) reduí les previsions de creixement de les produccions de petroli per al 2015 i el 2016 als Estats Units, en el context de la caiguda de preus i d'un menor nombre d'equips de perforació actius.

EL MAIG DEL 2015 EL BARRIL BRENT S'INTERCANVIA A UN PREU UN 41,5% INFERIOR AL D'UN ANY ENÇÀ.

Gràfic 3. Evolució del tipus de canvi de l'euro

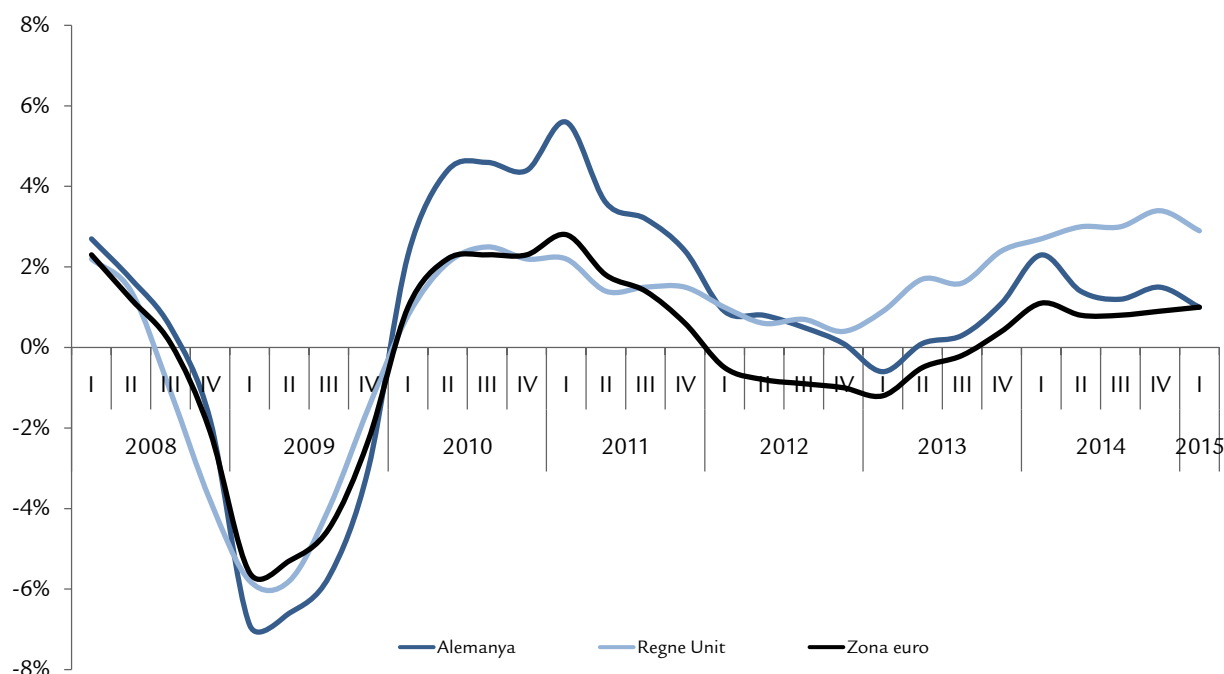
Font: BCE.

El juny del 2015 l'euro es canvia per 1,12 dòlars i per 0,72 lliures esterlines. La tendència des d'un any enrere és

d'apreciació del dòlar i de la lliure esterlina davant l'euro, el qual presenta tipus de canvis mínims des del 2007.

2 Unió Europea

Gràfic 4. Evolució del PIB de països europeus (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Font: Eurostat.

A la **zona euro** les dades del creixement de l'economia del primer trimestre del 2015 (1,0%) mostren un retorn a l'estabilitat ja iniciada el darrer trimestre del 2013. En termes inter trimestrals el PIB augmenta un 0,4%. El mes de maig del 2015 la taxa d'atur de la zona euro és de l'11,1% de la població activa. Pel que fa a la Unió Europea, el creixement interanual del primer trimestre arriba a un 1,5%, mentre que l'inter trimestral és d'un 0,4%. La taxa d'atur del conjunt de la Unió Europea se situa en els mesos d'abril i maig en el 9,6%, que és de les més baixes des del juliol del 2011. La inflació de la zona euro estimada per al mes de juny és del 0,2% i a la Unió Europea, al maig, és del 0,3% (dada provisional). L'Eurostat estima que el maig del 2015 hi ha 23,4 milions de persones en situació d'atur a la Unió Europea i 17,7 milions a la zona euro. Aquest mateix mes les taxes d'atur més baixes corresponen a Alemanya i el Regne Unit (març), i les més altes, a Grècia (amb el 25,6% al març) i a Espanya (22,5%).

LA ZONA EURO CREIX UN 1,0% INTERANUAL EN EL PRIMER TRIMESTRE DEL 2015.

Les perspectives de l'OCDE indiquen que la zona euro tancarà el 2015 amb una variació d'un 1,4% i el 2016 amb un 2,1%, previsions superiors a les de l'informe anterior (quan foren d'un 1,1% i un 1,7%, respectivament). Segons

aquest organisme, la relaxació monetària per part del BCE, acompanyada per la depreciació de l'euro, hauria de reforçar l'efecte positiu sobre la demanda, ajudada per una pausa en la consolidació fiscal i també per la caiguda dels preus del petroli. La primera estimació del mes d'abril del 2015 de la balança comercial a la zona euro respecte a la resta del món va registrar un superàvit de 14,9 milers de milions d'euros, mentre que en el mateix mes de l'any anterior va ser de 4,9 milers de milions d'euros. El 2014 el deute públic de la zona euro arriba al 91,9% del PIB, superior al d'un any ençà (90,9%). Grècia, Itàlia i Portugal tenen les ràtios de deute públic en percentatge sobre el PIB més altes del 2014, amb un 177,1%, un 132,1% i un 130,2%, respectivament. Les més baixes corresponen a Estònia (10,6%), Luxemburg (23,6%) i Noruega (26,4%). Grècia presenta una variació interanual del PIB positiva des del segon trimestre del 2014 i arriba a un 0,4% en el primer trimestre del 2015. No obstant això, la variació inter trimestral és negativa en aquest primer trimestre (-0,2%). La seva taxa d'atur l'abril del 2015 arriba al 25,6% i la inflació continua en taxes negatives des del 2013 (un -1,4% al mes de maig). S'ha arribat a un acord entre els ministres d'Economia de la zona euro i el de Grècia per poder atendre les dificultats de liquiditat de l'economia grega, si bé el Parlament grec votarà el 15 de juliol si l'accepta.

Alemanya

La variació interanual del PIB del primer trimestre a Alemanya és d'un 1,0%, i la intertrimestral, d'un 0,3%. La taxa d'atur estacionalitzada del mes de maig queda en el 4,7%, una de les més baixes d'Europa. La previsió de creixement de l'OCDE per a l'economia germana és d'un 1,6% per al 2015 i d'un 2,3% per al 2016, impulsada per l'enfortiment de la demanda interna i externa, un mercat laboral robust, taxes d'interès baixes i preus del petroli baixos. Aquesta pressió de la demanda s'espera que augmenti la inflació dels preus de consum, els quals des de febrer del 2015 abandonen les taxes negatives i el mes de maig la variació és d'un 0,7%. El deute públic del 2014 és del 74,7% del PIB.

L'OCDE PREVEU QUE L'ANY 2015 L'ECONOMIA ALEMANYA S'ACCELERI UN 1,6%.

França

La variació del PIB del primer trimestre és d'un 0,8% interanual i un 0,9% intertrimestral. La taxa d'atur encara mostra dues xifres (10,3%). L'OCDE espera que l'economia gala tanqui el 2015 amb una variació del PIB d'un 1,1% i el 2016 amb un 1,7%, gràcies a l'impuls dels preus de l'energia més baixos, a la millora de les condicions financeres, a la desacceleració de la consolidació fiscal, a l'enfortiment de la demanda externa i a les reformes per estimular la competitivitat. La inflació està en taxes positives des del mes de març i al maig arriba al

0,3%. El deute públic del 2014 és del 95,0% del PIB.

Itàlia

En el primer trimestre del 2015, la variació intertrimestral del PIB a Itàlia, amb un 0,3%, està per sobre del nivell dels trimestres precedents. En aquest trimestre la variació interanual està per sota (0,1%), si bé deixa les xifres negatives. La taxa d'atur del maig és del 12,4%. La variació dels preus a Itàlia el mes de maig del 2015 s'igualava a la mitjana de la zona euro (0,2%). La previsió de creixement per al 2015 per part de l'OCDE és d'un 0,6% i la del 2016 d'un 1,5%, i considera que després d'una llarga recessió el país italià inicia la recuperació gradual. Les exportacions donaran suport al creixement, però també al consum privat.

Regne Unit

Al Regne Unit l'activitat econòmica continua la millora iniciada el 2013 i en el primer trimestre del 2015 presenta una taxa interanual d'un 2,9%. La variació intertrimestral del PIB dels tres primers mesos d'enguany és d'un 0,4%. La taxa d'atur del març continua en valors baixos (el 5,4%). Per la seva banda, la inflació segueix una tendència a la baixa i al maig se situa en un 0,1%. L'OCDE preveu que el Regne Unit tancarà el 2015 amb una taxa de variació interanual del PIB d'un 2,4%, i per al 2016 situa el creixement en un 2,3%, és a dir, continuarà amb un ritme sòlid de creixement. El 2014 el deute públic és del 89,4% sobre el PIB.

3 Espanya

Taula 4. Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

Variació Interanual (%)	2015	2016
PIB	2,9	2,8
Consum privat	3,8	2,6
Consum públic	-0,8	0,0
Formació bruta del capital fix	5,4	6,3
Demanda nacional (contribució al creixement)	3,1	2,9
Exportació de béns i serveis	5,4	6,1
Importació de béns i serveis	6,2	6,5
Demanda exterior (contribució al creixement)	-0,1	0,1
Inflació	0,1	0,5
Taxa d'atur	23,1	21,9

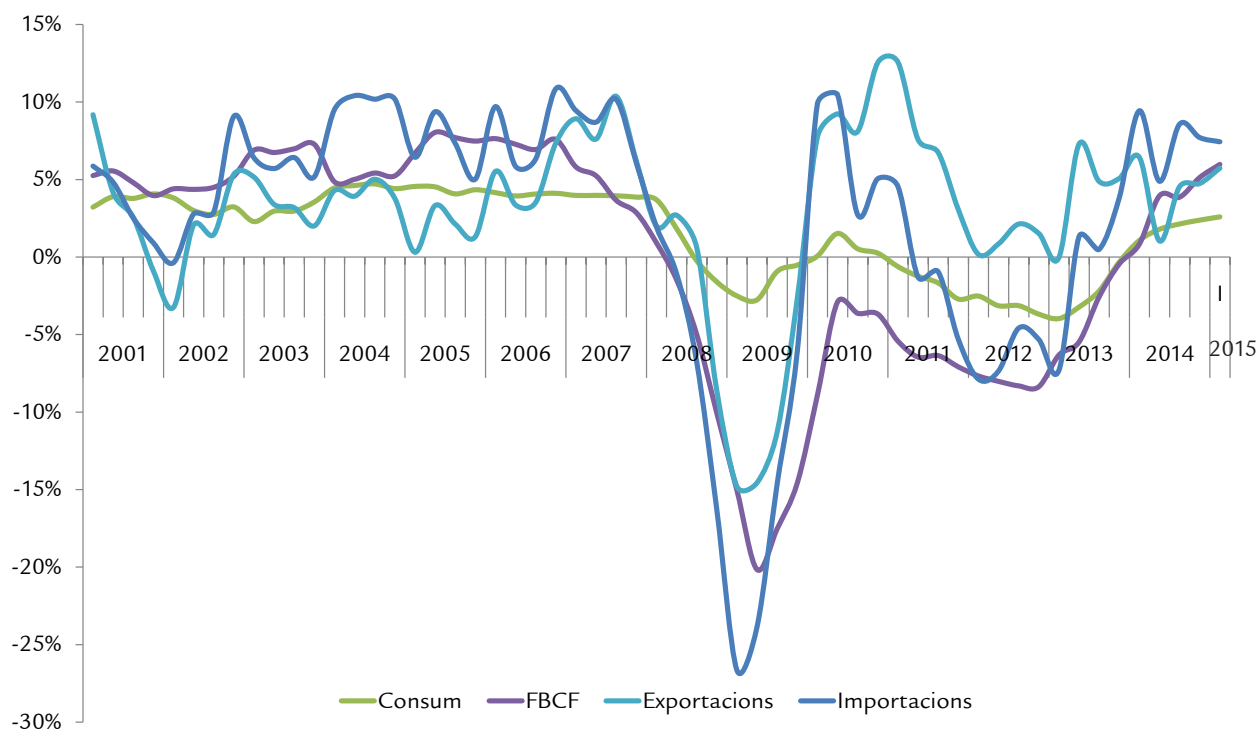
Font: OCDE Economic Outlook, analysis and forecasts, juny 2015.

L'economia espanyola registra, en termes interanuals, un creixement d'un 2,7% en el primer trimestre del 2015, mentre que en el quart trimestre del 2014 va ser d'un 2,0%. En termes inter trimestrals la variació del PIB és d'un 0,9% en el primer trimestre del 2015, dues dècimes més que en el quart trimestre de l'any anterior. Espanya tancà l'any 2014 amb un 1,4% de creixement. L'OCDE publica al mes de juny les previsions de

creixement de les economies mundials i per a Espanya estima un creixement d'un 2,9% per a l'any 2015 i d'un 2,8% per al 2016. Al juliol l'FMI estima un creixement d'un 3,1% per a Espanya el 2015 (sis dècimes més que l'estimació de l'abril) i d'un 2,5% per al 2016 (mig punt més).

[EL PIB ESPANYOL CREIX UN 2,7 % EN EL PRIMER TRIMESTRE DEL 2015.](#)

Gràfic 5. Evolució dels components de la demanda

En el primer trimestre del 2015, la demanda nacional aporta, en termes interanuals, 3 p.p. al creixement, mentre que el sector exterior en resta 0,3, si bé en ambdós casos hi ha una millora respecte el trimestre anterior. La despesa en consum final de les llars augmenta un 3,5%, i la de les administracions públiques, un 0,1%. La formació bruta de capital fix augmenta per cinquè trimestre consecutiu i se

situa en el 6,0%, gràcies a les variacions positives dels actius fixos materials (6,7%) i dels béns d'equipament (9,4%), i també perquè en la construcció la variació és 4,9 punts més elevada. Tal com es pot veure en el gràfic, les exportacions s'incrementen (un 5,7% interanual) a un ritme inferior al de les importacions (7,4%), i això passa en tots els trimestres del 2014.

Taula 5. Evolució de l'economia espanyola

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Taxes de variació interanual (en %)

Volum encadenat referència 2010

	2013				2014				2015
Trimestre	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Sector agropesquer	5,3	21,9	17,2	18,4	10,3	1,6	5,3	-3,4	-2,6
Indústria i energia	-3,3	-2,4	-0,9	-0,5	0,5	1,9	1,5	2,1	2,7
Construcció	-8,8	-9,6	-8,0	-6,0	-6,2	-1,7	0,0	3,4	5,8
Serveis	-1,5	-1,6	-1,1	0,0	0,9	1,4	1,7	2,3	2,6
PIB a preus de mercat	-2,2	-1,7	-1,0	0,0	0,6	1,2	1,6	2,0	2,7

Font: INE.

Pel que fa a l'oferta, el sector que més creix és el de la construcció (5,8%), seguit de la indústria (2,7%) i dels serveis (2,6%). L'agricultura, després de presentar taxes de creixement positives, es redueix un 3,4% en el quart trimestre del 2014 i un 2,6% en el primer trimestre del 2015. Segons el Banc d'Espanya, el finançament als sectors no financers residents a Espanya es redueix en termes interanuals al maig: al sector privat, un 2,9%; a les empreses, un 2,7%, i a les famílies, un 3,1%. A les administracions públiques el finançament minva un 4,4% a l'abril.

Segons l'EPA, l'ocupació descendeix en 114.300 persones en el primer trimestre respecte al quart de l'any anterior, amb un total de 17,5 milions. L'ocupació ha crescut en 504.200 persones en els darrers dotze mesos, cosa que en termes relatius representa un 3,0% més. Per comunitats autònomes, els augments anuals més elevats del nombre d'ocupats es produeixen a Madrid, la Comunitat Valenciana i Andalusia. A causa de l'elevada estacionalitat, les Illes Balears són la segona comunitat autònoma després de Catalunya amb un descens intertrimestral d'ocupats més elevat, amb 22.700

menys. La taxa d'atur en el primer trimestre del 2015 és del 23,8% en el conjunt nacional. El mes de juny del 2015 la taxa de variació anual de l'IPC abandona onze mesos en xifres negatives i queda en un 0,1% interanual, tres dècimes per sobre de la registrada el mes anterior.

Segons dades del Banc d'Espanya sobre la balança de pagament del primer trimestre del 2015 l'economia espanyola generà una necessitat de finançament davant l'exterior de 774 milions d'euros (el 0,3% del PIB), mentre que en el mateix període de l'any anterior la necessitat de finançament fou de 2.184 milions (el 0,9% del PIB). La balança per compte corrent acumulà un dèficit (després de tres trimestres en xifres positives) de 1.514 milions d'euros, menys de la meitat de l'assolit en el primer trimestre del 2014 (3.677 milions d'euros). El deute públic a Espanya s'incrementa en el primer trimestre en 12.335 milions d'euros i se situa en 1.046.192 milions. Això suposa el 98% del PIB. El principal índex de referència dels préstecs hipotecaris (euríbor) s'abaixa fins al 0,163% al juny, dada que implicarà l'abaratiment de les hipoteques.

II. ILLES BALEARS

Taula 6. Evolució de l'economia balear

Taxas de variació del VAB a preus constants (en %)														
	Anual					Trimestral								
	2010	2011	2012	2013	2014	2013				2014 (p)				2015 (a)
					(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Illes Balears	-0,9	0,6	0,0	0,3	1,0	0,0	0,3	0,6	0,4	0,4	0,8	1,1	1,5	2,2
Sector agropesquer	-0,4	0,3	-0,5	1,0	0,2									
Indústria	-2,8	-1,4	-0,8	-1,1	-1,0	-0,8	-0,9	-1,3	-1,6	-1,8	-1,1	-0,9	-0,4	0,7
Construcció	-6,3	-4,4	-5,5	-5,4	-2,6	-6,1	-5,5	-5,2	-4,7	-4,1	-3,1	-2,3	-1,1	1,5
Serveis	-0,1	1,2	0,6	1,0	1,4	0,7	1,0	1,3	1,1	0,9	1,3	1,5	1,9	2,4

Font: Direcció General d'Ocupació i Economia.

p: provisional. a: avanç.

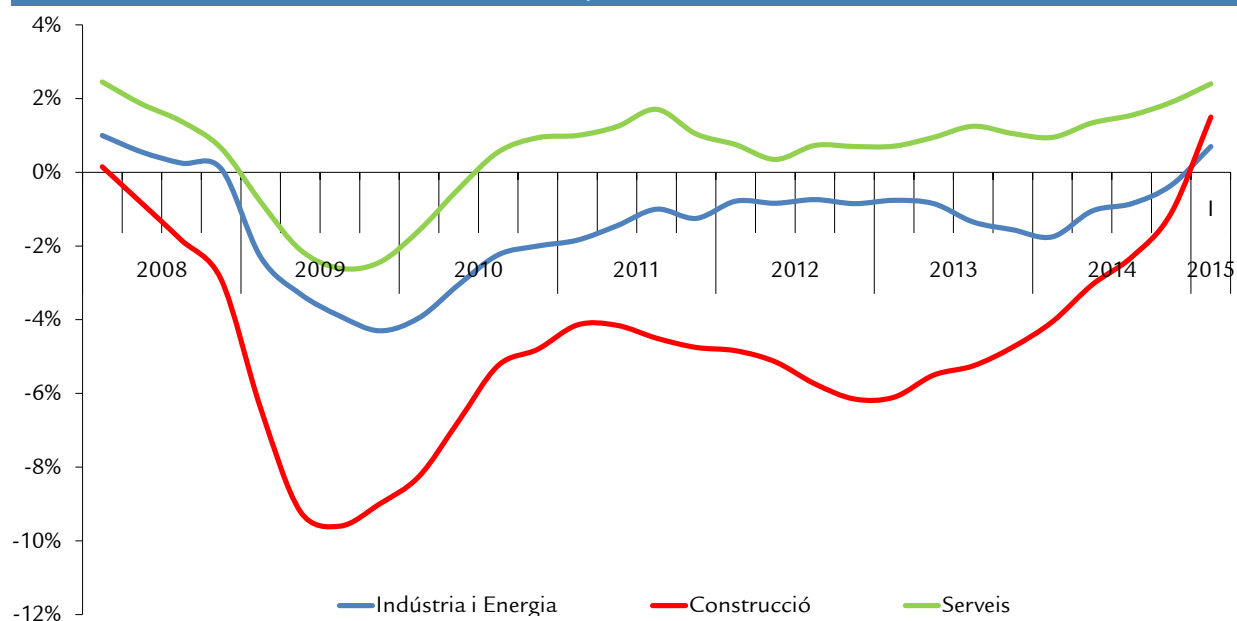
Les Illes Balears milloren els indicadors macroeconòmics en els primers mesos del 2015, i en el primer trimestre es registra un creixement d'un 2,2% interanual. Així les coses, l'arxipèlag balear manté el dinamisme econòmic que es produeix a la resta de comunitats autònomes, on la variació del PIB dels tres primers mesos d'enguany se situa en el 2,7%. Per primera vegada d'ençà del començament de la crisi, tots els sectors de les Illes Balears incrementen el valor afegit brut respecte de l'any anterior. En primer lloc destaquen els serveis, amb gairebé dos punts i mig d'increment, i la progressió a l'alça de la construcció.

El revifament de l'activitat que s'inicià en el sector dels serveis s'estén a la resta de branques de l'economia balear. Les inversions efectuades en els establiments turístics, juntament amb la recuperació de la demanda interna i l'externa, han impulsat la recuperació. La facturació del principal sector econòmic de les Balears, els serveis, s'incrementa en el primer quadrimestre més d'un 6% de mitjana, xifra en la qual han influït les vendes del comerç al detall (també amb un augment d'un 6,5%). La reactivació del cicle econòmic condueix a un increment de la força laboral i l'afiliació a la Seguretat Social augmenta més de sis punts en termes interanuals tots els mesos del 2015. Paral·lelament l'atur registrat manté el camí de la millora i els mesos del 2015 mostra descensos

de dues xifres. Aquests registres administratius apunten la mateixa tendència que l'Enquesta de població activa del primer trimestre, que mostra augments d'ocupació (8,9%) i descensos de l'atur (-14,3%). A més, la millora del mercat laboral es fa palesa a gairebé tots els sectors, entre els quals destaca l'increment en la indústria (35,7%) i en la construcció (24,9%). Precisament les perspectives per a aquestes dues activitats són positives amb vista al futur, gràcies a l'increment d'entrada de comandes a la indústria (un 0,8% en el primer quadrimestre) i dels projectes visats per la construcció (un 35,8% més d'expedients).

Quant a l'anàlisi per illes, totes milloren la posició relativa respecte d'un any enrere. Una altra vegada cal destacar Eivissa i Formentera, que assoleixen un creixement econòmic de tres punts percentuals, taxa que no es produïa des del 2007. Així, l'arxipèlag pitiús és la regió que més fortaleza ha demostrat tant durant la crisi econòmica com en la fase de recuperació. No obstant això, les altres dues illes també revifren la producció fins a superar els dos punts percentuals. Mallorca, que té un pes d'aproximadament quatre cinques parts en l'economia balear, presenta una variació interanual d'un 2,1%. Menorca és l'illa amb el creixement més moderat (2,0%), però així i tot accelera considerablement la taxa respecte de períodes anteriors.

Gràfic 6. Evolució del VAB de les Illes Balears per sectors

Font: DGOE.

1 Agropesquer

Agricultura

Taula 7. Creixement del VAB de l'agricultura, la ramaderia i la pesca

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)						
2008	2009	2010	2011	2012	2013 (p)	2014 (a)
0,8	-0,4	-0,4	0,3	-0,5	1,0	0,2

Font: Direcció General d'Ocupació i Economia

a: avanç. p: provisional.

El sector agropesquer tanca l'any 2014 amb una taxa de creixement d'un 0,2%, per davall del tancament de l'any 2013 (1,0%). Per a enguany l'estimació arriba a un 1,3%.

Taula 8. Afiliació a la Seguretat Social en l'agricultura

	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears	març	5.625	→	-0,4
Mallorca	març	4.481	→	-1,6
Menorca	març	637	↗	2,4
Eivissa	març	377	→	-1,6
Formentera	març	14	↗	16,7

Font: Ibestat (a partir de dades de la TGSS).

El març del 2015, hi ha 5.625 persones afiliades a la Seguretat Social en agricultura i ramaderia, un 0,4% menys que en el mateix mes de l'any anterior. Per illes, el nombre d'afiliats augmenta a Menorca i a Formentera, mentre que disminueix a la resta d'illes.

El Programa de Desenvolupament Rural de les Illes Balears (PDR) preveu finalment un pressupost total de 149 milions d'euros per al període 2015-2020, xifra que representa entorn d'un 2% més que les ajudes rebudes per al període 2007-

2013. Fins ara i d'acord amb aquest Programa, el Govern de les Illes Balears ha autoritzat iniciar les convocatòries per a dos paquets d'ajudes agroambientals pluriennals: la primera aprovada pel febrer per un import de 30,9 milions d'euros i la segona, que s'inicia al mes de juny, per un import de 36,6 milions d'euros, dels quals el 46,2% és finançat per la Comunitat Autònoma, el 39,7% pel Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER) de la Unió Europea i el 14,1% restant pel Govern central.

Taula 9. Indicadors de l'agricultura

		Darrera dada		Variació interanual (%)			
Mercat central de Mallorca (productors)		Tones	PMP	Tones		PMP	
Fruita	gener-març	127	1,1	↘	-11,9	↗	16,7
Hortalisses	gener-març	543	1,1	↘	-2,2	↗	4,6
Patates	gener-març		0,4			↘	-26,8
Total	gener-març	670	1,0	↘	-4,2	↗	4,3
Mercaderies agràries exportades		Tones	Milers d'€	Tones		Milers d'€	
Patates	gener-març	258	149	↘	-47,6	↘	-51,4
Regne Unit	gener-març	11	12	↘	-84,2	↘	-80,4
Dinamarca	gener-març	223	130	↘	-32,8	↘	-33,4
Goma de garroff	gener-març	423	2.678	↗	2,8	↗	3,4
Alemanya	gener-març	95	625	↘	-14,9	↘	-14,3
Dinamarca	gener-març	123	795	↗	151,0	↗	141,3
Vins i licors	gener-març	563	2.005	↗	53,0	→	-1,6
Alemanya	gener-març	160	947	↘	-17,5	↘	-9,4
Suïssa	gener-març	44	417	↘	-11,2	→	0,1

Font: Mercapalma, lbestat.

PMP: preu mitjà ponderat.

LA COMERCIALIZACIÓ DE FRUITA I HORTALISSA AUGMENTA, TOT I QUE HI HA SUPERFÍCIE DE CULTIU SENSE PRODUCCIÓ.

En el mercat central de Mallorca, el primer trimestre de l'any la comercialització de fruita i hortalissa que prové de majoristes i productors és de 37.078 tones, un 5,8% superior a la registrada en el mateix període de l'any 2014. El signe positiu es produeix per la comercialització que prové dels majoristes (6%), la qual es dona per ambdós tipus de producte, tant la fruita (10,9%) com l'hortalissa (2,4%). En canvi, la comercialització dels productors disminueix en els primers tres mesos del 2015 un 4,2%, més en el cas de la fruita (-11,9%) que en el de l'hortalissa (-2,2%). Aquest comportament en la demanda s'acompanya d'un augment del preu mitjà de la fruita (16,7%) i de l'hortalissa (4,6%). Cal destacar que la patata s'abarateix fins un 26,8% respecte del primer trimestre del 2014.

Segons dades del Servei de Millora Agrària i Pesquera (SEMILLA) del Govern de les Illes Balears per al 2014, 51.908 hectàrees (el 10,4% de la superfície geogràfica) s'empren com a terres de cultius llenyosos: ametlers, garrovers, oliveres, figueres, cítrics, vinya i arbres de fruita dolça. No obstant això, 35.929 hectàrees estan en producció mentre que la resta de superfície dedicada a aquest tipus de cultiu roman abandonada o sense producció. En aquest context, l'any passat la producció de vi i d'oli a les Illes Balears fou

menor que el 2013, entorn d'un 6% i un 1%, respectivament. No obstant això, la demanda d'ambdós productes augmentà respecte d'un any enrere. Pel que fa als ametlers, mentre que la producció el 2014 fou la mateixa que el 2013, per a enguany es preveu que augmenti fins a un 10,0% (1.516 tones) respecte del 2014, per damunt de l'augment de la producció nacional (4,9%), segons dades de la Mesa Estatal de Fruits Secs.

Les pluges i el fred de l'hivern beneficien la majoria de cultius, llevat de la patata primerenca per a l'exportació, la collita de la qual s'inicia pel febrer i acaba al juny. Així, en el mercat exterior disminueix el volum exportat de patata del primer trimestre fins a un 47,6% i en valor monetari cau un 51,4% respecte del mateix període del 2014. El Regne Unit i Dinamarca, principals països demandants, disminueixen la demanda d'aquest cultiu. Pel que fa a la goma de garroff, es recupera la demanda internacional entre gener i març, tant en volum com en valor monetari, afavorida per l'augment de l'exportació a Dinamarca, la qual presentava una variació negativa significativa a final de l'any passat. El mercat exterior per al vi i el licor augmenta el volum exportat (53%) gràcies a la demanda de països com Cap Verd i els Països Baixos, mentre que a Alemanya i a Suïssa, principals països demandants, disminueix l'exportació en el primer trimestre del 2015.

Taula 10. Indicadors de la ramaderia

Carn sacrificada en els escorxadors (tones)	Darrera dada 2015		Variació interanual (%)	
Bestiar boví	gener-març	492	↘	-5,9
Bestiar oví	gener-març	514	↗	34,5
Bestiar cabrum	gener-març	4	↗	7,3
Bestiar porcí	gener-març	958	↗	5,2
Bestiar equí	gener-març	5	↗	47,2
Aus	gener-març	742	↘	-27,3

Font: Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

En els escorxadors de les Illes Balears, les tones sacrificades de tots els tipus de bestiar augmenten en el primer trimestre de l'any, al contrari de la carn sacrificada d'aviram (-27,3%), segons dades del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient. Entre la carn que més es demana destaca l'augment de la de bestiar oví (un 34,5% interanual) i del porcí (5,2%). Pel que fa a la carn del bestiar boví, tot i que augmenta (1,4%), no està entre les més sacrificades en aquest període. Si es compara amb l'evolució de la demanda nacional del primer trimestre d'any, al contrari de les Balears, destaca la menor demanda de bestiar oví (-2,3%), mentre que la carn sacrificada de la resta de bestiar augmenta entorn d'un 8%.

A PARTIR DE L'ABRIL LA UNIÓ EUROPEA SUPRIMEIX LES QUOTES LÀCTIES, INTRODUÏDES DES DEL 1984.

Segons dades del Fons Espanyol de Garantia Agrària, els lliuraments de llet de les Balears arriben a 55.128 tones al final de la campanya 2014/2015, que s'inicia al mes d'abril i acaba el març de l'any següent. Aquesta xifra representa un descens d'un 1,1% respecte de la campanya anterior. En canvi, per al conjunt de l'Estat, els lliuraments de llet augmenten

un 3,1% interanual. Pel que fa al preu mitjà ponderat, a les Illes Balears passa de 0,345 euros per litre l'abril del 2014 a 0,332 euros per litre el març del 2015, i se situa per damunt de la mitjana nacional (0,323 €/l), fet que es produeix des de l'octubre passat. No obstant això, per a la pròxima campanya els ramaders de les Balears actuen en un nou àmbit ja que la Unió Europea suprimeix les quotes làcties introduïdes des del 1984 amb l'objectiu de respondre a la creixent demanda del mercat mundial.

Cal destacar les darreres dades de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori de Sobrassada de Mallorca com a producte amb indicació geogràfica protegida. Així, el 2014 es produeixen 1.805 tones d'aquest producte, un 1,3% més que l'any anterior malgrat que les vendes són inferiors (-0,5%). Pel que fa als mercats on es comercialitza, el 80% es destina a la Península, on disminueix la demanda un 2,1%, i el 17% és consum balear, que augmenta un 4,7%. La resta de la Unió Europea és el tercer mercat en importància (amb un pes del 2,4%), en el qual augmenta el consum de Sobrassada de Mallorca un 18,7%. Finalment, el 0,5% restant que es ven a tercers països també augmenta un 23,8% interanual.

Pesca

El nombre d'afiliats en el sector pesquer és de 672 treballadors el març del 2015, amb una disminució d'un 4,0% respecte de l'any 2014. El signe negatiu en l'afiliació és present a totes les

illes, però és més destacat en el cas de Menorca (-5,7%) i les Pitiüses (-4,4%), seguides de Mallorca (-3,5%).

Taula 11. Afiliació a la Seguretat Social en el sector pesquer

	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears	març	672	↘	-4,0
Mallorca	març	463	↘	-3,5
Menorca	març	100	↘	-5,7
Eivissa	març	76	↘	-5,0
Formentera	març	33	↘	-2,9

Font: l'bestat (a partir de dades de la TGSS).

La producció pesquera declarada a les Illes Balears en el primer trimestre del 2015 és de 776 tones, amb un valor en primera venda de 3,58 milions d'euros. En comparació de l'any anterior (787 t i 4,01 M€), les dades representen una disminució d'un 1,3% en el pes de les captures i d'un 10,5% en el valor econòmic. Així, el preu mitjà de la producció total de peix es redueix un 9,2% (de 5,09 €/kg a 4,62 €/kg).

En el primer trimestre del 2015, com en el mateix període del 2014, hi ha una gran quantitat d'aladroc (180 t), espècie pelàgica que era poc habitual a les Illes Balears però que des del 2011 ha augmentat en població i en captures. Cal tenir en compte que l'aladroc és, entre els petits pelàgics, l'espècie més preuada a les Illes Balears i a Espanya en general. Juntament amb l'aladroc, la sardina, el gerret i el sorell ocupen les primeres posicions entre les deu primeres espècies pelàgiques del 2015 i la resta són espècies demersals pròpies de la pesca d'arrossegament, com ara la rajada, el pop, la morralla i la gamba.

Quant al valor, en el primer trimestre del 2015 les espècies principals són similars a les del 2014, però en ordre diferent i amb la substitució del lluç i l'escamarlà (espècies cares) pel gerret i la rajada (espècies de preu més baix). Destaca l'aladroc, que, tot i que és una espècie de preu baix (1,56 €/kg), és la segona en valor econòmic, atesa la gran quantitat que se n'ha desembarcat. El jonquillo, en cinquena posició quant al valor, és una espècie important per a la supervivència de la flota d'arts menors a l'hivern.

Pel que fa al preu mitjà aquest primer trimestre, és molt baix (la davallada és superior a un 9%) en comparació del primer trimestre del 2014. D'una banda, el motiu és la gran quantitat d'espècies pelàgiques capturades el 2015, el preu de les quals (com ara el de la sardina, a 1,37 €/kg, i el de l'aladroc, a 1,56 €/kg) abaixa el preu mitjà del peix, com ja va passar els anys 2013 i 2014. De l'altra, es manté la davallada de preus d'espècies diana de la pesca d'arrossegament (escamarlà, gamba, gall de Sant Pere) i de la d'arts menors (sípia, cap-roig) no associada a increments de les captures.

Taula 12. Indicadors de producció pesquera, 1er trimestre 2015

Captures	Pes (kg)	Valor (€)	Variació interanual (%)			
			Pes (kg)		Valor (€)	
Aladroc	179.857	279.900	↗	16,1	↗	23,1
Sardina	48.404		↘	-8,0		
Gerret	63.447	215.564	↗	54,3		
Sorell	43.833		↗	16,3		
Rajada	33.005	113.908	→	-1,4		
Pop	28.417		↘	-3,1		
Gamba vermella	25.793	558.957	↘	-11,0	↘	-9,1
Morralla	24.394		↘	-12,0		
Lluç	19.121		↘	-36,8		
Moll vermell	19.014	119.765			↘	-13,2
Calamar		204.653			↘	-5,1
Jonquillo		201.404			↘	-32,8
Sípia		158.207			↘	-27,8
Cap roig		143.127			↘	-20,8
Gall de Sant Pere		128.172			↘	-10,6

Font: Direcció General de Pesca i Medi Marí.

2 Indústria i energia

Taula 13. Creixement del VAB de la indústria i l'energia a les Illes Balears

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)												
Anual				Trimestral								
2011	2012	2013	2014	2013				2014 (p)				2015 (a)
			(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
-1,4	-0,8	-1,1	-1,0	-0,8	-0,9	-1,3	-1,6	-1,8	-1,1	-0,9	-0,4	0,7

Font: Direcció General d'Ocupació i Economia.

a: avanç. p: provisional.

La millora observada els darrers mesos en algunes magnituds, com ara l'afiliació a la Seguretat Social o l'exportació de certes manufactures, és una mostra de l'avanç del **valor afegit brut** (VAB) del sector de la indústria i l'energia de les Balears. Així, durant el primer trimestre d'enguany es produeix una variació interanual del VAB a preus constants d'un 0,7%, 1,1 p. p. per sobre del registre del quart trimestre del 2014 (-0,4%) i el primer valor positiu d'ençà del final del 2008. D'altra banda, en el primer trimestre del 2015, el VAB industrial espanyol repunta un 2,7% interanual, 6 dècimes percentuals més que la taxa del quart trimestre de l'any passat. Tot i que es manté en un nivell alt, la taxa interanual de la indústria manufacturera espanyola es refreda lleugerament i augmenta un 2,8%, 2 dècimes inferior a la registrada en el trimestre anterior.

EL VAB INDUSTRIAL REGISTRA UN CREIXEMENT INTERANUAL D'UN 0,7 %, EL PRIMER VALOR POSITIU D'ENÇÀ DEL FINAL DEL 2008.

A Espanya, l'**indicador de clima industrial** continua la tendència a l'alça dels darrers mesos i al maig registra un saldo d'1,4 punts superior al del mes anterior i de 10,5 punts més en relació amb el del maig del 2014. En termes interanuals, aquest augment s'explica per la millora de tots els indicadors, especialment el relatiu a la situació de la cartera de comandes, que avança un 15,3%.

Els **indicadors de confiança empresarial** de les Illes Balears corresponents al segon trimestre d'enguany revelen que el 19,1% dels gestors de les empreses del sector de la indústria valoren de manera favorable la marxa del negoci durant el primer trimestre del 2015, mentre que més d'una quarta part dels enquestats (27,0%) ho fan de forma desfavorable. El balanç de situació sectorial millora considerablement respecte del trimestre anterior i queda en -7,9 punts, per sobre del saldo mitjà de tots els sectors econòmics (-13,6). En relació amb la valoració d'un any enrere, el saldo de l'actual trimestre avança 26,5 punts.

Quant a les expectatives per al segon trimestre, la indústria

reflecteix la pitjor valoració de tots els sectors. El 14,3% de les respostes consideren que la marxa del negoci serà favorable i el 22,2% que serà desfavorable. Així les coses, el balanç d'expectatives queda també en -7,9 punts, l'únic sector que presenta un valor negatiu i, per tant, molt allunyat del saldo mitjà de la resta de sectors econòmics (12,6). Això no obstant, representa una millora d'11,7 punts en relació amb la valoració d'un any enrere. D'altra banda, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del sector repunta de manera significativa (129,6), i durant el segon trimestre registra, respecte del mateix període del 2014, un augment de la confiança empresarial d'un 11,1%, per la qual cosa se situa 4,1 p. p. per sobre de la confiança que mostren tots els sectors econòmics, que en aquest cas creix un 7,0% interanual.

El sector de la indústria i l'energia a les Illes Balears tenia el març del 2015 un total de 20.180 afiliats al règim general de la **Seguretat Social** i 5.448 al d'autònoms. Aquests valors representen, respecte del març de 2014, un augment d'un 4,6% en el nombre total d'afiliats del sector, que superen la xifra de 25.000 (en total, 25.628 cotitzadors). Aquest mes es guanyen afiliats tant en el règim general (un 5,1% interanual) com en el d'autònoms (un 2,7%). La indústria manufacturera de l'arxipèlag, activitat predominant del sector que agrupa gairebé el 80,0% dels cotitzadors, guanya un 5,8% de treballadors. Per contra, l'activitat de subministrament d'energia, gas i aire condicionat mostra la minva més marcada (-2,9%).

L'AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL CREIX UN 4,6 % INTERANUAL AL MARÇ.

Per illes i en termes percentuals, els principals increments interanuals es produeixen a Formentera (28,8%) i a Eivissa (16,5%). També Mallorca presenta una variació interanual positiva (4,4%) i és l'illa on es concentren més de tres quartes parts dels nous afiliats. Menorca, en canvi, perd afiliats (-2,0%), amb una incidència especial en el sector del subministrament d'aigua, sanejament i residus.

Taula 14. Indicadors de la indústria i l'energia

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	maig	449.870	➔	-1,2
Índex de producció industrial ¹	abril	81,0	➔	0,3
Ocupats totals a indústria i energia	març	25.628	↗	4,6
Assalariats	març	20.180	↗	5,1
Autònoms	març	5.448	↗	2,7
Ocupats segons activitats	març	25.628	↗	4,6
Indústries extractives	març	333	↗	2,5
Indústries manufactureres	març	20.433	↗	5,8
Energia elèctrica, gas i aigua	març	4.862	➔	0,0
Mallorca				
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	maig	340.023	➔	-1,4
Ocupats segons activitats	març	20.303	↗	4,4
Indústries extractives	març	266	↗	3,1
Indústries manufactureres	març	15.728	↗	5,8
Energia elèctrica, gas i aigua	març	4.309	➔	0,0
Menorca				
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	maig	37.740	⬇	-2,1
Ocupats segons activitats	març	3.105	⬇	-2,0
Indústries extractives	març	14	➔	0,0
Indústries manufactureres	març	2.969	↗	2,8
Energia elèctrica, gas i aigua	març	122	⬇	-54,3
Pitiüses				
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	maig	72.107	➔	0,9
Ocupats segons activitats	març	2.189	↗	16,9
Indústries extractives	març	53	➔	0,0
Indústries manufactureres	març	1.707	↗	11,1
Energia elèctrica, gas i aigua	març	429	↗	52,1

Font: INE, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia.

¹ La variació és de la cicle-tendència T^1_{t-12} (%).

La **producció industrial** de les Illes Balears, després d'encetar l'exercici amb forts creixements, torna a tendir a la baixa. A l'abril, la taxa de variació interanual de l'índex (IPI) minva un 2,0%, 2 dècimes percentuals per sobre del valor registrat al mes de març (-2,2%). La taxa espanyola, en canvi, avança un 2,7% interanual. A l'arxipèlag, per destinació econòmica, destaca l'increment dels béns de consum (6,7%), especialment els de consum durador (16,0%). Per contra, els consums intermedis disminueixen de manera important (-21,4%). Considerant la variació mitjana del primer quadrimestre respecte dels mateixos mesos del 2014, a les

Balears la producció industrial s'incrementa un 3,7%, mentre que a Espanya ho fa un 1,7%.

Els **preus industrials** a les Balears tornen a registrar a l'abril un fort increment interanual (10,6%), el més pronunciat de l'Estat, on continua amb taxes negatives (-1,0%) per desè mes consecutiu. A l'igual dels mesos precedents, a les Balears no s'observen fluctuacions rellevants en les diferents destinacions econòmiques dels béns, llevat de l'energia, la variació interanual de la qual escala fins al 23,5%. La variació de la mitjana del primer quadrimestre de l'any, respecte del

mateix del 2014, se situa a les Balears en un -0,9% i a Espanya en un 0,6%.

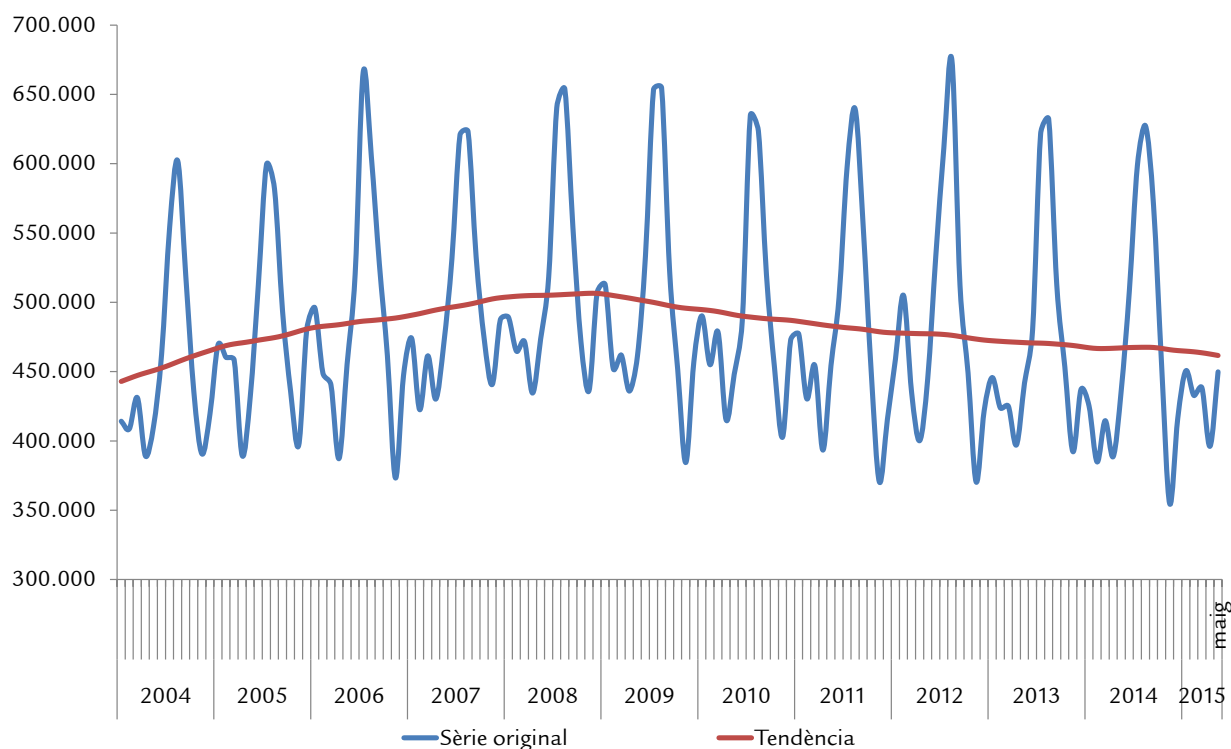
La xifra de negoci de la indústria de les Illes Balears es manté en una lleugera ascensió. Així, la variació interanual de l'índex de la **xifra de negoci de la indústria** del mes d'abril a les Balears és d'un 0,4%, 8 dècimes percentuals per sota del valor del març. En el conjunt de l'Estat, després de l'avanç registrat al març (5,8%), la taxa retorna a la zona negativa (-0,9%). A l'arxipèlag, la variació mitjana dels primers quatre mesos de l'any, respecte del mateix període del 2014, és d'un -1,4%. En el conjunt de l'Estat la facturació industrial del primer

quadrimestre encara manté el signe positiu i augmenta un 0,6%.

Quant a les perspectives per als pròxims mesos, durant el mes d'abril l'**entrada de comandes** del sector industrial de l'arxipèlag també presenta una millora interanual i la taxa de variació de l'índex és d'un 1,0%. A Espanya, els encàrrecs del sector continuen moderadament a l'alça, i a l'abril la variació interanual de l'indicador queda en un 1,2%. El volum de comandes acumulat durant el primer quadrimestre creix a les Balears un 0,8% interanual, mentre que a Espanya s'incrementa un 1,1%.

Energia

Gràfic 7. Energia elèctrica mensual demandada a les Illes Balears (MWh)

Font: Ibestat i elaboració pròpia.

Al mes de maig, la **demanda d'energia elèctrica** en el conjunt de l'arxipèlag és de 449,9 gigawatts, la qual cosa representa un increment intermensual d'un 13,6% i un d'interanual d'un 3,0%. El creixement és general a totes les illes, tret de Menorca, l'única illa on es registra un valor negatiu (-0,1%). En termes percentuals, destaca un altre cop l'avanç de Formentera (29,0%), seguit del d'Eivissa, amb un augment interanual d'un 5,7%, i del de Mallorca, amb un 2,5%.

Tenint en compte la demanda acumulada entre gener i maig, la variació respecte del mateix període de l'any precedent és d'un 5,7% en el conjunt de la comunitat autònoma. El consum s'incrementa a totes les illes i, en termes percentuals, els augments més significatius corresponen a Formentera (28,2%) i a Eivissa (8,3%). Mallorca i Menorca presenten increments una mica més moderats, amb un 5,2% i un 4,5%, respectivament.

Taula 15. Principals béns industrials exportats des de les Illes Balears

Principals mercats exteriors ¹ (milers d'€)	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Calçat	gener-abril	39.774,7	↗	3,3
França	gener-abril	9.614,8	↗	81,5
Alemanya	gener-abril	5.518,7	↘	-12,8
Itàlia	gener-abril	5.167,2	↘	-8,3
Xina	gener-abril	3.672,5	↗	17,1
Perfumeria i cosmètics	gener-abril	7.527,9	↘	-13,3
Hong-Kong	gener-abril	2.280,4	↗	20,4
Països Baixos	gener-abril	1.144,5	↗	5,6
Regne Unit	gener-abril	1.069,0	↘	-21,5
República Txeca	gener-abril	636,8	↗	16,0
Pell i cuïro	gener-abril	1.619,0	↘	-39,6
Xina	gener-abril	425,2	↗	16,3
Itàlia	gener-abril	321,1	↘	-4,4
Vietnam	gener-abril	233,0	↘	-78,6
Regne Unit	gener-abril	134,9	↘	-16,1
Joieria i bijuteria	gener-abril	1.405,2	→	-0,1
França	gener-abril	291,9	→	-0,5
Estats Units d'Amèrica	gener-abril	147,6	→	1,7
Emirats Àrabs Units	gener-abril	81,3	↗	1645,8
Hong Kong	gener-abril	79,1	↘	-37,1
Mobles	gener-abril	585,2	↘	-60,5
Aruba	gener-abril	220,5		
Cuba	gener-abril	86,4	↗	1.894,3
Sri Lanka	gener-abril	40,3	↗	1108,5
México	gener-abril	31,7	↘	-93,0
Total exportacions indústria manufacturera²	gener-abril	236.000,8	↗	32,9
Total exportacions²	gener-abril	270.282,7	↗	29,9

Font: ICEX, elaboració pròpia.

¹El total de cada un dels sectors no suposa la suma dels països que s'esmenten en aquesta taula.

²El "total exportacions" no suposa la suma dels sectors que s'esmenten en aquesta taula.

Al mes d'abril s'intensifica l'activitat comercial amb l'exterior i el valor total de les **exportacions** (76,8 M€) s'incrementa gairebé un 75,0% en termes interanuals, mentre que les importacions (135,8 M€) augmenten un 53,5%. Així, la taxa de cobertura del mes queda en el 56,6%.

Comparant les dades acumulades del primer quadrimestre del 2015 amb les del 2014, les exportacions facturen

270,3 milions d'euros, amb un augment de quasi un 30,0%. En canvi, les importacions, que representen entre gener i abril un total de 462,4 milions d'euros, minven un 5,6%. La taxa de cobertura del període millora sensiblement i queda en el 58,5%, 16 p.p. superior a la del mateix quadrimestre del 2014.

LES EXPORTACIONS DEL PRIMER QUADRIMESTRE AUGMENTEN GAIREBÉ UN 30%.

Durant aquests quatre mesos, el valor facturat acumulat per als productes de les indústries manufactureres (236,0 M€) augmenta pràcticament una tercera part (32,9%) i representa el 87,3% del total exportat. A l'igual dels darrers anys, algunes manufactures que tradicionalment han exportat des de les Balears perden força, com ara els perfums i els cosmètics (-13,3%), la pell i el cuir (-39,6%) o els mobles (-60,5%). Ara bé, altres productes mantenen la facturació en un nivell similar al del primer quadrimestre del 2014 o, fins i tot, s'incrementen lleugerament. Així, el calçat factura gairebé 40 milions d'euros, cosa que implica un augment d'un 3,3%, i la joieria i bijuteria ven a l'estranger 1,4 milions d'euros (-0,1%).

Les principals partides exportadores corresponen un altre cop a les indústries químiques, que es multipliquen per deu, especialment perquè continuen creixent les vendes de plàstics i productes bàsics de química orgànica. Els productes lactis també augmenten amb força (un 51,4%). En canvi, les indústries de productes d'alimentació venen un 80,4% menys a causa de la forta reducció de l'exportació de sal per a alimentació (-88,8%). Finalment, al llarg del primer

quadrimestre, presenten increments de vendes destacables, sia en volum o en termes percentuals, els productes de les indústries tèxtils i la confecció de peces de vestir, de les indústries del paper i de la fabricació de materials i equips elèctrics.

Els països pertanyents a la Unió Europea constitueixen el principal mercat dels productes de les Balears. En primer lloc, hi ha França (37,8 M), seguida d'Itàlia (37,6 M), els Països Baixos (36,1 M) i Alemanya (33,7 M). A continuació, a una distància considerable, el Regne Unit (13,7 M), Suïssa (10,5 M) i Grècia (7,5 M) són les destinacions dels productes elaborats a les Balears. El primer país no europeu són els Estats Units d'Amèrica, amb 6,2 milions d'euros de facturació.

A l'abril, a Espanya les exportacions augmenten un 6,5% interanual, i el valor total de les vendes a l'exterior durant el primer quadrimestre d'enguany (de gairebé 82,0 mil milions d'euros) creix un 4,9% interanual. La taxa de cobertura comercial del conjunt estatal és del 91,3% entre gener i abril.

3 Construcció

Taula 16. Creixement del VAB de la construcció a les Illes Balears

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)													
Anual					Trimestral								
2010	2011	2012	2013	2014	2013				2014 (p)				2015 (a)
				(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
-6,3	-4,4	-5,5	-5,4	-2,6	-6,1	-5,5	-5,2	-4,7	-4,1	-3,1	-2,3	-1,1	1,5

Font: Direcció General d'Ocupació i Economia.

a: avanç. p: provisional.

El sector de la construcció recupera a les Illes Balears les taxes positives de creixement del VAB en el primer trimestre del 2015. Així, després de gairebé set anys marcant variacions interanuals per sota del zero, en els tres primers mesos d'enguany el sector presenta un increment d'un 1,5% comparat amb un any ençà. A la resta del territori espanyol, la construcció ja presentava un augment de producció en el

darrer període del 2014 (un 3,4%), el qual s'ha accelerat el 2015 (5,8%). Aquesta tendència a l'alça també es produirà a les Illes Balears, de conformitat amb els indicadors avançats. Els projectes relacionats amb el turisme i la recuperació de la inversió residencial han resultat essencials per marcar aquest punt d'inflexió.

Taula 17. Indicadors de la construcció

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Assalariats	març	31.011	↗	20,8
Autònoms	març	13.529	↗	5,2
Contractes de treball	juny	2.694	↗	30,8
Certificats de final d'obra	abril	87	↗	112,2
Mallorca				
Assalariats	març	22.813	↗	22,2
Autònoms	març	10.451	↗	5,0
Contractes de treball	juny	2.033	↗	37,6
Menorca				
Assalariats	març	2.309	↗	24,9
Autònoms	març	1.163	↗	4,4
Contractes de treball	juny	171	↗	21,3
Pitiüses				
Assalariats	març	5.889	↗	14,3
Autònoms	març	1.915	↗	6,2
Contractes de treball	juny	490	↗	11,4

Font: Ibestat, OTIB, TGSS.

A mesura que l'activitat de la construcció millora el ritme, els indicadors que recullen l'activitat passada van deixant enrere les caigudes. Així, el nombre de certificats de final d'obra sobre habitatges presenta dos mesos de variacions interanuals positives. En aquest sentit, destaca la darrera dada disponible, que correspon a l'abril del 2015, mes en què els 69 habitatges certificats dupliquen els d'un any enrere. A més, el valor de la liquidació de l'execució material de les obres també s'incrementa en el quart mes del 2015 (37,2%).

Aquesta situació també s'estén a la resta d'edificacions diferents de les residencials, que també multipliquen per dos el nombre de certificats de l'abril. El consum de ciment és un indicador simultani al de l'activitat de la construcció, però es disposa de la informació relativa a les Illes Balears amb gairebé un any de retard. Entre gener i maig del 2014 es consumeixen 113,5 milers de tones de ciment, la qual cosa representa un descens d'un 4,2%. En l'àmbit estatal la caiguda és de sols un 1,7%. Cal recordar que en aquests

mesos encara no s'havia produït la recuperació del sector.

L'aspecte en què es reflecteix més clarament el repunt de l'activitat de la construcció és el mercat laboral. El darrer dia de març del 2015 hi ha 44.540 treballadors de la construcció afiliats a la Seguretat Social. Aquesta xifra marca un màxim en el nombre d'altres des del març del 2011 i representa un increment interanual d'un 15,6%. Per règims, els assalariats encapçalen els creixements, amb més d'un 20% d'increment respecte del mateix dia del 2014. Les persones incloses en el règim especial de treballadors autònoms representen prop del 30% del total i l'augment d'afiliació que presenten és més moderat, tot i que és prou significatiu (5,2%). Totes les branques d'activitat que formen el sector de la construcció rompen la tendència negativa dels darrers anys i el 2015 tornen a créixer. Així, la construcció d'immobles, majoritària en termes d'afiliació, incrementa el nombre de treballadors un 18,1% respecte del març del 2014. Les activitats especialitzades de la construcció tenen més de 20.000 treballadors d'alta, fet que no es donava d'ençà del 2011, i la variació interanual queda en un 13,1%. L'enginyeria civil s'incrementa en un percentatge similar (13,8%). Totes les illes augmenten el capital humà dedicat a la construcció.

A Menorca el creixement relatiu és més elevat que a la resta (un 17,2% interanual), si bé Mallorca (16,2%) i les dues illes pitiüses (Eivissa amb un 13,2% i Formentera amb un 2,2%) també augmenten l'afiliació a la Seguretat Social. Paral·lelament al fort augment del nombre d'assalariats, els comptes de cotització en actiu a les Illes Balears enllacen més d'un any de variacions positives i al març arriben al 5,7%. No se superaven els 5.000 centres de treball des de mitjan 2012. Les dades de l'Enquesta de població activa confirmen les conclusions extretes dels registres administratius. En el primer trimestre del 2015 hi ha 48.100 treballadors ocupats en la construcció, un 24,9% més que en el mateix període del 2014. En l'àmbit estatal, l'increment de l'ocupació se xifra en el 12,6%. El revifament de la construcció sembla que ha causat un efecte cridada i, juntament amb el nombre d'ocupats, també s'ha incrementat el nombre d'aturats del sector. Així, de conformitat amb les dades de l'EPA, en els tres primers mesos del 2015 hi ha 9.000 aturats, mentre que un any enrere foren 7.000 (una variació interanual d'un 28,6%). Aquest fet contrasta amb el registre d'aturats del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, segons el qual es produeixen minves superiors al 20% en els cinc primers mesos del 2015.

Taula 18. Indicadors avançats de la construcció

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T_{t-12} (%)	
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	abril	66.780	↗	31,3
Nombre de projectes	maig	590	↗	40,2
Nombre d'habitatges	maig	223	↗	94,0
Llicències municipals d'obra (nombre d'habitatges)	gener	24	↘	-20,6
Nombre de transaccions de sòl urbà	1r trim	91	↗	3,7
Licitació pública (milers d'€)	març	18.109	↗	3,5
Mallorca				
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	abril	46.250	↗	64,4
Nombre de projectes	maig	396	↗	26,6
Nombre d'habitatges	maig	138	↗	76,1
Menorca				
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	abril	2.932	↗	46,2
Nombre de projectes	maig	47	↗	30,8
Nombre d'habitatges	maig	17	↗	235,0
Pitiüses				
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	abril	17.597	↗	68,4
Nombre de projectes	maig	147	↗	97,0
Nombre d'habitatges	maig	68	↗	81,3

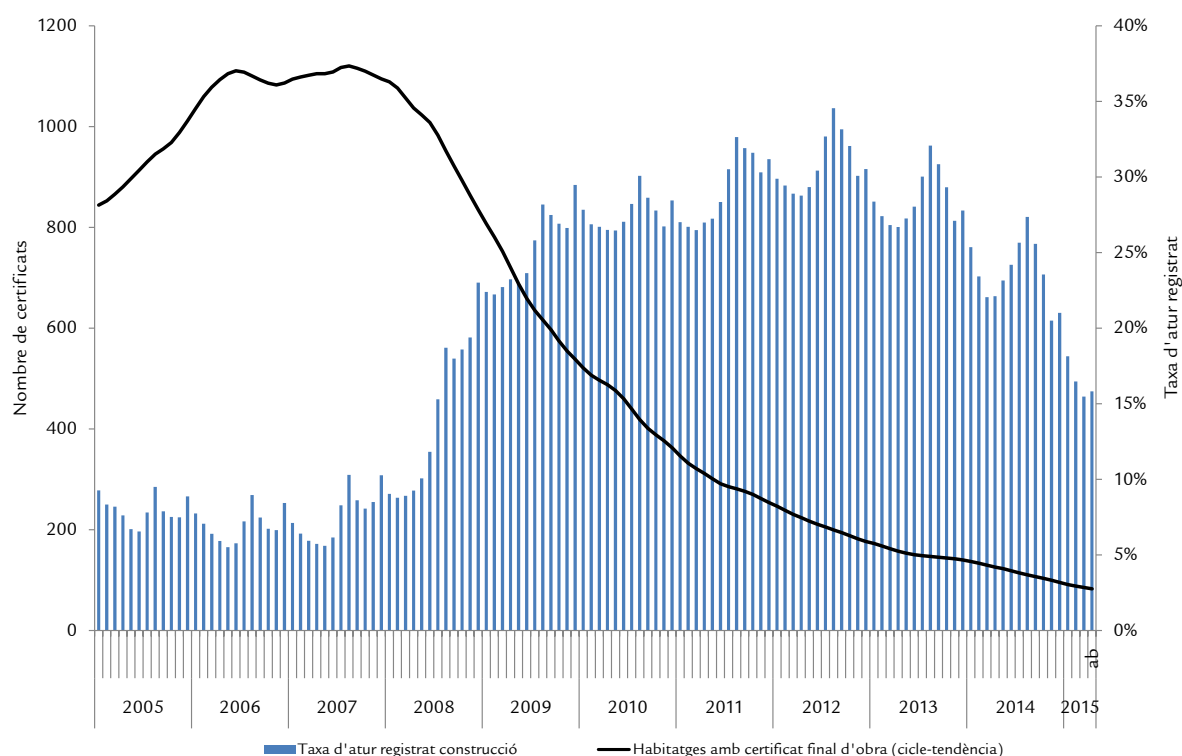
Font: COAIB, Ministeri de Foment, elaboració pròpia.

Dades deflactades amb l'Índex de preus de la construcció (base 2010).

La taula adjunta mostra alguns dels indicadors de la construcció que permeten avançar quina serà l'evolució a curt i mitjà termini. Els increments que hi haurà en el nombre de projectes visats al llarg del 2014 s'intensifiquen en els primers mesos del 2015. Així, fins al mes de maig el Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears tramita 2.680 expedients, un 35,8% més que en els mateixos mesos del 2014. A Mallorca la variació és d'un 22,8%, però els increments més elevats tenen lloc a les Pitiüses (un 93,9% més) i a Menorca (un 50,2% més). A més, cal destacar l'augment del pressupost total dels projectes, que entre gener i maig supera la xifra de 366,6 milions d'euros (un 84,1% més). El 64% d'aquest import té per objecte la construcció residencial, i els projectes de caire turístic són els segons en importància, amb una quarta part del total. Precisament la quantia d'aquests

projectes s'ha triplicat entre gener i maig del 2015 respecte dels mateixos mesos del 2014. Quant a les llicències d'obres atorgades pels ajuntaments, del 2015 només es coneix la dada del mes de gener, que suma 24 llicències, davant les 292 de l'any passat. Segons les dades del Ministeri de Foment, l'obra pública licitada a les Illes Balears el primer trimestre del 2015 arriba a 46 milions d'euros, un 36,7% més respecte del 2014. La licitació en enginyeria civil representa el 80% del total i en el primer trimestre s'incrementa un 29,3%. La part restant correspon a l'edificació, la qual també presenta un augment considerable (78,7%). Per agent contractant, s'incrementen les obres públiques licitades per l'Estat i la Seguretat Social a les Illes Balears (188,6%), i també les dels ens territorials (19,7%).

Gràfic 8. Indicadors del sector de la construcció

Font: Ministeri de Foment, SOIB, TGSS, elaboració pròpia.

4 Serveis

Taula 19. Creixement del VAB del sector serveis a les Illes Balears

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)												
Anual				Trimestral								
2011	2012	2013	2014	2013				2014 (p)				2015 (a)
			(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
1,2	0,6	1,0	1,4	0,7	1,0	1,3	1,1	0,9	1,3	1,5	1,9	2,4

Font: Direcció General d'Ocupació i Economia

a: avanç. p: provisional.

En el primer trimestre del 2015, a les Illes Balears el **VAB del sector dels serveis** intensifica el ritme de creixement en relació amb els valors dels trimestres anteriors i situa la variació interanual en un 2,4%, cinc dècimes percentuals superior a la taxa del darrer trimestre de l'any passat (1,9%) i un dels registres més alts dels darrers anys. El terciari, i en part el de la construcció, són els sectors que han impulsat el creixement, encara que durant aquest trimestre, per primer cop d'ençà del començament de la crisi, tots els sectors presenten taxes positives. A Espanya, també en termes interanuals, l'evolució del sector des de la perspectiva del VAB corregit d'efectes estacionals i de calendari mostra en el primer trimestre un dinamisme lleugerament superior al de les Balears. Així, la taxa interanual de l'índex de volum dels serveis s'incrementa tres dècimes respecte de la del quart trimestre del 2014 (2,3%) i queda en el 2,6%. Per sectors, el comerç, el transport i el turisme són les activitats amb l'aportació més important al VAB estatal de serveis, pràcticament una tercera part, i també són les que registren un dels increments interanuals més destacables (4,3%). En termes percentuals, també les activitats professionals a Espanya avancen de manera rellevant i situen la taxa interanual en el 5,8%. Contràriament, com en els trimestres anteriors, les activitats financeres i d'assegurances continuen a la baixa i pateixen un fort retrocés d'un 4,5%.

EL VAB DEL SECTOR INTENSIFICA EL RITME DE CREIXEMENT A LES ILLES BALEARS.

Al mes de març, hi ha 318.365 treballadors del sector dels serveis **afiliats a la Seguretat Social** a les Illes Balears, la qual cosa significa un creixement interanual d'un 5,8%. El sector, considerant tots els règims de cotització, guanya 17.589 afiliats i l'augment més significatiu, tant en termes absoluts com percentuals, es produeixen en el règim general, amb un 6,8% (15.677 cotitzadors més). Els afiliats al règim d'autònoms també augmenten un 3,5%, la qual cosa representa 2.030

afiliats més. Les activitats d'hostaleria (6.637 nous afiliats), de comerç a l'engròs i al detall (2.891), i les administratives i de serveis auxiliars (2.188) presenten, en valors absoluts, els creixements més importants. També són destacables els guanys interanuals d'afiliació en les activitats sanitàries i de serveis socials (1.340) i en l'educació (1.086). En termes percentuals, a banda de les activitats assenyalades, són destacables un trimestre més els increments en les activitats immobiliàries (11,0%) i en les d'informació i comunicacions (10,0%). El contrapunt, el trobam en les activitats financeres i d'assegurances i en les activitats de les llars i de personal domèstic, que perden, en ambdós casos, un 1,8% d'afiliats.

Totes les illes incrementen el nombre de cotitzadors, especialment Eivissa i Formentera, on augmenten respectivament un 8,6% i un 7,9% interanual. Mallorca i Menorca presenten creixements una mica més moderats d'un 5,7% i un 3,1%, respectivament. Finalment, en termes absoluts, Mallorca concentra gairebé el 81,0% de la nova afiliació (14.207 afiliats).

ELS INDICADORS D'ACTIVITAT DEL SECTOR DELS SERVEIS CONTINUEN LA TENDÈNCIA POSITIVA.

A l'abril, els **indicadors d'activitat del sector dels serveis** (IASS), tant l'índex de la xifra de negoci com el d'ocupació, continuen la tendència positiva. Aquest mes, l'indicador relatiu a la facturació de les empreses de serveis de les Balears, després del fort repunt interanual del març (10,2%), registra un creixement més moderat i se situa en el 4,9%. L'increment de la xifra de negoci és general a totes les comunitats autònomes, i destaquen els augments de Madrid (5,6%) i Catalunya (5,5%). La taxa interanual espanyola es modera i queda en el 4,1%, 2,8 punts percentuals menys que el valor del mes de març. La variació de la mitjana del primer quadrimestre, respecte del mateix de l'any passat, és a les Balears d'un 5,7% i a Espanya d'un 4,1%.

Taula 20. Indicadors dels serveis

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Afiliats a la Seguretat Social	març	318.365	↗	5,8
Mallorca	març	265.417	↗	5,7
Menorca	març	18.339	↗	3,1
Pitiüses	març	33.867	↗	8,6
Índex xifra de negoci activitat dels serveis	abril	98,9	↗	4,9
Transport i emmagatzematge	abril	97,4	↗	9,9
Hostaleria	abril	76,7	↘	-2,9
Informació i comunicacions	abril	81,9	↗	4,1
Activitats professionals, científiques i tècniques	abril	161,7	→	-1,8
Activitats administratives i serveis auxiliars	abril	95,6	↗	5,7
Matriculació d'automòbils de turisme per a lloguer (inclou tot terrenys) ¹	maig	1.082	↘	-2,1

Font: ANFAC, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia.

¹ Variació interanual del cicle-tendència.

A l'arxipèlag, la xifra de negoci creix significativament en totes les activitats del sector, llevat de l'hostaleria (-2,9%) i les activitats professionals, científiques i tècniques (-1,8%). Els avanços interanuals més importants es reflecteixen en el transport i emmagatzematge (9,9%) i en el comerç (7,1%).

L'altre indicador sectorial, l'índex d'ocupació, també continua en un nivell alt i aquest mes torna a créixer en totes les comunitats autònomes. A les Balears, la variació

interanual de l'índex és d'un 2,8%, dues dècimes percentuals per sobre de la taxa del mes anterior, i vuit dècimes superior a la mitjana d'Espanya (2,0%). L'ocupació augmenta de forma destacada en les activitats d'informació i comunicacions (8,1%), i més moderadament en la resta d'activitats del sector, entre les quals també destaquen les administratives i de serveis auxiliars, amb un creixement interanual d'un 4,9%. Només les activitats professionals, científiques i tècniques registren una taxa negativa en l'índex d'ocupació (-3,7%).

4.1. Comerç

Taula 21. Indicadors del comerç

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
IASS (volum de negoci) - Comerç	abril	98,9	↗	4,9
Índex de vendes al detall ¹	maig	104,8	↗	4,1
Índex d'ocupació del comerç al detall	maig	104,6	→	1,6
Afiliats a la SS activitat comerç i reparació	març	68.306	↗	4,4
Mallorca	març	55.349	↗	4,2
Menorca	març	4.899	↗	2,2
Pitiüses	març	7.873	↗	7,0

Font: Ibestat, INE, TGSS.

¹ Preus constants de 2010.

D'acord amb els indicadors d'activitat del sector dels serveis (IASS) de les Balears, durant el mes d'abril la **xifra de negoci** del sector del comerç s'incrementa un 7,1% respecte del mateix mes del 2014, gairebé 3,0 p. p. per sota del fort repunt interanual registrat al mes de març (10,0%). Aquest valor queda apreciablement per sobre de la taxa espanyola (4,6%), que, malgrat que es manté en un nivell alt, també s'alenteix en comparació del del mes anterior. A les Balears, al llarg del primer quadrimestre i respecte del mateix període de l'any 2014, la facturació del comerç creix (6,8%) per sobre de la facturació de tot el sector dels serveis (5,7%). D'altra banda, l'**índex d'ocupació** en el comerç continua la progressió ascendent i a l'abril situa la taxa de variació interanual en el 3,1%, el valor més alt d'ençà del començament de la crisi econòmica. A Espanya l'ocupació també es manté lleugerament a l'alça i la variació queda en un 1,2%.

AL LLARG DEL PRIMER QUADRIMESTRE LA FACTURACIÓ DEL COMERÇ (IASS) CREIX UN 6,8 % INTERANUAL.

Durant el mes de maig, la facturació de les empreses de **comerç al detall** a les Illes Balears minva lleugerament en relació amb el valor de l'abril, però, tot i això, l'índex registra la taxa de variació interanual (4,1%) més elevada de l'Estat (2,0%). A l'arxipèlag, la xifra de negoci dels primers cinc mesos de l'any presenta una variació mitjana d'un 5,9% en relació amb el mateix període del 2015, i a Espanya d'un 3,0%. A les Balears, l'ocupació en el sector també continua evolucionant a l'alça encara que la taxa de variació d'aquest mes (1,6%) cedeix sis dècimes percentuals respecte del valor de l'abril. En el conjunt de l'Estat la variació de l'índex d'ocupació (0,8%) es manté també una mica per sota del valor del mes precedent. Finalment, la variació interanual de la mitjana dels primers cinc mesos és a les Balears d'un 1,7% i a Espanya d'un 0,7%.

Els resultats dels **indicadors de confiança empresarial** corresponents al segon trimestre d'enguany revelen que el 15,0% dels gestors de les empreses del sector del comerç

valoren de forma favorable la marxa del negoci durant el primer trimestre del 2015 i el 30,6% ho fan de forma desfavorable. La diferència entre els dos percentatges, el balanç de situació, se situa en -15,6 punts, lleugerament per sota de la mitjana de tots els sectors (-13,6 punts) i gairebé 10,0 punts millor que el balanç del comerç d'un any enrere (-25,5 punts). Pel que fa a les expectatives per a aquest trimestre, el 29,4% dels gestors enquestats consideren que la marxa del negoci serà favorable i el 15,0% que serà desfavorable, sensiblement més pessimista que l'expectativa mostrada per la mitjana de tots els sectors. El balanç d'expectatives, per tant, és positiu (14,4 punts) i, després del transport i l'hostaleria, és el sector que mostra les expectatives més favorables. El saldo mitjà de tots els sectors econòmics queda en 12,6 punts. Finalment, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del comerç creix més moderadament que el de la resta de sectors econòmics, llevat del transport i l'hostaleria. Així, en termes interanuals, el comerç registra un avanç d'un 4,4%, mentre que la variació mitjana de tots els sectors és d'un 7,0%.

DESPRÉS DEL TRANSPORT I L'HOSTALERIA, EL COMERÇ ÉS EL SECTOR QUE MOSTRA LES EXPECTATIVES MÉS FAVORABLES.

Al març del 2015, el sector del comerç a les Illes Balears tenia 68.306 **treballadors en alta laboral a la Seguretat Social** (49.675 en el règim general i 18.631 en el d'autònoms), la qual cosa representa, respecte del mateix mes del 2014, un increment d'un 4,4% en el total d'afiliats. Totes les illes guanyen afiliació i, en termes percentuals, els avanços interanuals més significatius es produeixen a Formentera (10,1%) i a Eivissa (6,8%). Considerant les xifres en valors absoluts, Mallorca concentra gairebé el 78,0% dels nous cotitzadors (2.244). En el conjunt de l'arxipèlag, les activitats corresponents al comerç al detall absorbeixen més de la meitat (52,6%) dels nous afiliats i augmenten un 3,5% interanual. Tot i això, són el comerç a l'engròs i la venda i reparació de vehicles els sectors en què l'afiliació creix en termes relatius de manera més marcada, amb taxes del 6,2% i del 6,1%, respectivament.

4.2. Turisme. Hostaleria

Taula 22. Establiments turístics a les Illes Balears

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)		Acumulat		Variació interanual (%)	
Pernotacions	maig	7.137.723	↗	3,0	gen-maig	11.935.218	↗	3,5
Establiment hotel·ler	maig	6.145.768	↗	5,6	gen-maig	10.504.147	↗	4,4
Apartament turístic	maig	899.655	↘	-13,1	gen-maig	1.226.025	↘	-5,7
Rural	maig	92.300	↗	28,6	gen-maig	205.046	↗	19,1
Viatgers	maig	1.300.771	↗	3,8	gen-maig	2.214.363	↗	4,0
Establiment hotel·ler	maig	1.133.241	↗	5,9	gen-maig	1.968.327	↗	4,8
Apartament turístic	maig	145.467	↘	-12,2	gen-maig	195.405	↘	-6,7
Rural	maig	22.063	↗	25,5	gen-maig	50.631	↗	20,5
Estada Mitjana	maig	5,3	→	0,1	gen-maig	5,2	↘	-3,1
Establiment hotel·ler	maig	5,4	→	-0,4	gen-maig	5,0	→	-0,6
Apartament turístic	maig	6,2	→	-1,1	gen-maig	6,8	↘	-7,7
Rural	maig	4,2	↗	2,5	gen-maig	3,9	↗	2,5

Font: Ibestat.

Al mes de maig el nombre de pernoctacions dels turistes que arriben a les Illes Balears s'incrementa un 3,0% i arriba a 7,1 milions de visitants. En xifres acumulades del gener al maig s'incrementen en un 3,5% i arriben a 11,9 milions. El nombre de viatgers que escullen un establiment turístic reglat al mes de maig és un 3,8% superior al mateix període de l'any passat i arriba a 1,3 milions de viatgers. En termes acumulats són 2,2 milions de viatgers, un 4,0% més. Cal tenir en compte que, tal com es comenta en l'apartat de transport del *Butlletí*, els passatgers arribats per via aèria augmenten un 5,4% i arriben a 4,3 milions. Els apartaments turístics redueixen les pernoctacions, els viatgers i l'estada mitjana. El comportament del total de les Balears està molt influït per l'evolució de Mallorca.

Les **pernoctacions** en establiments hotelers, que representen el 88,0% del total, des del gener fins al maig arriben a 10,5 milions. Això representa un 4,4% més en termes interanuals, que es reparteix entre un augment d'un 12,5% de turisme nacional i un 3,3% més de turisme alemany. En canvi, les pernoctacions en hotels dels britànics disminueixen en un 3,5%. Quant als apartaments turístics, els cinc primers mesos del 2015 les pernoctacions descendeixen d'un 5,7%. Les nits gaudides per espanyols en aquest tipus d'establiment descendeixen un 7,6%, i les dels britànics, un 18,9%. No obstant això, els alemanys pernocten un 14,1% més de nits, però no són suficients per compensar les caigudes dels altres

mercats emissors. Contràriament que en apartaments, les pernoctacions en allotjaments de turisme rural mantenen el dinamisme de campanyes anteriors i s'incrementen un 19,1% del gener al maig del 2015 respecte de l'any anterior.

EL NOMBRE DE PERNOCTACIONS TOTALES AUGMENTA TANT EN HOTELS COM EN ESTABLIMENTS DE TURISME RURAL.

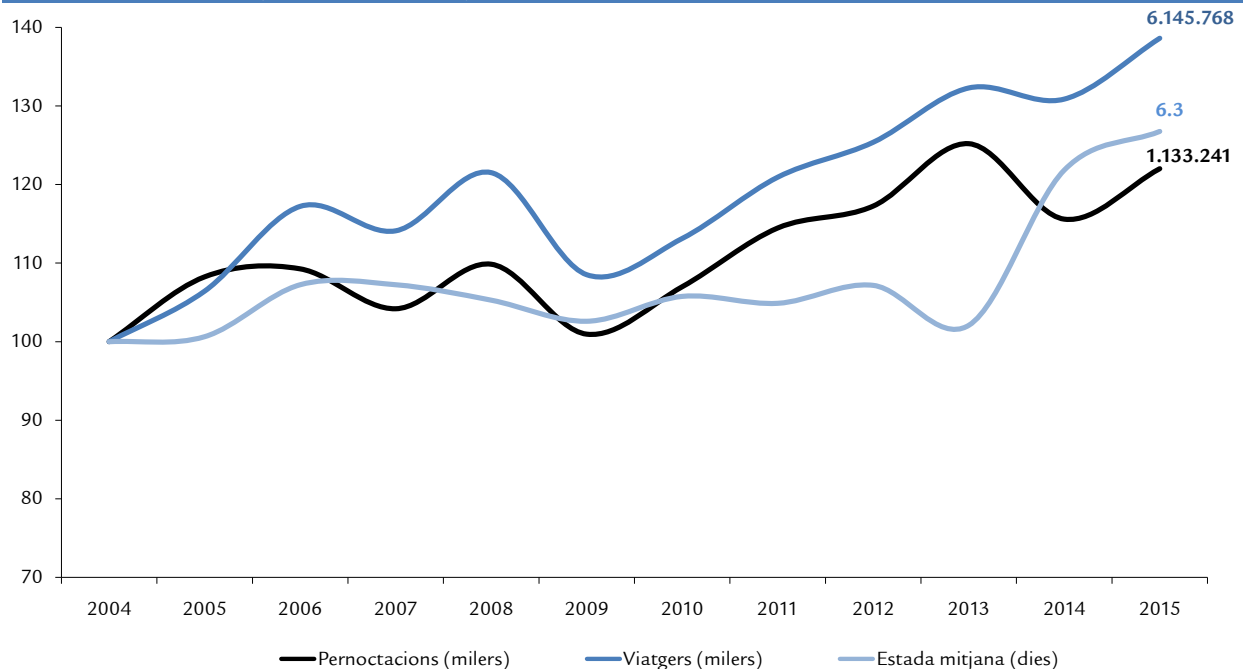
Els **viatgers** que pernoctaren a les Illes Balears els cinc primers mesos del 2015 apunten la mateixa tendència a l'alça (4,0%) de les pernoctacions. Així, els viatgers que escolliren un establiment hotel·ler augmenten un 4,8% respecte del mateix període del 2014, amb dos milions de persones. El turisme espanyol mostra una evolució a l'alça i creix un 8,4% anual, mentre que els residents a l'estranger creixen un 4,0%. Per nacionalitats, els viatgers alemanys se situen en un 6,8% més (429.000 viatgers), mentre que els britànics es mantenen. La progressió dels viatgers en apartaments turístics presenta una senda descendent respecte del mateix període de l'any anterior (-6,7%). A diferència del que succeïa amb les pernoctacions, el nombre de clients d'origen espanyol en els apartaments de les Balears decreix un 2,2% anual. Els viatgers estrangers que pernocten en apartaments minven un 7,4%, sobretot a causa dels britànics (27,1%), perquè els alemanys s'incrementen un 14,9%. Finalment, els clients de turisme rural, tot i que encara són minoria en el total de viatgers, evolucionen de forma favorable i en els cinc primers

mesos de l'any presenten una variació interanual d'un 20,5%.

L'estada mitjana dels primers cinc mesos del 2015 es redueix un 3,1% i passa a ser de 5,2 dies. En el cas dels hotels, cada viatger hi pernocta de mitjana 5,0 dies, la qual cosa representa una reducció en la durada de l'estada d'un

0,6% respecte del mateix període del 2014. En el cas dels apartaments turístics, l'estada queda en una setmana, tot i que presenta un escurçament d'un 7,7%. El viatger que s'allotja en establiments de turisme rural opta per un nombre de nits inferior al dels allotjaments anteriors (3,9 dies), amb una taxa interanual d'un 2,5% més.

Gràfic 9. Pernoctacions, viatgers i estada mitjana a hotels de les Illes Balears.
Acumulat anual (Índex 2004=100)

Font: INE, elaboració pròpia.

En el gràfic anterior es reflecteix l'increment del nombre de pernoctacions i de viatgers que ha tingut lloc en els

establiments hotelers des del 2014. Així, aquesta campanya assoleix els màxims de la sèrie.

Taula 23. Establiments turístics per illes

	Darrera dada		Variació interanual (%)		Acumulat		Variació interanual (%)	
Mallorca								
Pernoctacions								
Establiment hotel·ler	maig	4.812.071	↗	6,0	gen-maig	8.770.882	↗	3,1
Apartament turístic	maig	628.485	↘	-6,1	gen-maig	942.049	↗	3,0
Rural	maig	77.537	↗	31,2	gen-maig	43.932	↗	21,8
Viatgers								
Establiment hotel·ler	maig	871.022	↗	7,9	gen-maig	1.609.927	↗	4,4
Apartament turístic	maig	98.919	↘	-3,7	gen-maig	146.684	↗	3,1
Rural	maig	18.122	↗	27,6	gen-maig	172.765	↗	21,2
Estada mitjana (dies)								
Establiment hotel·ler	maig	5,5	➡	-1,8	gen-maig	5,4	➡	-1,2
Apartament turístic	maig	6,4	↘	-2,5	gen-maig	6,4	↘	-11,5
Rural	maig	4,3	↗	2,9	gen-maig	4,2	➡	-1,0
Menorca								
Pernoctacions								
Establiment hotel·ler	maig	454.748	↗	29,8	gen-maig	564110	↗	42,5
Apartament turístic	maig	98.933	↗	32,4	gen-maig	98933	↗	32,4
Viatgers								
Establiment hotel·ler	maig	43.521	↗	16,9	gen-maig	557.432	↗	6,1
Apartament turístic	maig	17.225	➡	-1,7	gen-maig	17.225	➡	-1,7
Estada mitjana (dies)								
Establiment hotel·ler	maig	5,8	➡	-1,9	gen-maig	5,3	➡	-1,4
Apartament turístic	maig	5,7	➡	-0,5	gen-maig	5,7	➡	-0,5
Pitiüses								
Pernoctacions								
Establiment hotel·ler	maig	878.949	↘	-5,6	gen-maig	1142779	➡	1,8
Apartament turístic	maig	172.236	↘	-35,1	gen-maig	177342	↘	-36,1
Viatgers								
Establiment hotel·ler	maig	183.380	↘	-9,6	gen-maig	240.868	↘	-4,0
Apartament turístic	maig	29.323	↘	-35,5	gen-maig	30.617	↘	-35,8
Estada mitjana (dies)								
Establiment hotel·ler	maig	4,8	↗	4,5	gen-maig	4,7	↗	6,1
Apartament turístic	maig	5,9	➡	0,7	gen-maig	5,8	➡	-0,6

Font: INE i l'bestat.

L'augment del nombre de pernoctacions es reparteix de forma desigual entre les diferents illes. Per una part, a **Mallorca** augmenta el nombre de nits facturades tant per part dels establiments hotelers (3,1%) com dels apartaments turístics. Per origen, el turisme de caire domèstic presenta un augment de les nits facturades en hotels d'un 3,2%, i també augmenta el nombre de nits facturades pels hotels als viatgers procedents d'Alemanya (8,2%), si bé els del Regne Unit cauen un 8,5%. No obstant això, té lloc una reducció de l'estada mitjana (-1,2%). En aquesta illa els apartaments turístics presenten un augment similar tant pel

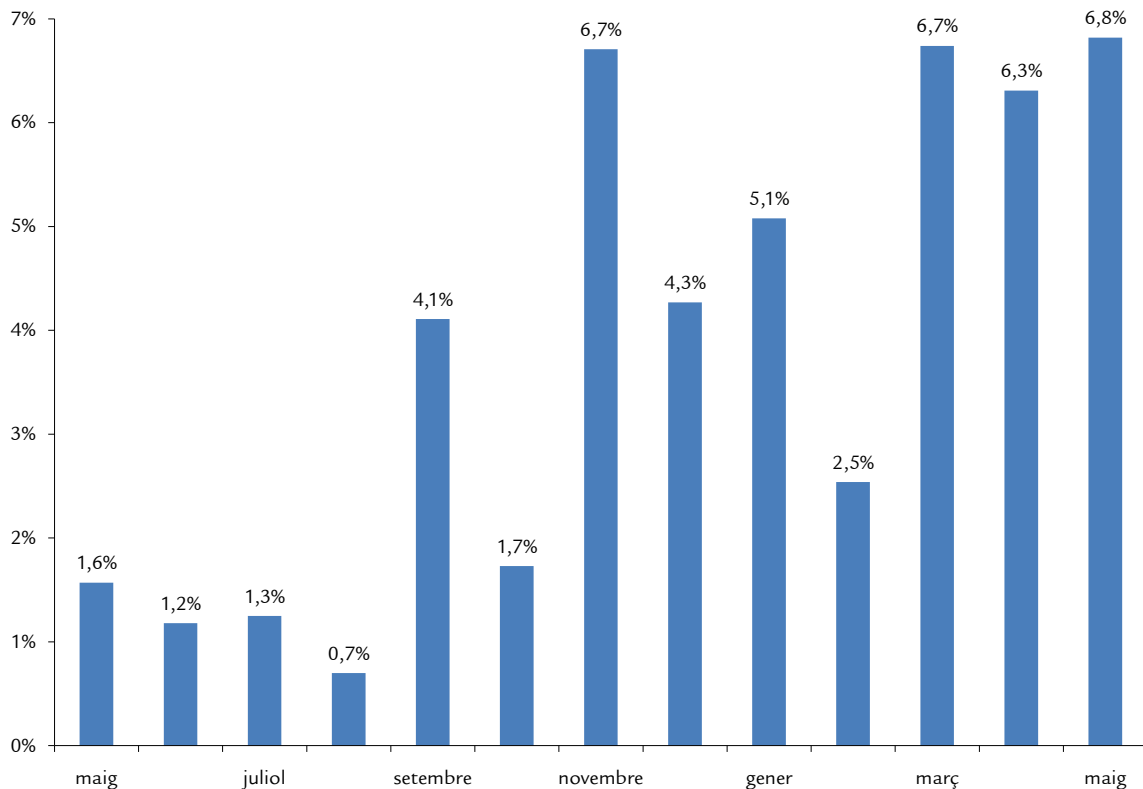
que fa a viatgers com a pernoctacions, amb la consegüent disminució de l'estada mitjana (-11,5%). L'increment dels residents a Espanya (40,5%) compensa la caiguda britànica (-14,7%). **Menorca** és l'illa on les pernoctacions mostren la millora relativa més elevada durant els cinc primers mesos de l'any, tant en establiments hotelers (amb un 42,5%) com en apartaments turístics (32,4%). El nombre de viatgers augmenta un 6,1%. Aquest revifament és gràcies als residents a Espanya i al turisme britànic: en el primer cas les pernoctacions es dupliquen i en el segon s'incrementen un 21,0%. En canvi, els apartaments menorquins empitjoren

els registres durant aquest període amb un descens d'un 1,7% i amb un escurçament de l'estada mitjana tant en els apartaments com en els hotels. A les **Pitiüses**, del gener al maig l'estada mitjana en els establiments hotelers augmenta (6,1%), ja que el nombre de pernoctacions totals és més

elevat que un any ençà (un 1,8% més) i el nombre de viatgers es redueix (-4,0%). Quant als apartaments turístics a Eivissa i Formentera, cauen tant en pernoctacions com en viatgers, però es manté l'estada mitjana.

ELS RESULTATS HOTELERS MILLOREN, SOBRETOT A MENORCA.

Gràfic 10. Variació interanual dels preus hotelers a les Illes Balears (maig 2014 a maig 2015)

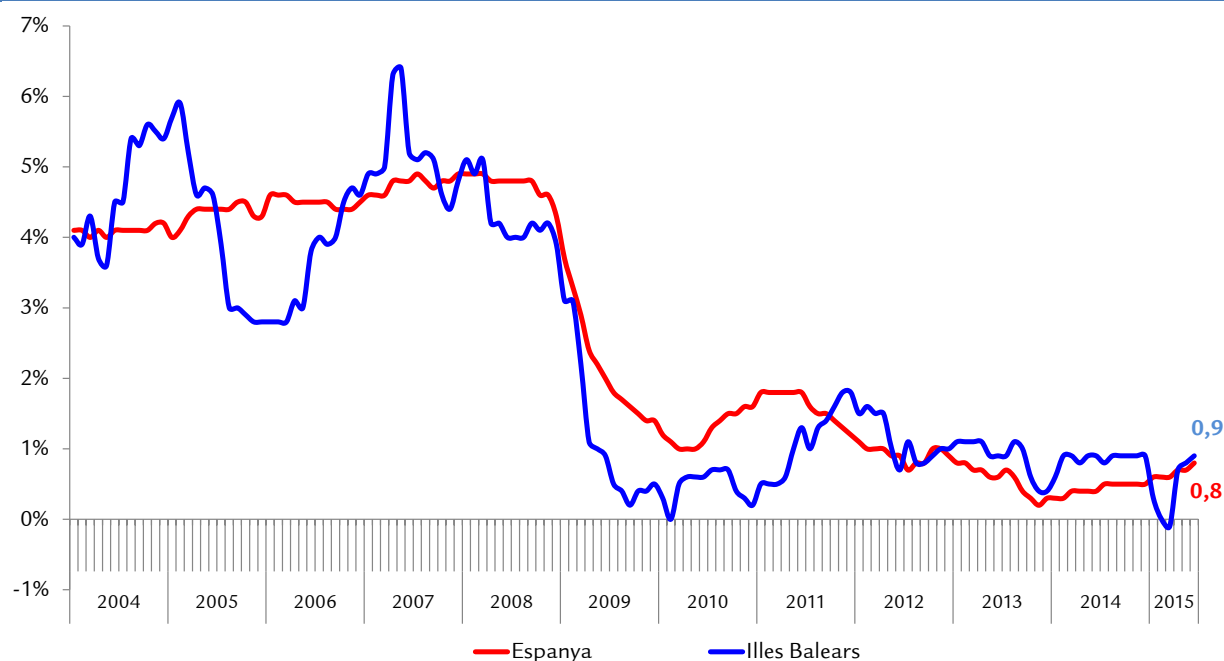

Font: INE.

Tal com es pot veure en el gràfic, els preus hotelers a les Illes Balears presenten pujades interanuals, que s'han accelerat des del setembre de l'any passat. En el conjunt estatal, si bé es produeix la mateixa seqüència de mesos en xifres positives, les variacions interanuals dels preus són més moderades que a les Balears. La taxa anual de l'índex de preus hotelers (IPH) se situa en el 6,8% al maig per a les Illes Balears i en el 4,2% a Espanya. Aquest revifament dels preus es produeix en totes les categories. El mes de maig el RevPAR (ingressos

per habitació disponible) a les Balears augmenta un 14,3% i queda en 43,3 euros, davant la mitjana nacional de 42,5 euros. La tarifa mitjana diària o ADR també està a les Balears (65,8 euros) per sota de la mitjana espanyola (71,2 euros). La principal destinació elegida pels viatgers no residents a Espanya són les Illes Balears, amb el 29,8% del total de pernoctacions. Les Canàries presenten el grau d'ocupació més elevat per places durant maig (64,8%), seguides de Madrid (63,9%) i les Illes Balears (61,9%).

Gràfic 11. Variació interanual de l'IPC de restaurants, bars i cafeteries

Font: INE.

Quant als preus de l'oferta complementària, en el gràfic anterior s'observa l'evolució que ha seguit el subgrup de restaurants, bars i cafeteries. La variació interanual dels preus a les Illes Balears és d'un 0,9%, mentre que en el

conjunt estatal és d'un 0,5%. Així, els preus de l'oferta complementària a l'arxipèlag balear sumen dos anys amb taxes més elevades que a la resta del territori nacional, llevat dels primers mesos del 2015.

Taula 24. Turistes arribats a les Illes Balears per país de residència

	Darrera dada		Variació interanual (%)		Acumulat		Variació interanual (%)	
Illes Balears	maig	1.629.721	↗	8,6	gen-maig	3.368.901	↗	10,9
Espanya	maig	171.281	↗	35,4	gen-maig	705.378	↗	25,4
Alemania	maig	558.789	↗	20,4	gen-maig	1.195.834	↗	15,2
Regne Unit	maig	466.879	↘	-4,6	gen-maig	697.004	→	-0,6
Mallorca	maig	1.209.144	↗	9,6	gen-maig	2.630.033	↗	10,3
Espanya	maig	86.946	↗	26,9	gen-maig	406.186	↗	19,2
Alemania	maig	502.754	↗	26,2	gen-maig	1.124.879	↗	17,9
Regne Unit	maig	296.382	↘	-3,5	gen-maig	497.869	→	0,4
Menorca	maig	120.646	↗	13,8	gen-maig	203.379	↗	26,9
Espanya	maig	23.873	↗	76,0	gen-maig	91.359	↗	65,2
Regne Unit	maig	69.598	↘	-4,8	gen-maig	76.990	→	-0,5
Pitiüses	maig	299.931	↗	3,1	gen-maig	535.489	↗	8,6
Espanya	maig	60.462	↗	36,2	gen-maig	207.834	↗	24,7
Regne Unit	maig	100.899	↘	-7,4	gen-maig	122.146	↘	-3,3
Alemania	maig	44.908	↘	-22,5	gen-maig	58.326	↘	-19,9

Font: lbestat.

Segons les dades publicades per l'Ibestat, durant els primers cinc mesos de l'any 2015 arriben 3,4 milions de **turistes** a les Illes Balears, xifra que representa un 10,9% més que l'any 2014 en el mateix període. Aquest augment es

produeix gràcies a l'acceleració del turisme domèstic, el qual s'incrementa un 24,4%, i del turisme alemany, amb un 15,2% més, davant l'atonía del mercat britànic (-0,6%). El turisme alemany representa el 35,5% del total, el domèstic el 20,9%,

i supera així el britànic, que suposa el 20,7% dels visitants. Les taxes acumulades de gener a maig són positives a totes les illes, especialment a Menorca, on el nombre de visitants creix un 26,9% i la xifra de turistes s'acosta a 203.000. A Mallorca cal destacar els turistes d'origen alemany (un 42,8% del total), que superen el milió, i el revifament del

turisme espanyol en un 19,2% interanual. A les Pitiüses augmenta el nombre de turistes espanyols (24,7%), davant els britànics i els alemanys, que descendeixen un 3,3% i un 19,9%, respectivament. Finalment, a Menorca destaca la recuperació del turisme espanyol (un 65,2% més en termes interanuals) i la del britànic.

4.3. Turisme. Transport i comunicacions

Taula 25. Afiliats a la Seguretat Social

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Transport i emmagatzematge	març	18.786	↗	4,2
Mallorca	març	15.413	↗	3,6
Menorca	març	1.031	↗	2,7
Pitiüses	març	2.216	↗	7,2
Informació i comunicació	març	6.840	↗	10,0
Mallorca	març	6.179	↗	10,0
Menorca	març	265	↗	8,2
Pitiüses	març	367	↗	8,9

Font: TGSS.

Fins al març del 2015 el nombre d'**afiliats** en la branca de transport i emmagatzematge augmenta un 4,2% interanual per al conjunt de les Illes Balears. Malgrat que l'afiliació augmenta per a totes les illes, cal destacar el repunt de les Pitiüses (7,2%). D'altra banda, el nombre de treballadors en

l'activitat d'informació i comunicacions també augmenta un 10,0% respecte del març de l'any anterior. El nombre de treballadors també és superior a totes les illes, però destaca l'augment registrat a Mallorca (10,0%).

Taula 26. Passatgers arribats via aèria segons origen de vol

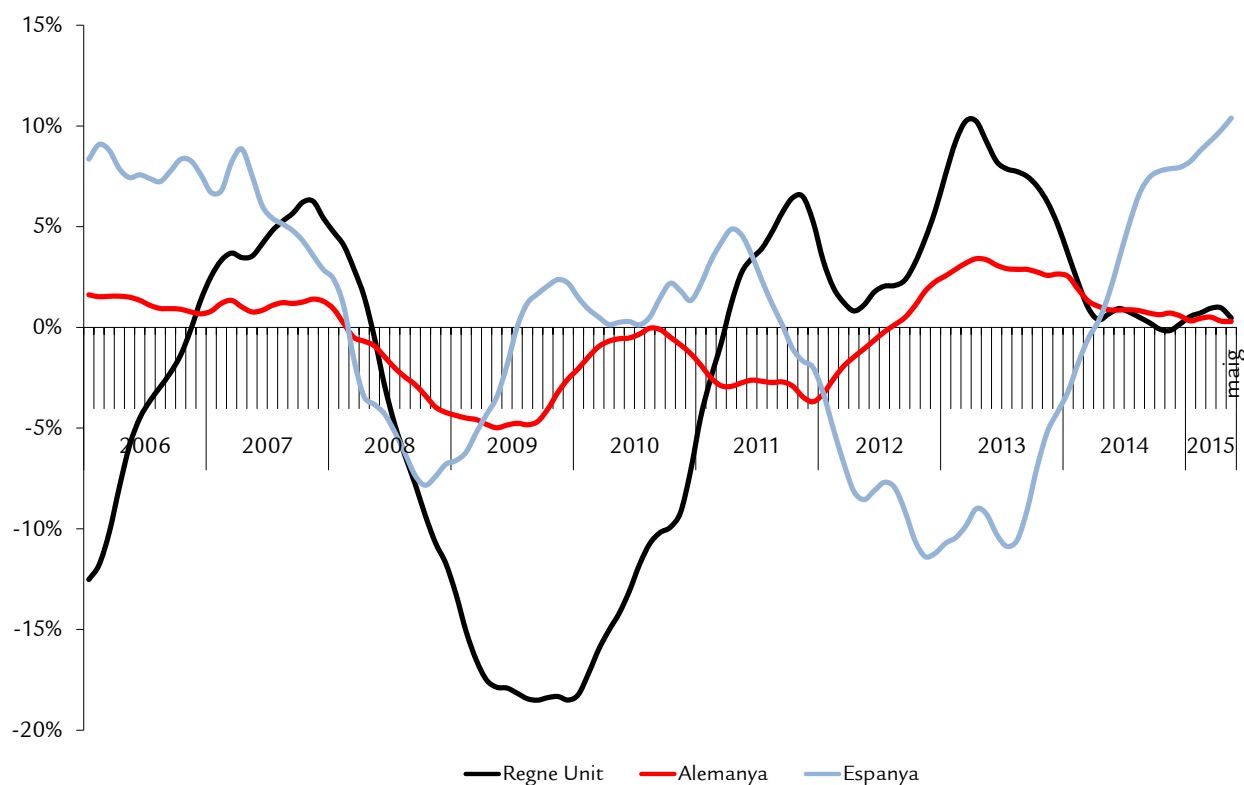
	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears	gener-maig	4.398.118	↗	5,4
Espanya	gener-maig	1.625.767	↗	9,6
Alemanya	gener-maig	1.254.455	→	0,4
Regne Unit	gener-maig	757.582	↗	2,8
Itàlia	gener-maig	68.466	↗	24,6
Suïssa	gener-maig	152.889	↗	15,5
França	gener-maig	100.106	↗	9,6
Mallorca	gener-maig	3.402.629	↗	4,4
Espanya	gener-maig	1.043.154	↗	8,9
Alemanya	gener-maig	1.190.731	→	0,5
Regne Unit	gener-maig	550.453	↗	2,6
Itàlia	gener-maig	22.908	↗	42,9
Suïssa	gener-maig	141.342	↗	12,8
França	gener-maig	75.002	↗	6,8
Menorca	gener-maig	288.592	↗	10,8
Espanya	gener-maig	182.014	↗	8,8
Alemanya	gener-maig	11.124	↗	39,2
Regne Unit	gener-maig	79.258	↗	7,2
Itàlia	gener-maig	2.340	↗	50,0
Suïssa	gener-maig	816	↗	66,2
França	gener-maig	8.201	↗	126,1
Eivissa	gener-maig	706.897	↗	7,9
Espanya	gener-maig	400.599	↗	11,7
Alemanya	gener-maig	52.600	↘	-7,5
Regne Unit	gener-maig	127.871	→	0,7
Itàlia	gener-maig	43.218	↗	15,6
Suïssa	gener-maig	10.731	↗	61,6
França	gener-maig	16.903	↘	-3,3

Font: AENA.

Durant els cinc primers mesos de l'any, el nombre de **passatgers** arribats a les Illes Balears per **via aèria** augmenta un 5,4% respecte a l'any anterior. Així, fins al mes de maig arriben més de 4,3 milions de passatgers als aeroports de les Balears. Mentre que els dos principals mercats emissors presenten increments més aviat discrets —Regne Unit (2,8%) i Alemanya (0,4%)—, altres països, com ara Itàlia

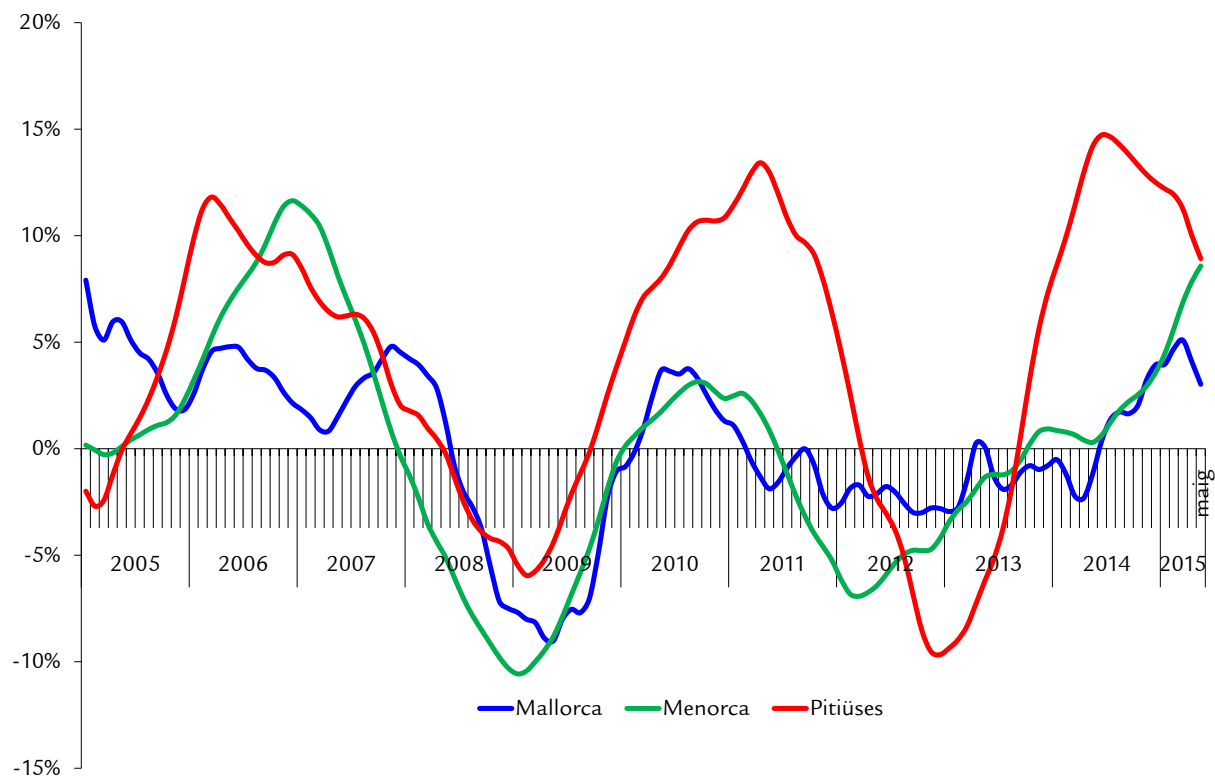
(24,6%), Suïssa (15,5%) o França (9,6%), tenen resultats molt positius. El mercat nacional deixa enrere dos anys de reduccions importants a causa de la crisi econòmica i enceta l'any amb variacions interanuals positives (9,6%), malgrat que encara el 63,0% dels passatgers que arriben a les Balears són estrangers.

Gràfic 12. Passatgers arribats a les Illes Balears per via aèria segons origen de vol. Cicle tendència

Font: AENA, elaboració pròpia.

Gràfic 13. Passatgers arribats per via aèria per illes. Cicle-tendència

Font: AENA, elaboració pròpia.

Pel que fa a l'evolució del trànsit aeri per illes, el nombre de passatgers arribats a Mallorca fins al maig del 2015 se situa entorn de 3,4 milions. El passatge creix més discretament a Mallorca (4,4%), a causa de l'estancament del germànic (0,5%), que representa més d'un terç del total. No obstant això, el passatge britànic surt de l'estancament mostrat fins a final d'any, encara que amb una variació moderada respecte de l'any passat (2,5%), i el passatge nacional, que representa un 30,7% del total, s'incrementa un 8,9%. Alhora destaca l'increment del passatge italià (42,9%), seguit del suís (12,8%). A Menorca, creixen un 10,8% els passatgers arribats per via aèria entre gener i maig. Ara bé, aquest augment es produeix gràcies al revifament dels passatges alemany, el qual s'incrementa un 39,2%, i britànic (7,2%). En aquesta illa continua l'afluència del passatge nacional (que representa un 63,1% del total) i s'incrementa un 8,8% interanual. També cal esmentar l'increment del passatge amb origen en els aeroports francesos, suïssos i italians, que sembla que consolida la seva presència a l'illa més septentrional de l'arxipèlag. Finalment, els passatgers arribats a l'aeroport d'Eivissa augmenten un 7,9% interanual. És el passatge domèstic en aquest cas que motiva el creixement, ja que el germànic disminueix la presència en aquesta illa (-7,5%) i el britànic s'estanca (0,7%). Contribueixen a una arribada més

elevada de turistes a l'illa pitiüsa el passatge suís (61,6%) i l'italià (15,6%).

Els aeroports de les Balears reben cada vegada més entrades de passatgers en companyies aèries de baix cost. Així, de gener a maig del 2015 aquestes companyies transporten 1,2 milions de passatgers, la qual cosa suposa un augment d'un 8,6% respecte a les xifres acumulades del mateix període de l'any anterior, segons dades difoses per l'Institut d'Estudis Turístics. El total de passatgers que arriben a les Illes Balears per aquest mitjà de transport representa el 9,7% del total nacional que utilitza aquest servei. Així, les Illes Balears són la sisena comunitat autònoma que rep més passatgers per aquesta via, per davall d'altres comunitats autònomes, com ara Catalunya, Andalusia, les Canàries, la Comunitat de Madrid i la Comunitat Valenciana.

Segons les dades publicades per l'INE, els viatgers del transport metropolità de Palma se xifren en 473 milers de persones en el primer quadrimestre del 2015. Així, fins a l'abril el metropolità de Palma transporta gairebé el mateix nombre de persones que un any ençà (-0,2%). En canvi, els usuaris del transport en autobús de Palma, que sumen 11,7 milions el primer quadrimestre de l'any, augmenten un 2,3% respecte del mateix període del 2014.

AUGMENTA EL TRÀNSIT DE CREUERISTES A LES ILLES BALEARS FINS AL MAIG DEL 2015.

Taula 27. Trànsit de passatgers arribats per via marítima

	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears				
Línea regular	abril	325.531	↘	-5,3
Creuers turístics	maig	213.797	↗	34,9
Mallorca				
Línea regular	abril	91.939	↗	7,1
Creuers turístics	maig	193.367	↗	39,9
Menorca				
Línea regular	abril	33.058	↗	10,4
Creuers turístics	maig	6.918	➡	-1,2
Pitiüses				
Línea regular (excepte de Formentera a Eivissa)	abril	121.382	↘	-11,3
Línea regular Formentera	abril	79.152	↘	-13,1
Creuers turístics	maig	13.512	↗	2,2

Font: Ports de Balears.

El trànsit marítim de passatgers en línia regular a les Illes Balears augmenta fins a un 1,2% durant els quatre primers mesos de l'any respecte del mateix període del 2014. Pel que fa al mes d'abril, aquest trànsit és un 5,3% inferior al moviment de passatgers registrat l'abril del 2014 amb motiu de la poca afluència de passatgers per via marítima en línia regular de les Pitiüses amb dades negatives tant per a Eivissa (-11,3%) com per a Formentera (-13,1%). Per altra

banda, el trànsit de passatgers en creuers turístics a les Illes Balears presenta una evolució positiva i augmenta un 7,9% en termes acumulats de gener a maig del 2015. Pel que fa al mes de maig, l'increment és d'un 34,9% interanual per al conjunt balear. Per illes destaca Mallorca, atesa l'afluència de creueristes (amb el 90,4% del total d'arribats a les Illes Balears) i per l'augment interanual que representa (39,9%).

Taula 28. Transport de mercaderies. Tones embarcades i desembarcades

	Darrera dada		Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)	
Illes Balears				
Marítim	maig	1.231.040	↗	7,6
Aeri	maig	1.378.522	↗	2,9
Mallorca				
Marítim	maig	908.482	↗	9,1
Aeri	maig	1.037	➡	1,2
Menorca				
Marítim	maig	49.552	↘	-8,0
Aeri	maig	132.810	↗	40,9
Pitiüses				
Marítim Eivissa	maig	248.735	↗	7,2
Marítim Formentera	maig	24.271	↘	-10,5
Aeri Eivissa	maig	209.043	↗	2,7

Font: Ministeri de Foment, Ports de Balears, elaboració pròpia.

El **transport marítim de mercaderies** creix fins al maig un 7,3% interanual respecte del mateix període del 2014, amb una tendència a l'alça en el cinquè mes d'enguany. Per illes, les mercaderies transportades per via marítima al maig presenten una tendència creixent a Mallorca (9,1%) i a Eivissa (7,2%), mentre que es manifesta el signe contrari a Menorca i a Formentera.

LES MERCADERIES TRANSPORTADES AUGMENTEN A LES ILLES BALEARS.

El transport de mercaderies per via aèria canvia la tendència a la baixa que es manifestava mes rere mes durant tot l'any 2014. Així, en termes acumulats de gener a maig del 2015, arriben als aeroports de les Balears un 2,6% més de tones que un any ençà, amb una tendència a l'alça al mes de maig d'un 2,9%. Aquesta tendència a l'alça es produeix a totes les illes.

4.4. Mediació financera

Taula 29. Indicadors de mediació financera

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Nombre d'hipoteques constituïdes	abril	915	↗	5,1
Mallorca	abril	717	→	0,6
Menorca	abril	90	↗	33,2
Pitiüses	abril	108	↗	15,5
Import de noves hipoteques (milions d'€)	abril	159,4	↗	41,6
Nombre d'efectes impagats	abril	1.421	↘	-8,4
Import d'efectes impagats (milions d'€)	abril	2,1	↘	-7,8
% efectes impagats sobre vençuts	abril	2,3		
Nombre de deutors en concurs de creditors ¹	1r trim	51	↘	-10,5
Dipòsits (milions d'€)	1r trim	20.326	→	1,2
Crèdits (milions d'€)	1r trim	33.626	↘	-6,1
Nombre d'oficines d'entitats financeres	1r trim	942	↘	-2,3
Afiliats a la SS activitat mediació financera ¹	març	7.217	→	-1,8
Mallorca ¹	març	6.837	↘	-2,0
Menorca ¹	març	151	→	-1,9
Pitiüses ¹	març	223	↗	8,8

Font: BE, Ibestat, INE, TGSS, elaboració pròpia.

¹ Taxa de variació interanual.

El Banc Central Europeu (BCE) continua la supervisió bancària que va iniciar el novembre del 2014. Per això, el març d'enguany publica un reglament que estableix les normes i els procediments per a la presentació d'informació financera que les entitats de crèdit supervisades han de comunicar a les autoritats nacionals competents i al BCE. Alhora, el BCE establirà taxes de supervisió a les entitats que decidirà en funció de la importància de l'entitat de crèdit i del seu perfil de risc. L'import total de les taxes té com a finalitat recuperar els costos derivats de supervisar el sector bancari de la zona euro en el període 2014-2015.

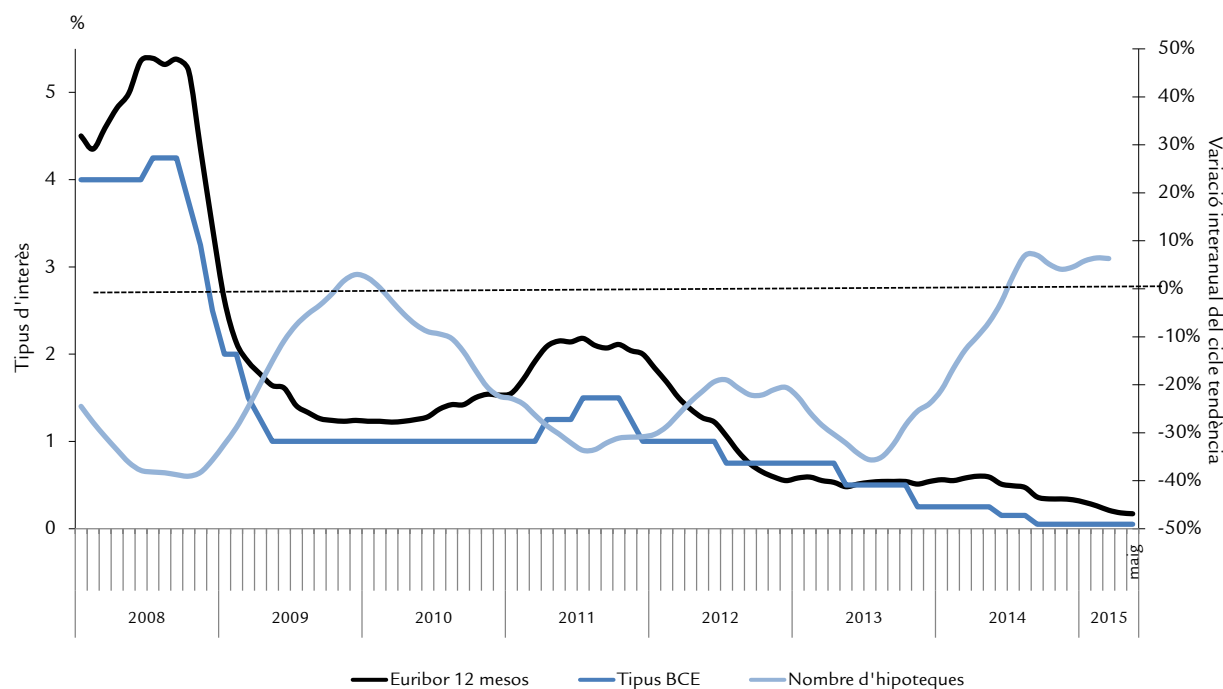
EL TIPUS D'INTERÈS OFICIAL CONTINUA EN EL 0,05% EL MAIG D'ENGUANY.

El **nombre d'oficines bancàries** continua en descens i, en el primer trimestre del 2015, hi ha 942 oficines per al conjunt de les Illes Balears, vint-i-tres menys que un any abans, i amb una tendència que, malgrat que roman encara en signe negatiu, comença a frenar el ritme de caiguda. En el conjunt d'Espanya s'aprecia la mateixa tendència a la baixa i en el primer trimestre del 2015 hi ha 31.804 oficines, 1.610 menys que l'any anterior. Aquesta situació de tancament d'oficines

es relaciona amb el menor nombre d'**afiliats a la Seguretat Social** en aquesta activitat, que, tot i que se suavitza la tendència a la baixa, per al conjunt de les Illes Balears és d'un 1,8% menys que el març de l'any 2014 i queda en 7.217 persones. Per illes, l'afiliació és menor a Mallorca, que concentra gairebé el 95% de l'afiliació, a Menorca i també a Formentera (-6,7%). Contràriament, el mes de març d'enguany a Eivissa hi ha més cotitzadors, amb una variació d'un 10,0% respecte del març del 2014.

Pel que fa al **tipus d'interès oficial** de la zona euro, el BCE el manté en el 0,05% el maig d'enguany des de principi de setembre del 2014. L'objectiu de mantenir-lo en aquest nivell és reactivar la situació econòmica davant el risc de deflació. No obstant això, el creixement de la zona euro evoluciona positivament i passa d'un 0,8% en el segon i el tercer trimestres del 2014 a un 0,9% en el quart trimestre i a un 1,0% ja en el primer trimestre d'enguany. En l'àmbit hipotecari, la tendència en el nombre d'hipoteques constituïdes a les Illes Balears és a l'alça, tal com es veu més endavant, amb un cost associat per a les llars i per a les empreses que disminueix i arriba el maig d'enguany fins al 0,17%, un interès no registrat temps enrere.

Gràfic 14. Evolució dels tipus d'interès i hipoteques

Font: BE, Euribor, INE, elaboració pròpia.

Els **dipòsits** en entitats bancàries a l'arxipèlag balear continuen amb variacions interanuals positives, però amb una tendència cada vegada més baixa associada a una disminució de la remuneració dels estalvis. Així, en el primer trimestre del 2015 els dipòsits sumen 20.326 milions d'euros, amb una variació interanual d'un 2,3% però amb dues variacions intertrimestrals negatives consecutives (un -5,8% en el quart trimestre del 2014 i un -2,1% en el primer trimestre del 2015). Respecte del pes en els dipòsits a les Illes Balears, que es divideixen entre els de les administracions públiques (3,6%) i els del sector privat (96,4%), representen l'1,7% del total de dipòsits en l'àmbit nacional. Alhora, pel que fa al conjunt nacional, els dipòsits mostren també una certa tendència cap a l'atonía, amb una variació interanual d'un 0,9% en el primer trimestre del 2015. Pel que fa al sector privat a les Illes Balears, els dipòsits totals sumen 19.600 milions d'euros en el primer trimestre del 2015, un 1,6% més en termes interanuals, malgrat que el signe negatiu és present intertrimestralment (un -6,7% en el quart trimestre del 2014 respecte del tercer trimestre i un -1,9% en el primer trimestre d'enguany respecte de l'anterior). Del total de dipòsits del sector privat, el 48,0% són dipòsits a termini, el 28,3% són dipòsits a la vista i el 23,7% són dipòsits d'estalvi. Respecte d'un any ençà, els dipòsits a la vista són els que més augmenten (19,8%), seguits dels d'estalvi (13,8%), mentre que els dipòsits a termini disminueixen respecte del primer trimestre del 2014 (-11,1%). Respecte del quart trimestre del 2014, només augmenten els dipòsits a la vista (4,7%), ja que els dipòsits a termini són un 5,9% inferiors i els d'estalvi disminueixen un 0,8%.

Pel que fa al **crèdit** concedit a les Illes Balears, disminueix

un 5,8% en termes interanuals en el primer trimestre de l'any 2015, encara que la tendència a la baixa s'alenteix. El total del crèdit en el primer trimestre suma 33.626 milions d'euros, el 90,3% dels quals és per a les llars i les empreses, un 6,9% menys que el crèdit concedit en el primer trimestre de l'any anterior. En canvi, la resta del crèdit, que és per a les administracions públiques, augmenta un 5,5%. Pel que fa al crèdit total nacional, el percentatge concedit a les Illes Balears no divergeix gaire d'anys anteriors i se situa en el primer trimestre en una taxa del 2,4%. Del crèdit total privat concedit a Espanya, quasi la meitat es destina a finançar activitats productives (49,1%) i la resta es concedeix al finançament de les llars. Des del primer trimestre del 2014, el pes del crèdit que es destina a les activitats productives disminueix en benefici del que es rep per a les despeses de la llar.

En el primer quadrimestre del 2015 es constitueixen 3.725 **hipoteques**, un 14,1% més que un any ençà, i canvia la tendència a la baixa registrada anys enrere. Així, l'abril del 2015 a les Illes Balears es constitueixen 915 hipoteques, un 19,9% més respecte de l'abril del 2014, de les quals 864 són sobre finques urbanes i 51 sobre finques rústiques. Per illes, a Menorca i a les Pitiüses, on el nombre d'hipoteques constituïdes dista del de Mallorca, la tendència positiva s'intensifica. En canvi, a l'illa major de l'arxipèlag el mercat hipotecari, que ja presentava l'any passat mesos amb xifres positives, alenteix la tendència a l'alça. Alhora, l'import de les hipoteques concedides per al conjunt balear, que arriba a 159,4 milions d'euros l'abril del 2015, presenta una tendència a l'alça que augmenta des del maig del 2014. Per illes, a l'abril l'import hipotecat augmenta a totes, si bé de

manera especial a Mallorca (amb una variació interanual d'un 52,6%) i a Menorca (178,6%), on la tendència a l'alça s'accelera des del juny de l'any passat. Malgrat que l'import hipotecat a Eivissa i Formentera s'incrementa un 13,6% a l'abril, el total acumulat del primer quadrimestre a les Pitiüses manté la tendència a la baixa (-5,4%).

Pel que fa al nombre d'**efectes impagats** utilitzats com a via de finançament empresarial, s'atenueja la tendència negativa. Així, l'abril d'enguany el nombre d'efectes impagats suma 1.421, gairebé els mateixos que un any ençà (-0,4%). D'aquests, 1.091 són efectes impagats en cartera i la resta s'han rebut en gestió de cobrament. Quant a l'import, els efectes impagats encadenen dos mesos de variacions en positiu i arriben a 2,1 milions d'euros a l'abril, un 14,6% més que l'any anterior. Així, la ràtio entre l'import dels efectes impagats sobre els vençuts arriba a l'1,7% el mes d'abril del 2015.

LA MOROSITAT DELS EFECTES DE COMERÇ IMPAGATS ARriba A L'1,7% L'ABRIL DEL 2015.

El nombre de crèdits morosos d'empreses i llars sobre els préstecs concedits continua en xifres elevades, encara que es redueix durant el 2014 després de registrar el màxim valor el desembre del 2013 (13,6%). Així, l'abril del 2015 la **ràtio**

de morositat del sector privat és de l'11,6% per al conjunt d'Espanya.

D'altra banda i segons dades de l'Ibestat, els **deutors concursats** (51 en el primer trimestre) continuen a la baixa, tant si es comparen les dades amb el trimestre precedent (un menys) com amb el mateix trimestre del 2014 (sis menys). Dels deutors concursats, el 94,1% entren en concurs voluntàriament, el mateix nombre que el trimestre passat, quan foren 48. Respecte de la naturalesa, 8 són persones físiques i 43 són classificats com a empreses. Atenent la classificació de les empreses per sectors productius, la majoria dels concursos es registren en el sector del comerç (32,6%), la construcció (23,3%), les activitats administratives i serveis auxiliars (14,0%) i l'hostaleria (7,0%). En el primer trimestre del 2015 no hi ha cap empresa en concurs dels sectors de la indústria i energia, del transport ni del sector de la informació i comunicacions, mentre que a final de l'any passat n'hi havia cinc de la indústria i dos dels altres dos sectors. Per contra, en el sector de les activitats professionals i tècniques n'hi ha tres més en concurs respecte del darrer trimestre del 2014, en el de les activitats administratives i auxiliars n'hi ha dos més i en el sector de la construcció i del comerç es registra una empresa més en concurs de creditors en comparació dels tres darrers mesos del 2014.

4.5. Serveis empresarials i activitats immobiliàries

Taula 30. Indicadors dels serveis empresarials i immobiliaris

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Índex d'activitat dels serveis empresarials				
Índex de xifra de negoci				
Activitats professionals, científiques i tècniques	abril	161,7	➔	-1,8
Activitats administratives i serveis auxiliars	abril	95,6	↗	5,7
Índex d'ocupació				
Activitats professionals, científiques i tècniques	abril	93,2	↘	-3,7
Activitats administratives i serveis auxiliars	abril	117,3	↗	4,9
Afiliats a serveis empresarials	març	46.510	↗	7,1
Mallorca	març	39.977	↗	7,2
Menorca	març	2.053	↗	5,7
Pitiüses	març	4.355	↗	7,6
Afiliats a activitats immobiliàries	març	3.609	↗	11,0
Mallorca	març	2.794	↗	9,5
Menorca	març	236	↗	4,0
Pitiüses	març	562	↗	21,9

Font: Ibestat, TGSS.

D'acord amb les dades dels **indicadors d'activitat del sector dels serveis** (IASS) publicades per l'Ibestat, el mes d'abril del 2015 la variació interanual de l'índex de la xifra de negoci dels serveis empresarials a les Illes Balears és d'un -1,8% en

activitats professionals, científiques i tècniques, i d'un 5,7% en activitats administratives i serveis auxiliars. D'aquesta manera, torna el signe negatiu per a la primera activitat, que encadenava sis mesos en xifres positives fins al gener

d'enguany i el 2015 presenta una variació interanual negativa als mesos de febrer i abril. No obstant això, l'índex és positiu per a la segona activitat des de fa més d'un any. Quant a l'índex d'ocupació dels serveis empresarials, continuen els descensos en les activitats professionals, científiques i tècniques durant el mes d'abril respecte d'un any enrere. En canvi, per a les activitats administratives i els serveis auxiliars es manté la tendència a l'alça de l'índex d'ocupació en termes interanuals iniciada el gener del 2013.

El mes de març del 2015, el nombre d'afiliats en el sector dels serveis empresarials és de 46.510 persones a les Illes Balears, i la variació interanual arriba a un 7,1%, amb una tendència positiva que es consolida des de l'inici del 2013. Aquest increment en l'afiliació es produeix a totes les illes: a Mallorca i a les Pitiüses amb més d'un 7%, i a Menorca amb un 5,7% interanual.

EL NOMBRE D'AFILIATS ALS SERVEIS EMPRESARIALS AUGMENTA UN 7,1 % INTERANUAL EL MARÇ DEL 2015.

Segons dades de l'Ibestat, fins a l'abril del 2015 es constitueixen 1.228 **societats mercantils** a les Illes Balears, 117 més que en el primer quadrimestre de l'any passat. D'aquestes, 1.224 són societats limitades (116 més que l'any passat) i la resta es constitueixen com a societats anònimes. El capital subscrit suma 39,6 milions d'euros en el primer quadrimestre de l'any, un 0,8% menys que en el mateix període de l'any 2014. Alhora, el nombre de dissolucions disminueix en els primers quatre mesos respecte de l'any passat. Així, fins a l'abril del 2015 són 285 les empreses dissoltes, i per tant hi ha 61 empreses menys que fins a l'abril del 2014. D'aquestes, 254 societats ho fan de manera voluntària (25 menys), i 10, per fusió (25 menys que l'any passat). Pel que fa a les empreses que s'inscriuen com a cotitzadores en el règim general de la Seguretat Social, en el primer trimestre de l'any són 35.481, un 3,4% més que l'any anterior, i fins a un 6,8% més respecte del quart trimestre del 2014. L'augment en el nombre d'empreses es produeix des del segon trimestre del 2014, i d'aleshores ençà el creixement s'accelera. Per sectors, en el primer trimestre el nombre d'empreses actives augmenta en la construcció, el transport, l'hostaleria (un 5,2% interanual en tots tres sectors), els serveis (un 3,4%) i la indústria (un 2,4%), mentre que minva en l'agricultura (un -1,4% interanual). Pel que fa al Directori d'Empreses (DIRCE), segons dades de final de l'any 2014 hi havia a les Illes Balears 84.270 empreses, 774 menys que al final del 2013. No obstant això, i segons la condició jurídica, el nombre de societats de responsabilitat limitada, que representava un 37,9% del total d'empreses, augmentà en 14 respecte de l'any 2013, mentre que disminuï el nombre de societats anònimes en 101 (les quals representaven el 3,1% sobre el total) i el nombre d'empreses constituïdes com a persones físiques (en aquest cas, 800 menys que l'any 2013, que representaven el 48,3% del total).

Pel que fa als **deutors en concurs de creditors**, a les Illes Balears n'hi ha 51 en el primer trimestre del 2015, mentre que foren 57 en el mateix període del 2014, segons dades de l'Ibestat. Dels processos concursals, vuit corresponen a persones físiques sense activitat empresarial (vuit també foren el primer trimestre del 2013) i 43 a empreses (sis menys), gairebé totes de responsabilitat limitada (74,5%). Entre les empreses més concursades, el 32,6% del total es dediquen al comerç, seguides de les dedicades a la construcció (23,3%) i a les activitats administratives i serveis auxiliars (14,0%). En termes interanuals i per activitat econòmica principal, augmenten els deutors concursats dedicats a activitats administratives i serveis auxiliars (cinc empreses més), les dedicades al comerç (tres més) i a la informació i comunicació (una més), mentre que disminueixen per a la resta. Per xifra de negoci, les empreses amb una facturació fins a 2.000.000 de euros (34) són les més damnificades. El 46,5% de les empreses concursades tenen entre un i cinc assalariats (tres més que fins al març del 2014) i el 16,3% són autònoms (dos menys que un any ençà en aquest cas).

Segons l'**índex de confiança empresarial** publicat per l'Ibestat, en el segon trimestre del 2015 l'opinió dels empresaris de les Illes Balears sobre l'evolució dels seus negocis millora respecte d'un any enrere i respecte del trimestre passat. Així, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH), amb un valor de 135,1 punts, augmenta un 7,0% interanual a les Illes Balears, tot i que se situa per davall de l'augment de la mitjana nacional (8,3%). Per illes, les expectatives són positives per als empresaris de Mallorca, on la variació interanual s'accelera (10,5%), i també per als de Menorca (9,3%), però a les Pitiüses es genera menys confiança en els empresaris (amb una variació interanual de l'índex d'un -2,0%). No obstant això, respecte del trimestre anterior, es genera més confiança per a totes les illes amb una variació intertrimestral de l'ICEH per al conjunt balear d'un 10,5%, per damunt en aquest cas de l'increment nacional (4,0%). Per sectors, destaquen la construcció, amb una variació interanual de l'ICEH d'un 14,1%, i la indústria (11,2%). A una certa distància hi ha les millores en l'índex de confiança del comerç (4,4%) i del transport i el sector de l'hostaleria (3,5%). En termes intertrimestrals, tots els sectors presenten variacions positives.

EL PRIMER QUADRIMESTRE DEL 2015 EL NOMBRE D'HIPOTEQUES AUGMENTA UN 14,1 %.

Quant al **mercat immobiliari** el nombre d'empreses i de treballadors afiliats a la Seguretat Social continua augmentant. Així, al març hi ha 1.097 centres de treball inclosos en les activitats immobiliàries, 116 més que l'any anterior. I pel que fa a l'afiliació, al març hi ha 3.609 persones afiliades, un 11,0% més que el març del 2014. Tant el nombre de centres de treball com l'afiliació augmenten a totes les illes.

Taula 31. Indicadors del mercat de l'habitatge

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Compravenda d'habitatges	abril	721	↗	3,9
Habitatges nous	abril	170	↘	-47,9
Habitatges de segona mà	abril	551	↗	49,7
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)	1r trim	1.875,2	→	0,1
Habitatge lliure fins a 2 anys d'antiguitat	1r trim			
Habitatge lliure més de 2 anys d'antiguitat	1r trim			
Nombre d'hipoteques sobre habitatges	abril	915	↗	19,9
Import d'hipoteques sobre habitatges (milers d'€)	abril	159.383	↗	50,2
Import mitjà d'hipoteques sobre habitatges (euros)	abril	174.189	↘	-14,8
Mallorca				
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)				
Palma de Mallorca	1r trim	1.499,2	↗	4,5
Manacor	1r trim	1.236,1	↘	-4,3
Inca	1r trim	1.108,9	→	-1,1
Calvià	1r trim	2.438,2	↗	7,6
Menorca				
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)				
Maó	1r trim	1.168,9	↘	-10,5
Ciutadella de Menorca	1r trim	1.458,8	↘	-4,6
Pitiüses				
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)				
Eivissa - vila	1r trim	2.240,8	↘	-2,5
Santa Eulària del Riu	1r trim	2.223,6	↘	-2,9

Font: Ibestat a partir de dades de l'INE i del Ministeri de Foment.

Al mes d'abril, la **compravenda d'habitatges** a les Illes Balears augmenta un 3,9% respecte de l'any anterior. L'augment es produeix en les transmissions dels habitatges de segona mà (49,7%), que suposen el 76,4% del total de les compravendes, mentre que continuen en descens les transmissions d'habitatges nous. En termes acumulats per al primer quadrimestre de l'any, la compravenda d'habitatges de segona mà augmenta un 46,1% en relació amb el mateix període de l'any anterior i manté així la variació interanual positiva des del març del 2014. En canvi, les transmissions d'habitatges nous acceleren la disminució (un -51,5% fins a l'abril del 2015). Aquesta disminució acumulada és superior a l'augment que experimenta el mercat de segona mà, per la qual cosa el nombre total de transmissions (3.246) gairebé no presenta variacions en termes acumulats fins a l'abril d'enguany respecte d'un any ençà (0,3%).

En relació amb les compravendes, el nombre d'**hipoteques** constituïdes per adquirir un habitatge canvia la tendència a la baixa i al mes d'abril se'n constitueixen 915 a les Illes Balears, xifra que representa un 19,9% més que l'abril del 2014. En termes acumulats des del gener a l'abril del 2015 la constitució d'hipoteques augmenta un 14,1% a l'arxipèlag. Així, en el primer quadrimestre el nombre total d'hipoteques suma 3.725 i per cada un dels mesos es constitueixen més

de 900 hipoteques amb variacions interanuals positives. Pel que fa a l'import hipotecat, també augmenta un 53,7% en termes acumulats en els primers quatre mesos de l'any en relació amb el mateix període de l'any passat. Per illes i en termes acumulats fins a l'abril, la constitució d'hipoteques augmenta en totes, però més en el cas de Menorca (43,1%) i les Pitiüses (13,2%), que no a Mallorca (10,6%), malgrat que aquesta illa concentra el 77,1% del total d'hipoteques constituïdes. Pel que fa a l'import hipotecat acumulat, també augmenta a Menorca (83,0%), seguida de Mallorca en aquest cas (68,0%), mentre que a les Pitiüses disminueix un 5,4% fins a l'abril d'enguany. En relació amb aquest augment en el mercat hipotecari, les taxacions d'habitatges, que la majoria de les entitats financeres exigeixen abans de concedir una hipoteca, presenten a les Illes Balears una variació interanual positiva d'un 14,9% en el primer trimestre de l'any (amb un total de 3.131 valoracions).

En el primer trimestre de l'any 2015 el **preu de l'habitatge** gairebé no varia respecte d'un any ençà, després de registrar creixements interanuals des del segon trimestre del 2013. Així, se situa en 1.875,2 euros per metre quadrat a les Illes Balears, un 0,1% més que en el mateix període de l'any anterior, però disminueix un 1,9% respecte del trimestre passat. No obstant això, aquest preu roman per sobre de

la mitjana nacional (1.457,9€/m²), la qual disminueix un 0,1% respecte del primer trimestre de l'any passat i un 0,4% intertrimestralment, segons dades del Ministeri de Foment. Pel que fa als principals municipis illencs de més de 25.000

habitants el preu de l'habitatge disminueix interanualment en termes generals en el primer trimestre d'enguany. No obstant, destaca l'augment en els municipis de Palma (4,5%) i Calvià (7,6%), davant la disminució a Maó (-10,5%).

4.6. Altres serveis

Taula 32. Ocupats en altres serveis

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Activitats sanitàries i serveis socials	març	32.367	↗	4,3
Altres serveis socials	març	21.209	↗	5,0
Administració pública	març	18.986	→	0,8
Educació	març	18.956	↗	6,1
Serveis de la llar	març	12.785	→	-1,8
Mallorca				
Activitats sanitàries i serveis socials	març	27.685	↗	4,7
Altres serveis socials	març	17.247	↗	4,7
Administració pública	març	15.487	→	0,8
Educació	març	17.167	↗	6,2
Serveis de la llar	març	10.095	↘	-2,3
Menorca				
Activitats sanitàries i serveis socials	març	1.797	→	1,5
Altres serveis socials	març	1.432	→	-0,8
Administració pública	març	1.855	→	0,8
Educació	març	722	↗	3,4
Serveis de la llar	març	824	↘	-6,5
Pitiüses				
Activitats sanitàries i serveis socials	març	2.861	↗	2,3
Altres serveis socials	març	2.440	↗	9,6
Administració pública	març	1.644	→	0,9
Educació	març	1.045	↗	6,0
Serveis de la llar	març	1.866	↗	3,4

Font: TGSS.

Al mes de març hi ha 32.367 persones afiliades a les Illes Balears en **activitats sanitàries i serveis socials**, xifra que representa una variació interanual d'un 4,3%. La variació interanual positiva encadena més de dos anys consecutius a totes les illes, malgrat que es registren variacions intermensuals negatives els primers mesos d'enguany.

A dia 31 de desembre del 2014 hi ha 5.225 metges col·legiats a les Illes Balears, un 1,4% més que l'any anterior, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística. Del total de efectius col·legiats, n'hi ha 4.833 no jubilats (un 0,3% més), dels quals 2.592 són homes (amb una variació d'un -1,9%) i 2.241 són dones, que augmenten en aquest cas

un 2,9% interanual. En el conjunt nacional, el nombre de metges col·legiats és de 238.240, un 2,3% més que el 2013, 212.877 dels quals no estan jubilats. També augmenten les dones metgesses no jubilades (un 3,8%, amb un total de 110.848) i disminueixen els homes (un -0,6%, amb un total de 102.029). A les Illes Balears, hi ha 429,8 metges col·legiats per cada 100.000 habitants, dos metges menys que l'any anterior i per sota de la mitjana nacional (458,2). Pel que fa al personal d'infermeria, a les Balears els col·legiats no jubilats augmenten un 2,7%, amb 5.578 professionals en actiu d'un total de 6.098 col·legiats. El 83,4% dels efectius no jubilats són dones (un 2,2% més que l'any anterior) i la resta són homes (un 5,5% més). Hi ha 496,03 infermers no

jubilats per cada 100.000 habitants, per sota també de la mitjana nacional (522,81), però, al contrari dels metges, amb un augment respecte de l'any anterior (9,6 infermers més per cada 100.000 habitants). Pel que fa al dinamisme laboral, segons dades de l'Observatori de Treball de les Illes Balears, a final de l'any 2014 hi ha menys facultatius sanitaris demandants d'ocupació a les Balears i se subscriuen més contractes. La mitjana de gener a desembre del 2014 de demandants aturats que cerquen feina en activitats sanitàries és de 257 professionals (149 metges i 108 infermers), un 25,7% menys que un any enrere. Alhora, al llarg del 2014 es contracta un 19,7% més de facultatius (3.741 professionals sanitaris més que el 2013). No obstant això, en la mitjana dels primers cinc mesos d'enguany hi ha 296 demandants aturats que cerquen feina en activitats sanitàries (164 metges i 132 infermers), un 13,4% més que en els mateixos mesos de l'any 2014, malgrat que els contractes augmenten un 45,4% fins al maig, repartits entre personal d'infermeria (294 nous contractes) i personal mèdic (302 nous contractats).

Segons dades del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, el pressupost total inicial per al 2015 destinat a la despesa sanitària de les Illes Balears és de 1.318,1 milions d'euros (1.287,5 M€ per a despeses corrents i la resta per a despeses financeres i de capital), un 2,4% del pressupost sanitari total nacional. Això suposa que enguany es destina un 10,3% més que l'any passat a aquesta activitat pública.

LA DESPESA MITJANA PER RECEPTA OFICIAL FACTURADA DISMINUEIX UN 1 % EN EL PRIMER QUADRIMESTRE DEL 2015.

En el primer trimestre d'enguany es presenta una proposta per al nou catàleg farmacèutic de les Illes Balears, que recull les oficines de farmàcia existents en aquest moment i les noves que tenen cabuda a les Balears tenint en compte els nous criteris d'ordenació farmacèutica que estableix la Llei 1/2015, de 19 de febrer, per la qual es modifica l'ordenació farmacèutica de les Illes Balears. Segons els criteris poblacionals, a les Illes Balears es poden ubicar 39 oficines de farmàcia noves: 17 a Mallorca, 2 a Menorca, 19 a Eivissa i 1 a Formentera.

A les Illes Balears la despesa farmacèutica mitjançant recepta oficial del Sistema Nacional de Salut del primer quadrimestre d'enguany és de 60,0 milions d'euros, un 2,2% més que el 2014, segons dades del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. Es facturen 5,7 milions de receptes en el primer quadrimestre de l'any, 177,2 mil més que en el mateix període de l'any passat. Així, la despesa mitjana per recepta oficial facturada és de 10,57 euros, un 1,0% menys en termes interanuals i semblant a la mitjana nacional (10,61 euros), que també retrocedeix respecte a un any ençà (-0,7%). Per tant augmenten més les receptes facturades que no la despesa efectuada, fet que es produeix des del gener d'enguany. Cal recordar que els preus d'alguns medicaments baixen com a conseqüència del desplegament normatiu ministerial fruit del Reial decret 177/2014, de 21 de març, pel qual es regula el sistema de preus de referència i d'agrupacions homogènies de medicaments en el Sistema Nacional de Salut, amb l'objectiu

d'abaratir els preus de les medicines a les farmàcies.

El març del 2015 hi ha 21.209 persones afiliades en el conjunt d'activitats que formen la branca d'**altres serveis socials** a les Illes Balears, amb una taxa de variació positiva per al conjunt balear d'un 5,0%. Per illes, el nombre d'afiliats augmenta a les Pitiüses i a Mallorca. A Menorca hi ha augmentos intermensuals al febrer i al març, la qual cosa suavitzta el signe negatiu de les variacions interanuals en el nombre d'afiliats ja registrades durant tot l'any passat.

Segons dades de la Conselleria de Família i Serveis Socials, dia 28 de febrer del 2015 hi ha 19.407 sol·licituds de prestació per dependència a les Illes Balears: el 79,2% a Mallorca, l'11,0% a Menorca i el 9,7% a les Pitiüses. L'1,8% de la població balear sol·licita aquest tipus de prestació. S'han resolt 18.131 sol·licituds, de les quals 13.556 corresponen a sol·licitants amb dret a prestació i 11.462 tenen prestació. El mateix dia del 2014, els sol·licitants amb dret a prestació eren 14.647 a les Illes Balears del total de 20.046 sol·licituds, cosa que significa que el 2015 hi ha un 7,4% menys de sol·licitants amb dret a prestació i un 3,2% menys de sol·licituds.

La pensió contributiva mitjana a les Illes Balears (que inclou els casos de jubilació, incapacitat permanent, viduïtat i orfandat) és, amb 180.015 pensionistes, un 2,1% superior a la del mateix mes de l'any passat per a tots els règims inclosos en el Sistema de la Seguretat Social a 1 de maig del 2015, segons dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social. Així, se situa en 815,4 euros a les Illes Balears, per sota de la mitjana nacional, que és de 885,66 euros. D'aquestes prestacions, la pensió mitjana per jubilació és de 936,5 euros a les Illes Balears, un 2,3% més que fa un any, per davall de la mitjana nacional (1.019,71 euros, que augmenta un 2,1% interanual). Pel que fa a les pensions no contributives o assistencials, el maig del 2015 disminueixen respecte d'un any ençà. Així, a les Illes Balears, la mitjana mensual de la pensió no contributiva per jubilació a 1 de maig d'enguany arriba a 361,29 euros (-0,2%), per damunt de la mitjana nacional (354,33 euros i amb una minva d'un 0,7% respecte de l'any passat). Finalment, la mitjana per invalidesa és de 399,12 euros (-0,4%), i també en aquest cas està per sobre de la mitjana nacional (397,24 euros i amb el mateix percentatge de disminució que la de jubilació). Cal recordar que, com l'any passat, l'increment de les pensions serà d'un 0,25% segons la Llei general de pressuposts de l'Estat, el mínim previst per la Llei de reforma de les pensions, darrera reforma del Govern que va substituir la referència de la inflació per calcular l'increment d'aquestes prestacions per l'índex de revaloració.

LA TAXA D'ABANDONAMENT ESCOLAR DISMINUEIX 5 P. P. EN EL PRIMER TRIMESTRE DEL 2015.

El març del 2015 hi ha 18.956 persones afiliades en el sector de l'**educació** a les Illes Balears, amb una variació interanual positiva d'un 6,1%, signe que es manté des de l'agost del 2013. Per illes, l'afiliació augmenta a totes, i destaca Mallorca (6,2%), seguida de les Pitiüses (6,0%) i de Menorca (3,4%).

Segons les darreres dades de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, per al curs escolar 2015-2016 es varen presentar 15.497 sol·licituds d'admissió d'alumnes que es matriculaven per primera vegada als centres públics i concertats i la resta d'alumnes d'educació infantil i primària i d'educació secundària obligatòria (ESO) que volien canviar de centre. Del total de sol·licituds (un 4,1% més en comparació del curs passat), 10.831 són per al nivell d'infantil, 2.643 per a primària, 2.013 d'ESO i 10 d'educació especial. Per illes, es presentaren 1.957 sol·licituds a Eivissa, 12.356 a Mallorca, 1.042 a Menorca i 132 a Formentera, més 10 alumnes d'educació especial. No hi ha dades sobre les sol·licituds de batxillerat i de formació professional.

El primer trimestre del 2015 la taxa d'abandonament escolar dels joves d'entre 18 i 24 anys que han acabat com a màxim la primera etapa de l'educació secundària és del 26,5% a les Illes Balears (el 30,8% en el cas dels homes i el 21,9% en el de les dones), segons dades de l'Ibestat. En general, disminueix l'abandonament escolar a les Illes Balears respecte del primer trimestre del 2014, quan la taxa fou del 31,5%. El 2014, la mitjana anual va quedar en el 32,1%, taxa superior a la mitjana nacional (21,9%) i la més alta en comparació de la resta de comunitats autònomes. Pel que fa al conjunt de la Unió Europea, segons dades de l'Eurostat la taxa d'abandonament escolar disminueix any rere any i és de l'11,1% el 2014. No obstant això, les dades encara estan per davall dels objectius europeus en educació de l'estratègia Europa 2020, que és aconseguir una taxa d'abandonament escolar inferior al 10% en el conjunt de la Unió Europea i, per a Espanya, inferior al 15%.

Pel que fa als alumnes universitaris, segons dades de la Universitat de les Illes Balears, el 94,9% dels 3.884 alumnes que es varen matricular a les proves d'accés a la universitat pel juny d'enguany han aprovat. Per illes, 2.543 alumnes de Mallorca són aptes (94,6%), 314 de Menorca (amb una ràtio d'aprovat del 97,2%), 332 d'Eivissa (94,1%) i 14 de Formentera (100%). Cal recordar que per a aquest curs acadèmic el nombre d'alumnes matriculats en els estudis oficials és de 13.737, un 2,4% menys que durant el curs 2013-2014. No obstant això, 11.233 es matriculen a estudis de grau oficials (un 1,6% més que un any ençà).

El març del 2015, hi ha 18.986 persones que treballen a l'**Administració pública** (serveis generals), un 0,8% més que en el mateix mes de l'any anterior per al conjunt de les Illes Balears. Per tant, continua augmentant el nombre d'afiliats en aquest sector per a totes les illes des de l'octubre, malgrat que el ritme de creixement interanual està per sota de l'1%.

Segons dades de la Conselleria d'Administracions Públiques, el personal efectiu del Govern de les Illes Balears a 1 de

juliol del 2014 suma 27.376 persones, 347 menys que el juliol del 2013 i 426 menys que a 1 de gener del 2014. Per sexe, el 70,1% són dones (44 menys que un any enrere) i el 29,9% són homes (303 menys que el mateix dia del 2013). Per àrees d'activitat, fan feina a les conselleries i les entitats autònomes 3.538 persones (un -2,7% interanual), les quals es reparteixen entre 3.043 funcionaris i 377 laborals. De les 11.637 persones que fan feina a la docència no universitària, 10.816 són docents (1,8%) i 821 són no docents (-2,8%), i de les 12.201 que pertanyen a institucions sanitàries, 9.334 són personal sanitari (-4,2%) i 2.867 són personal no sanitari (9 menys que un any enrere). Pel que fa al personal ocupat a les administracions públiques empresarials (majoritàriament personal laboral), suma l'1 de juliol del 2014 un total de 1.247 persones, 67 menys que un any enrere. Cal afegir també, com a empleats públics de les Illes Balears, els efectius que pertanyen a altres organismes públics. Així, i segons dades del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques que recullen el total d'empleats públics, el juliol del 2014 n'hi ha 10.923 que pertanyen a l'Administració General de l'Estat (234 menys que l'any anterior), 14.301 a l'Administració local (231 més) i 1.695 a les universitats (54 menys que fa un any). Juntament amb els 27.376 que pertanyen a l'Administració autonòmica, sumen un total de 54.295 efectius al servei de les administracions a les Illes Balears el juliol del 2014 (831 menys que el juliol del 2013). A la disminució de personal del servei públic, s'hi afegeix, tal com preveu la Llei 22/2013, de 23 de desembre, de pressuposts generals de l'Estat per a l'any 2014, el manteniment de les retribucions per als empleats públics i la taxa de reposició del 10% només per a determinats col·lectius, com ara personal sanitari i docent i cossos de seguretat de l'Estat. Alhora, la Llei 36/2014, de 26 de desembre, de pressuposts generals de l'Estat per al 2015, estableix que les retribucions dels empleats públics no poden superar les del 31 de desembre del 2014, que no hi haurà oferta pública d'ocupació i que només serà possible una taxa de reposició de fins a un 50% per a determinats col·lectius, com ara personal sanitari i docent i cossos de seguretat de l'Estat. En relació amb aquests col·lectius, el 23 de març del 2015 es publica el Reial decret 196/2015, de 22 de març, pel qual s'aprova l'oferta pública d'ocupació per al 2015 i es convoquen prop de tres mil noves places per a funcionaris de l'Estat.

Pel que fa a l'afiliació dels **serveis de la llar**, que va augmentar des del juny del 2012 fins al desembre del 2013, s'alenteix des de principi de l'any passat per al conjunt balear i arriba a 12.785 afiliats el mes març del 2015, un 1,8% menys que un any ençà. Per illes, Mallorca i Menorca segueixen una evolució a la baixa, mentre que a les Pitiüses la variació interanual és positiva durant tot l'any passat i pel març d'enguany s'incrementa un 3,4% respecte del març del 2014.

III. MERCAT LABORAL

1

Context. Espanya i la UE-28

Taula 33. Indicadors d'ocupació i atur (Illes Balears, Espanya i UE-28)

Indicador	Illes Balears			Espanya			Europa (UE-28)		
	Període: 1T15			Període: 1T15			Període: 4T14		
	Darrera dada	Cicle-tendència T^r_{t-12} (%)		Darrera dada	Cicle-tendència T^r_{t-12} (%)		Darrera dada	Cicle-tendència T^r_{t-12} (%)	
Persones actives (milers)	586,6	↘	-4,4	22.899,4	→	-1,6	242.974,1	→	0,1
Taxa d'activitat (%)	62,8	→	1,1	59,5	→	-0,0	57,7	→	0,1
Taxa d'ocupació (de 16 anys i més) (%)	48,8	↗	3,6	45,3	→	1,3	52,0	→	0,5
Persones ocupades (milers)	455,9	→	-1,7	17.454,8	→	-0,4	218.917,3	→	0,1
Homes	247,9	↘	-6,4	9.520,2	→	-0,8	118.417,9	→	-0,2
Dones	208,0	→	0,8	7.934,6	→	0,0	100.499,4	→	0,3
Persones menors de 25 anys	19,5	↘	-2,9	740,6	↘	-6,9	18.098,5	↘	-2,4
Persones de 25 a 54 anys	365,9	→	-0,8	14.060,2	→	-0,7	162.013,5	→	-0,5
Persones de 55 anys i més	70,5	↘	-4,3	2.654,0	→	1,4	33.781,8	↗	4,1
Persones estrangeres	87,8	→	-0,6	1.837,1	↘	-9,4	15.451,5	→	0,5
Persones en atur (milers)	130,7	↘	-5,9	5.444,6	↘	-5,3	24.056,8	→	-0,5
Homes	68,5	↘	-4,0	2.802,3	↘	-6,6	12.811,4	→	-0,9
Dones	62,2	↘	-17,9	2.642,4	↘	-3,3	11.245,3	→	0,1
Persones menors de 25 anys	21,0	↘	-25,2	782,1	↘	-8,7	4.886,6	↘	-4,0
Persones de 25 a 54 anys	93,0	↘	-10,7	4.063,9	↘	-3,8	16.409,9	→	-0,3
Persones de 55 anys i més	16,7	↗	5,7	598,7	↗	5,1	2.652,2	↗	5,2
Persones estrangeres	41,8	↘	-15,3	931,6	↘	-12,0	2.928,9	→	-0,4
Taxa d'atur (%)	22,3	↘	-4,4	23,8	↘	-2,1	9,9	→	-0,7
Homes	21,7	↘	-6,3	22,7	↘	-2,6	9,8	→	-0,7
Dones	23,0	↘	-2,2	25,0	→	-1,6	10,1	→	-0,7
Persones menors de 25 anys	51,9	→	-1,2	51,4	↘	-4,1	21,3	→	-1,9
Persones de 25 a 54 anys	20,3	↘	-4,4	22,4	→	-2,0	9,2	→	-0,6
Persones de 55 anys i més	19,2	↘	-7,3	18,4	→	-1,4	7,3	→	-0,2
Persones estrangeres	32,2	→	-0,8	33,7	↘	-4,1	15,9	→	-0,1
Taxa de temporalitat (%)	23,1	→	-0,6	23,6	→	0,5	14,1	→	0,3
Homes	26,5	→	0,5	23,5	→	1,2	13,8	→	0,4
Dones	19,3	↘	-2,1	23,7	→	-0,3	14,4	→	0,2
% persones autoocupades	20,8	→	0,4	17,5	→	-0,3	10,7	→	-0,0

Font: Eurostat, INE, OTIB.

Nota: la variació de les taxes es dona com a diferència de punts percentuals respecte al mateix període de l'any anterior.

Després de tancar l'any 2014 en xifres positives, el PIB de la zona euro durant el primer trimestre del 2015 creix un 0,4%, i millora lleugerament respecte del quart trimestre del 2014 (0,3%). Tot i que es manté la incertesa a la zona euro motivada, entre altres causes, per la situació a Grècia i l'efectivitat de les polítiques econòmiques, es preveu un escenari amb un creixement moderat. Així, la Comissió ha revisat a l'alça la previsió per al 2015 (1,5%) i ha mantingut la del 2016 (1,9%). Segons l'FMI en el seu darrer informe de gener, les projeccions de creixement a la zona euro són d'un 1,2% per al 2015 i d'un 1,4% per al 2016.

La depreciació de l'euro i els baixos preus del petroli han afavorit el creixement en aquest període. Això ha permès l'evolució positiva del mercat de treball de la zona euro. Segons les darreres dades disponibles, que fan referència al darrer trimestre del 2014, augmenten els actius (0,5%) i els ocupats (1,2%), alhora que disminueixen les persones en atur (-6,0%). Respecte dels ocupats, l'increment de les dones en aquest període ha superat el dels homes (un 1,4% i un 1,1%, respectivament). Per franges d'edat, una altra vegada, l'augment més intens és el de les persones de més de 55 anys (3,9%), seguit pel dels menors de 25 anys (0,7%) i el de les persones d'entre 25 i 54 anys (0,6%). Els ocupats estrangers també creixen un 4,9% en els darrers tres mesos del 2014. Pel que fa a la taxa d'ocupació, se situa en el 52,0% de la població activa, cinc dècimes de punt per sobre del resultat del mateix període del 2013.

Per cinquè trimestre consecutiu el nombre de persones en atur es redueix a la Unió Europea (-6,0%), fet que situa la taxa d'atur en el 9,9% de la població activa. En termes interanuals, la taxa perd 0,7 p. p., i assolix el mateix valor que en el quart trimestre del 2011. Quant al perfil de les persones en situació d'atur, tots els grups sociodemogràfics analitzats redueixen els aturats per sobre del 5%, amb l'excepció de les persones de més de 55 anys, que pràcticament es mantenen (0,1%). Pel que fa a la taxa d'atur, els col·lectius que han de fer front a les taxes més elevades durant els darrers tres mesos del 2014 són les dones (10,1%), els menors de 25 anys (21,3%)

i els estrangers (15,9%). Respecte dels valors del mateix període del 2013, tots els grups experimenten reduccions, especialment els menors de 25 anys, que disminueixen la taxa en gairebé dos punts percentuals (-1,9 p. p.).

EL MERCAT LABORAL A EUROPA MILLORA EN TOTS ELS GRUPS SOCIODEMOGRÀFICS.

Durant el primer trimestre del 2015 Espanya manté l'escenari alcista amb un creixement interanual de l'economia d'un 2,7%, que supera el 2,0% del trimestre precedent. També continua la recuperació del mercat de treball, que per primera vegada des de l'any 2012 incrementa el nombre de persones actives. Alhora, augmenten els ocupats i es redueixen els aturats. Així, doncs, la taxa d'activitat deixa enrere els decreixements dels darrers dos anys i arriba al 59,5% de la població espanyola. El nombre d'ocupats també creix en els tres primers mesos de l'any (3,0%), fet que es trasllada a la taxa d'ocupació, que suma 1,3 p. p. en termes interanuals i arriba al 45,3% de la població activa. Segons les dades de l'EPA, el nombre de persones ocupades arriba a 17.454.800 en el mateix període. Per segon trimestre consecutiu tots els grups analitzats augmenten la seva presència. Destaquen, entre altres col·lectius, les persones de més de 55 anys, que experimenten un creixement d'un 8,4%, i els menors de 25 anys (4,7%).

L'atur minva per sisè trimestre consecutiu i manté la tendència a la baixa iniciada el quart trimestre del 2013. El nombre de persones en situació d'atur en el primer trimestre del 2015 és de 5.444.600, un 8,2% menys que en el mateix trimestre del 2014. Alhora, la taxa d'atur també perd 2,2 p. p. en termes interanuals i arriba al 23,8% dels actius. Els grups sociodemogràfics que experimenten una reducció més important de la taxa d'atur són els joves menors de 25 anys i els estrangers (un -4,1% en ambdós casos). Ara bé, també han de fer front a taxes més elevades d'atur els estrangers (amb un 33,7%) i, especialment, els joves, que amb una taxa del 51,4% dupliquen àmpliament la del conjunt de la població aturada.

A les Illes Balears, la recuperació també es reflecteix en els indicadors del mercat de treball. Així, el nombre de persones actives creix un 2,7% en el primer trimestre del 2015. La taxa d'activitat guanya 1,1 p. p. i assolix el 62,8% de la població. Aquesta taxa se situa com la segona més alta per comunitats autònomes, només darrere Madrid, i 3,4 p. p. per sobre de la taxa nacional (59,5%). El nombre d'ocupats també creix i arriba a 455.900 persones entre gener i març, un 8,9% més que en el mateix trimestre del 2014. Per primera vegada des de l'any 2007, tots els col·lectius guanyen treballadors. Destaquen, entre d'altres, el creixement dels ocupats de més de 55 anys (26,8%), el dels menors de 25 anys (12,7%) i el dels homes (10,8%).

En el primer trimestre de l'any hi ha a les Illes Balears 130.700 persones en situació d'atur, un 14,3% menys que en el mateix període de l'any 2014. Amb aquest descens es manté la tendència a la baixa, ja que representa el setè trimestre consecutiu amb reduccions del conjunt d'aturats. Respecte dels col·lectius comentats, per una banda, hi ha, entre d'altres, els homes (-21,2%) i el col·lectiu de de 25 a 54 anys (-17,6%) que redueixen considerablement les xifres d'atur. De l'altra, tant els menors de 25 anys (7,1%) com els estrangers (1,8%) incrementen la seva presència entre els aturats. En canvi, en termes interanuals la taxa d'atur minva en tots els grups. Així, doncs, la taxa d'atur dels primers tres

mesos de l'any és del 22,3%, un total de 4,4 p. p. per sota del resultat d'ara fa un any. Malgrat això, les Illes Balears són la setena comunitat autònoma amb la taxa d'atur més elevada. Com s'ha comentat, tots els col·lectius redueixen les taxes, especialment els homes (-6,3 p. p.), les persones de més de 55 anys (-7,3 p. p.) i el col·lectiu d'entre 25 i 54 anys (-4,4 p. p.). Una vegada més, els que han de patir les taxes més elevades són els estrangers (amb un 32,2%; és a dir, un de cada tres actius estrangers està en situació d'atur) i, especialment, els joves menors de 25 anys, que amb un 51,9% dupliquen de llarg la taxa del conjunt de la població, de manera que més de la meitat dels joves actius estan desocupats.

L'ATUR ES REDUEIX A LES ILLES BALEARS PER SETÈ TRIMESTRE CONSECUTIU.

Si es desagreguen les dades d'ocupació i atur de les Illes Balears per sectors econòmics, s'observa que en el primer trimestre del 2015 tots els sectors, excepte l'agricultura (-9,2%), guanyen ocupats en termes interanuals. Destaquen sobretot la indústria (35,7%), la construcció (24,9%) i els serveis (5,4%). Quant a la desocupació, el nombre de persones en atur baixa considerablement en tots els sectors, excepte en la construcció (28,6%). Es redueix, especialment, en la indústria (-27,8%), els serveis (-24,5%) i l'agricultura (-16,7%).

2 Ocupació i atur a les Illes Balears

Taula 34. Indicadors del mercat laboral a les Illes Balears

	Darrera dada		Cicle-tendència T_{t-12}^t (%)	
Total de persones d'alta a la Seguretat Social¹	maig	477.648	↗	4,9
Assalariats	maig	371.881	↗	5,7
Autònoms i altres règims especials	maig	105.767	↗	2,5
Homes	maig	253.348	↗	6,0
Dones	maig	224.299	↗	3,9
Estrangers UE-28	maig	46.872	↗	6,5
Estrangers no UE	maig	39.205	↗	3,7
Persones en atur registrades	maig	58.832	↘	-11,5
Homes	maig	27.574	↘	-15,9
Dones	maig	31.258	↘	-7,0
Persones menors de 25 anys	maig	6.053	↘	-10,5
Persones de 25 a 54 anys	maig	39.743	↘	-13,4
Persones de 55 anys i més	maig	13.036	↘	-2,6
Estrangers UE-28	maig	3.667	↘	-8,6
Estrangers no UE	maig	7.217	↘	-14,7
Persones en atur registrades fa més de 12 mesos	maig	23.099	↘	-14,5
Total contractes registrats	maig	56.443	↗	12,0
Contractes indefinits	maig	6.650	→	-0,4
Contractes temporals	maig	49.346	↗	13,1
Contractes a temps parcial	maig	16.796	↗	5,1
Contractes fixos discontinus	maig	3.931	↘	-6,8

Font: TGSS, SOIB, OTIB.

¹ Afiliats als règims general, d'autònoms, i als règims especials agrari, de la mar i de la llar de la Seguretat Social. No inclou afiliats a MUFACE i ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social.

Durant els primers cinc mesos del 2015 es mantenen els bons resultats del mercat de treball de l'any 2014. Així, al mes de maig hi ha una mitjana de 58.832 persones en situació d'atur, la qual cosa suposa un descens d'un 13,3% respecte al mateix mes del 2014, i continua la tònica descendent iniciada a la darrerria del 2012. L'afiliació, per la seva banda, presenta un total de 477.648 persones d'alta a la Seguretat Social al mes de maig, fet que representa un increment d'un 5,3% respecte del mateix mes de l'any anterior. Finalment, la taxa d'atur registrat durant el cinquè mes del 2015 se situa en l'11,0%, dos punts percentuals per sota de la del maig del 2014 (13,0%).

El mes de maig tanca amb 58.832 persones en situació

d'atur a les Illes Balears, tal com s'ha comentat en el paràgraf anterior. Es tracta del trenta-unè mes consecutiu en què es redueix l'atur en termes interanuals. En el conjunt d'Espanya també disminueix l'atur (-7,8%), on se situa en 4.215.031 persones. De fet, a totes les comunitats autònomes es redueix l'atur en termes interanuals.

L'ATUR REGISTRAT ÉS EL MÉS BAIX D'UN MES DE MAIG D'ENÇÀ DEL 2009.

Per col·lectius, els homes presenten el descens relatiu de l'atur registrat més important (amb un -18,2% interanual), i representen el 46,9% del total de persones en situació d'atur. Els segueixen els menors de 25 anys (amb un -14,4%), i els estrangers no comunitaris (amb un -16,1%). De fet, el

conjunt d'estrangers presenta disminucions interanuals des final del 2010, i ha passat de representar el 28,3% del total de les persones aturades el gener del 2010 al 18,5% durant el cinquè mes del 2015. Per grups d'edat, com ja s'ha comentat, l'atur entre els joves menors de 25 anys es redueix i els tres darrers anys experimenta descensos mensuals consecutius. Alhora, tant el grup de 25 a 54 anys com el de les persones de 55 anys i més registren durant el maig una minva de la desocupació (un -16,1% i un -2,8%, respectivament). Quant a la durada de la demanda d'ocupació, i per vintè mes consecutiu, s'observa una reducció entre les persones que porten més d'un any inscrites com a demandants en el SOIB (-14,8%), i també en la resta de durades.

Pel que fa als sectors econòmics, també en termes interanuals, el descens més important de l'atur té lloc en la construcció (-20,9%), que ja encadena quasi cinc anys en xifres negatives, i en la indústria, amb una minva d'un 17,4% interanual (en xifres negatives durant trenta-dos mesos consecutius). Les segueixen el comerç, amb una reducció de la desocupació d'un 13,5%, i l'hostaleria (-12,3%). També disminueix l'atur en la resta de sectors, com ara entre els treballadors de l'agricultura (-12,2%), si bé aquesta activitat només representa el 2,2% del total de les persones en situació d'atur d'aquest mes, i a la resta dels serveis que no són ni hostaleria ni comerç (-11,5%).

El nombre de nous **contractes** registrats durant el cinquè mes del 2015 és de 56.443, un 34,1% més que durant el mes d'abril i un 8,0% per sobre de la xifra de maig del 2014. En el conjunt de l'Estat, la contractació creix un 7,9% interanual. En comparació de l'any anterior, augmenten

els contractes temporals (9,3%), mentre que els de caire indefinit minven (-1,2%). Així mateix, el percentatge de contractes indefinits sobre el total de contractes continua sent superior a les Balears (11,8%) que en el conjunt de l'Estat (7,9%). L'augment més significatiu es produeix entre els contractes de durada determinada a temps complet (13,3%) i en els indefinits a temps parcial (7,5%). En canvi, el nombre de nous contractes minva entre els fixos discontinus (-5,7%). La contractació creix en tots els sectors respecte del mateix mes de l'any 2014, tret de l'agricultura (-2,7%). Els increments relatius interanuals més elevats es produeixen en els contractes a treballadors de la construcció (30,4%) i de la indústria (18,4%).

El darrer dia del mes de maig del 2015 hi ha 477.648 persones en alta a la **Seguretat Social** a les Illes Balears, fet que suposa un increment d'un 5,3% en termes interanuals i el vint-i-sisè mes consecutiu en xifres positives si no es té en compte el mes de setembre del 2013. Aquest augment del nombre de persones ocupades es produeix a totes les comunitats autònomes, i el conjunt de l'Estat encadena disset mesos consecutius de creixements interanuals de l'afiliació, que en aquest cas és d'un 3,6%. L'augment de l'afiliació el darrer dia del mes de maig a les Balears és més intens en el règim especial del mar (8,8%), seguit del règim general (6,1%), de l'especial de treballadors autònoms (3,3%) i del règim especial agrari (2,6%). En canvi, minva l'afiliació entre els treballadors del règim especial de la llar (-3,2%). Per col·lectius, l'afiliació creix més entre els homes (6,1%) que entre les dones (4,4%), i de manera més accentuada entre els joves menors de 25 anys (10,6%) i els estrangers comunitaris (7,2%).

Taula 35. Indicadors del mercat laboral per illes

	Darrera dada		Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)	
Mallorca				
Població activa ¹	maig	424.496	↗	2,3
Afiliats a la Seguretat Social ²	maig	376.198	↗	6,3
Aturats registrats	maig	48.298	↘	-11,3
Taxa d'atur registrat (%) ³	maig	11,4	↘	-2,1
Contractes registrats	maig	39.030	↗	12,9
Menorca				
Població activa ¹	maig	36.623	→	0,1
Afiliats a la Seguretat Social ²	maig	32.403	↗	2,5
Aturats registrats	maig	4.220	↘	-12,7
Taxa d'atur registrat (%) ³	maig	11,5	↘	-2,2
Contractes registrats	maig	4.366	↗	14,1
Eivissa				
Població activa ¹	maig	68.983	↗	4,8
Afiliats a la Seguretat Social ²	maig	62.946	↗	7,5
Aturats registrats	maig	6.037	↘	-9,4
Taxa d'atur registrat (%) ³	maig	8,8	→	-1,9
Contractes registrats	maig	11.915	↗	10,8
Formentera				
Població activa ¹	maig	5.076	↗	3,8
Afiliats a la Seguretat Social ²	maig	4.799	↗	5,2
Aturats registrats	maig	277	↘	-10,5
Taxa d'atur registrat (%) ³	maig	5,5	→	-1,1
Contractes registrats	maig	1.132	↗	9,5

Font: TGSS, SOIB, OTIB.

¹ Població activa = aturats + afiliats del mateix mes.² Afiliats als règims general, d'autònoms, i als règims especials agrari, de la mar i de la llar de la Seguretat Social. No inclou afiliats a MUFACE i ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social.³ Taxa d'atur calculada a partir de l'atur registrat i la població activa. Variació com a diferència de punts percentuals respecte del mateix mes de l'any anterior.

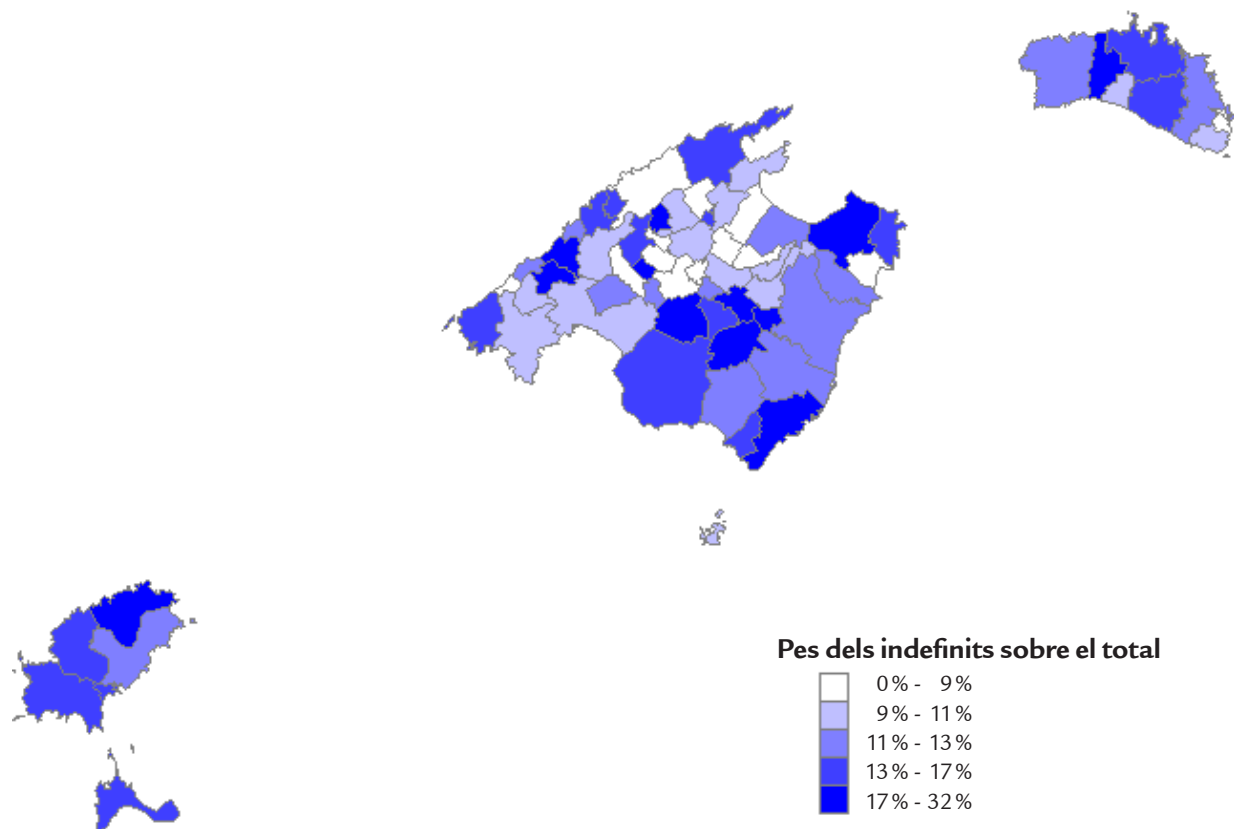
Al maig l'atur retrocedeix a totes les illes. Així, la desocupació minva especialment a Menorca (-15,6%), que ja encadena trenta-un mesos consecutius de reduccions interanuals, seguida d'Eivissa i de Formentera (un -13,7% en ambdós casos). A Mallorca la reducció de la desocupació se xifra en un 13,0%. La taxa d'atur registrat del mes de maig se situa per sota del 12% a totes les illes. Concretament, Menorca (11,4%) i Mallorca (11,5%) mostren les taxes més altes. En canvi, les Pitiüses mostren unes ràtios inferiors: Eivissa el 8,8% i Formentera el 5,5%. Aquest fet confirma que a l'arxipèlag pitiús hi ha més dinamisme econòmic que a la resta d'illes. Respecte al mateix mes de l'any 2014 la taxa d'atur disminueix a totes les illes, i oscil·la entre els 2,2 p. p. menys a Menorca i l'1,1 p. p. de Formentera.

MINVA LA TAXA D'ATUR A TOTES LES ILLES EN COMPARACIÓ D'UN ANY ENRERE.

El nombre total de contractes del mes de maig supera el del mateix mes del 2014 a totes les illes i, especialment, a Mallorca (9,7%) i Formentera (7,9%). Aquests increments de contractació són en part gràcies al fort augment dels nous contractes en la construcció a Mallorca (35,9%) i en l'hostaleria per al cas de Formentera (8,7%). Alhora, la contractació en l'agricultura minva a totes les illes, excepte a Mallorca (1,2%), sobretot a Formentera (-66,7%), però també a Eivissa (-31,4%) i a Menorca (-9,4%).

L'afiliació a la Seguretat Social experimenta un augment interanual a totes les illes durant el mes de maig, encara que d'una manera més significativa a Eivissa (7,5%). Formentera, per la seva banda, presenta un increment d'un 5,2% respecte al mateix mes del 2014, seguida de Mallorca (5,1%) i de Menorca (2,8%).

Gràfic 15. Percentatge de contractació indefinida sobre el total de nova contractació. Maig de 2015

Font: OTIB i SOIB.

3 Costs laborals

Taula 36. Cost i jornada laboral

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Cost total per assalariat i mes (€)	1r trimestre	2.378,9	➔	1,8
Cost laboral per hora efectiva (€)	1r trimestre	17,6	➔	-0,3
Indústria i energia	1r trimestre	16,9	⬇	-17,1
Construcció	1r trimestre	14,4	⬇	-4,9
Serveis	1r trimestre	18,0	➔	2,0
Hores efectives per assalariat / mes	1r trimestre	135,5	⬆	2,1
Indústria i energia	1r trimestre	144,0	➔	1,6
Construcció	1r trimestre	148,6	➔	-1,3
Serveis	1r trimestre	133,4	⬆	2,5
Increment salarial pactat en convenis (%)	maig	0,7	➔	-0,0

Font: INE, MEYSS.

En el primer trimestre del 2015 el **cost laboral per treballador** a les Illes Balears se situa de mitjana en 2.378,9 euros, xifra que suposa un increment d'un 1,8% respecte del mateix trimestre del 2014. En el conjunt nacional la xifra se situa per damunt fins a arribar a 2.487,44 euros, lleugerament superior al valor d'un any ençà (0,5%). Les comunitats autònomes amb els augments interanuals més elevats del cost laboral són La Rioja (2,8%), l'Aragó (2,3%) i les Canàries (2,2%). A l'altre extrem se situen Castella-la Manxa (-4,5%), Astúries (-1,3%) i la Comunitat Valenciana (-0,5%), amb els descensos del cost laboral més intensos. La diferència entre la comunitat autònoma amb el cost laboral més elevat per treballador, Madrid (3.008,99€), i la que registra l'inferior, Extremadura (2.058,28€), és de més de nou-cents cinquanta euros.

EL COST LABORAL PER TREBALLADOR A LES ILLES BALEARS TORNA A CRÉIXER DURANT EL PRIMER TRIMESTRE DEL 2015.

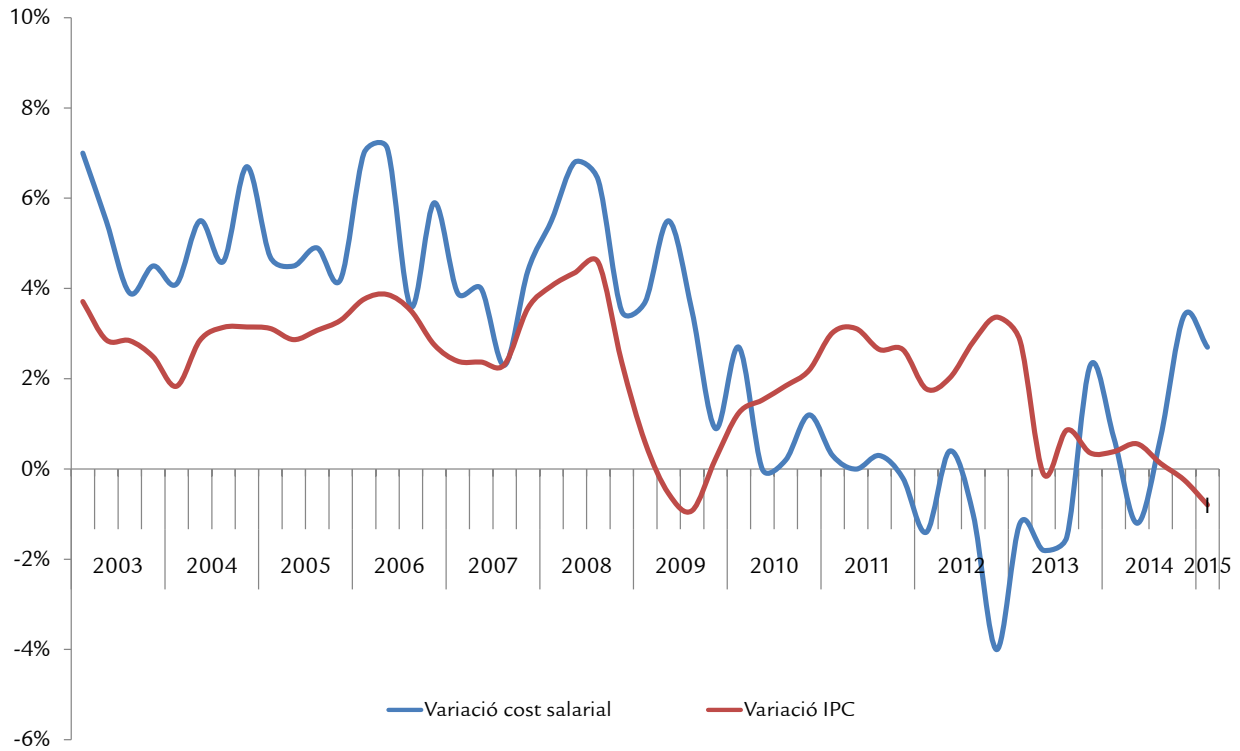
En el cost laboral total s'inclouen les cotitzacions obligatòries, les indemnitzacions i les prestacions socials, a més del cost salarial. Aquesta darrera partida és de 1.729,9 euros (aproximadament el 73% del cost laboral total) i presenta un augment d'un 2,7% respecte del primer trimestre del 2014, tal com es pot veure en el gràfic. El sector de la indústria manté el cost salarial més elevat (1.762,1€), però presenta un fort descens d'un 13,6% respecte d'un any ençà. En segon lloc se situa el sector dels serveis (1.755,4€), els costos salarials del qual són els únics que augmenten en termes interanuals (5,0%). Quant al sector de la construcció, el salari mitjà

arriba a 1.478,5 euros i s'anota un descens d'un 3,1% respecte dels primers tres mesos del 2014. Els costos laborals per hora efectiva cauen en termes interanuals, en concret un 0,3%, i se situen en 17,6 euros a les Illes Balears. Aquesta xifra està per sota de la del conjunt nacional (18,6€/h), que s'incrementa respecte de l'any anterior (1,2%). En altres comunitats autònomes també hi ha disminucions en el cost laboral per hora efectiva: les més accentuades són les de Castella-la Manxa (-2,8%) i Astúries (-2,4%). A les Illes Balears el descens més intens s'observa en la indústria, en la qual es redueix el cost per hora un 17,1% (16,9€ per hora efectiva durant el primer trimestre de l'any). La segueix la construcció, que disminueix el cost per hora un 4,9% interanual i arriba a 14,3 euros de mitjana per hora efectiva. El sector dels serveis, per la seva banda, amb una mitjana de 18,0 euros per hora efectiva, mostra un augment d'un 2,0% en termes interanuals. Les hores efectives treballades a les Balears durant el primer trimestre del 2015 són 135,5 per treballador i mes, que representen un 2,1% més que les registrades un any ençà. Així, les Balears se situen per sobre de la mitjana nacional (134,0 hores). De fet, són la comunitat autònoma amb el nombre d'hores efectives treballades a jornada parcial més elevat (87,3 hores), mentre que respecte de la jornada a temps complet se situen en la novena posició (151,5 hores). Tant la indústria com els serveis experimenten un augment en el total d'hores efectives treballades (2,3 hores i 3,3 hores més, respectivament). En canvi, a la construcció es redueixen les hores efectives (2,0 hores menys que un any enrere per treballador).

L'increment salarial pactat en convenis col·lectius a les Illes Balears se situa al maig en el 0,7%, el mateix valor que el conjunt nacional. Fins al cinquè mes del 2015 se subscriuen dotze convenis a les Balears, deu més que en el mateix període de l'any anterior. Dels convenis subscrits, sis són d'empresa i afecten 1.068 treballadors, i la resta corresponen a altres àmbits i inclouen 180.250 treballadors. En el conjunt d'Espanya, també es produeix un increment del nombre de

convenis subscrits respecte del mateix període de l'any passat i es passa de 811 a 926 convenis, però disminueix el nombre de treballadors afectats (de 3.500.320 el 2014 es passa a 2.707.559). Les dades estadístiques fins al mes de maig recullen, entre d'altres, la publicació del Conveni col·lectiu del sector del lloguer de vehicles sense conductor de les Illes Balears (BOIB núm. 14, de 29 de gener de 2015) i la del Conveni de l'Ibanat (BOIB núm. 54, dia 16 d'abril de 2015).

Gràfic 16. Increments salarials i inflació a les Illes Balears

4 Accidents de treball

Taula 37. Accidents de treball

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Total accidents de treball	maig 2014-abril 2015	14.978	↗	9,1
Índex d'incidència del total d'accidents ¹	maig 2014-abril 2015	4.339,2	↗	4,6
Accidents lleus	maig 2014-abril 2015	4.315,5	↗	4,7
Accidents greus	maig 2014-abril 2015	23,8	↘	-8,6
Accidents mortals	maig 2014-abril 2015	0,0	↘	-100,0
Indústria	maig 2014-abril 2015	6.938,4	↗	4,9
Construcció	maig 2014-abril 2015	9.423,2	↗	5,9
Serveis	maig 2014-abril 2015	3.882,8	↗	3,8
Mallorca ²	maig 2014-abril 2015	4.561,4	↗	5,6
Menorca ²	maig 2014-abril 2015	4.332,4	↗	5,5
Pitiüses ²	maig 2014-abril 2015	5.811,6	↗	4,7

Font: Direcció General de Treball, Economia social i Salut Laboral, TGSS.

¹ L'índex d'incidència es calcula com la relació entre el nombre d'accidents de treball en jornada per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes.

² No es disposa del nombre de persones amb les contingències cobertes per illes, raó per la qual es presenta una aproximació amb els treballadors d'alta al règim general de la Seguretat Social.

L'índex d'incidència dels accidents durant la jornada de treball se situa en 4.339,2 incidències durant el període dels dotze mesos compresos entre maig de 2014 i l'abril del 2015, segons les dades provisionals de la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral. Així les coses, han patit un accident 4.339 treballadors per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes. Respecte del mateix període de l'any anterior, l'índex d'incidència s'incrementa un 4,6% i continua així la tendència ascendent que es va iniciar a final del 2013.

Del total d'accidents registrats a les Balears, el 99,45% són de caràcter lleu, i el 0,55%, de caràcter greu. Cal comentar que en aquest període no s'ha registrat cap accident mortal. Respecte de l'any anterior, es produeix un increment dels accidents de caràcter lleu (9,2%), mentre que es redueixen els de caràcter greu (-4,6%). Com ja s'ha comentat, els mortals passen de tres en el mateix període de l'any anterior a zero en

aquest període.

LA SINISTRALITAT LABORAL AUGMENTA I CONTINUA LA TENDÈNCIA ASCENDENT.

Quant a la distribució per sectors, del total d'accidents registrats durant els dotze mesos analitzats, 290 accidents es produeixen en el sector agrícola (l'1,9% sobre el total); 1.367, en el sector industrial (un pes del 9,1%); 2.323, en la construcció (15,5%), i els restants 10.998 tenen lloc en el sector dels serveis (gairebé tres quartes parts del total). Ara bé, els índexs d'incidència més elevats es produeixen en la construcció (9.423 accidents per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes) i en la indústria (6.938). En termes interanuals, el nombre d'accidents en jornada de treball creix en la construcció (19,4%), en els serveis (8,0%) i en el sector industrial (7,0%), mentre que es redueix en el sector agrícola (-10,5%).

IV. DEMANDA

1 Preus

Taula 38. Evolució de l'IPC (maig 2015)

Illes Balears	Evolució anual		Evolució mensual	
	Variació interanual	Influència	Variació mensual	Repercussió mensual
Índex general	0,2	-	0,6	-
Aliments, begudes no alcohòliques	1,7	0,091	0,6	0,098
Begudes alcohòliques i tabac	1,7	0,002	0,2	0,004
Vestit i calçat	0,6	0,024	4,1	0,263
Habitatge	-1,7	-0,091	-0,6	-0,078
Parament de la llar	-0,2	0,034	0,5	0,035
Medicina	-1,7	0,003	0,1	0,005
Transport	-0,9	0,253	1,2	0,213
Comunicació	-1,8	0,062	1,6	0,060
Lleure i cultura	0,0	0,018	-0,4	-0,025
Ensenyament	1,2	0,000	0,0	0,000
Hotels, cafès i restaurants	1,0	0,029	0,5	0,052
Altres béns i serveis	1,7	-0,012	-0,0	-0,004
Inflació subjacent	0,8	-	0,6	-

Font: INE.

Al maig, els **preus** a les Illes Balears interrompen l'evolució a la baixa dels darrers mesos i la taxa de variació interanual de l'IPC augmenta quatre dècimes percentuals en relació amb la registrada al mes d'abril, i així queda en valors positius (0,2%) per primer cop després de sis mesos. Es tracta del registre autonòmic més alt de l'Estat, la taxa de variació del qual és d'un -0,2%, també quatre dècimes per sobre del valor del mes anterior. Encara de manera més continguda, els preus continuen a la baixa a la resta de comunitats autònomes, amb l'excepció de Catalunya (0,1%). Tant a les Balears com a l'Estat, el grup que més ha influït a l'alça és el de transport, que a l'arxipèlag repercuteix 0,253 p. p. i reflecteix un altre mes la pujada del preu dels carburants i els lubricants. La resta de grups també mostra una aportació positiva en l'augment de quatre dècimes de la inflació interanual, excepte l'habitatge, amb una influència de -0,091 p. p., i el grup d'altres béns i

serveis (-0,012 p. p.)

LA INFLACIÓ DEL MAIG RECUPERA ELS VALORS POSITIVS DESPRÉS DE SIS MESOS A LA BAIXA.

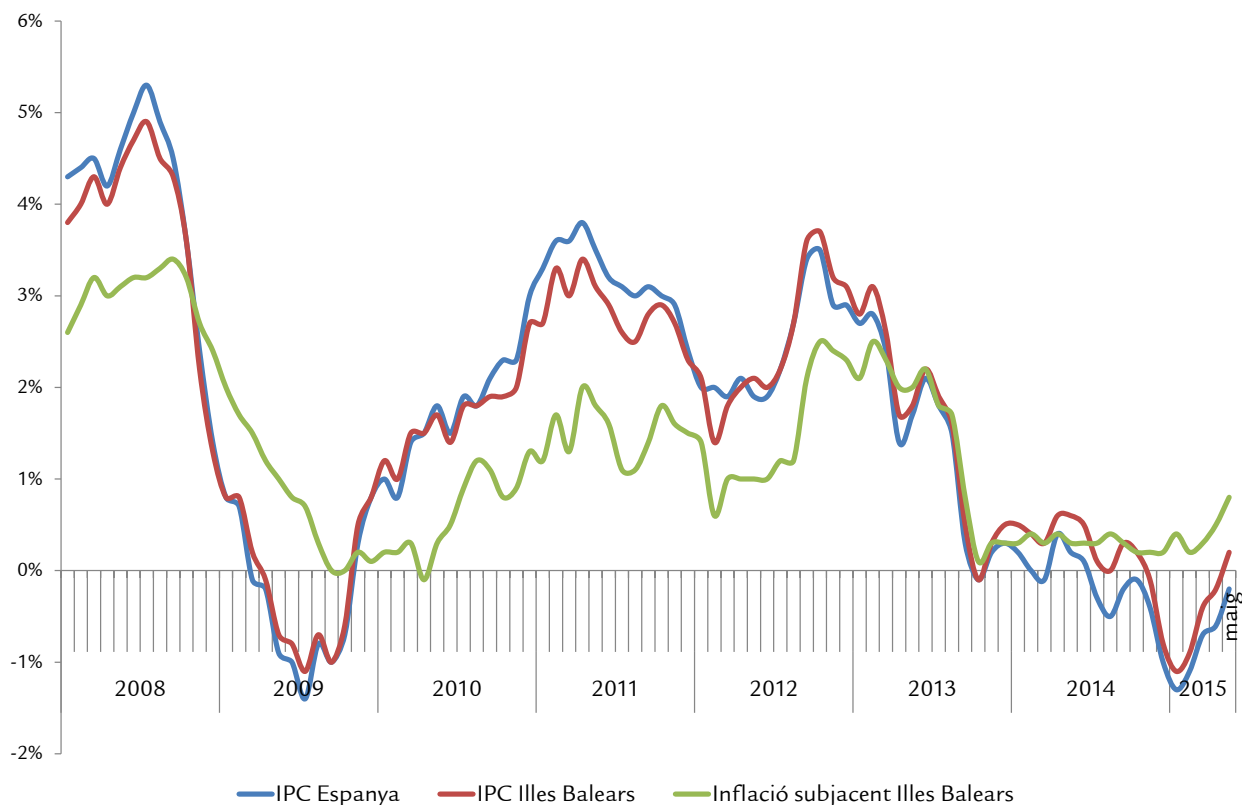
A les Balears, en línies generals, el comportament de la inflació en els diversos grups de consum segueix la pauta dels mesos anteriors i no presenta fluctuacions destacables. Els que pugen de forma més accentuada són el de begudes alcohòliques i tabac, el d'aliments i begudes no alcohòliques i el d'altres béns i serveis, tots tres amb una variació d'un 1,7% respecte del maig del 2014. A l'altre extrem, continuen a la baixa, encara que més moderadament, el grup de comunicacions (-1,8%) i els d'habitatge i de medicina, ambdós amb un -1,7%.

L'increment de l'IPC del maig respecte del mes d'abril és d'un 0,6%, el més alt d'un mes de maig d'ençà del 2008. Una altra vegada, el grup de l'habitatge i el d'altres béns i serveis repercuteixen negativament en l'evolució dels preus (-0,078 p.p. i -0,004 p.p., respectivament) i en aquesta ocasió el grup de lleure i cultura també mostra un abaratiment dels preus respecte de l'abril (un -0,4%, que representa una repercussió en el total de -0,025 p.p.). D'altra banda, destaquen les repercussions positives del

vestit i calçat (0,263 p.p.) i del transport (0,213 p.p.).

Aquest mes, la taxa de variació interanual de la inflació subjacent a les Balears repunta amb força (0,8%) i a Espanya també augmenta lleugerament (0,5%). D'altra banda, la taxa interanual de l'índex de preus de consum a impostos constants (IPC-IC) avança quatre dècimes percentuals respecte del valor de l'abril i queda en el -0,2%.

Gràfic 17. Variació interanual de l'Índex de Preus de Consum

Font: INE.

Quant a l'índex de preus harmonitzat (IPCH) del maig, a Espanya la variació interanual és d'un -0,3%, mentre que la inflació interanual de la mitjana dels països de la zona euro retorna als valors positius i se situa en el 0,3%, tres dècimes per sobre del valor del mes de l'abril.

Finalment, a Espanya, d'acord amb l'estimació de l'indicador avançat, la taxa de variació interanual de l'IPC del juny és d'un 0,1%.

2 Consum intern

Taula 39. Indicadors de consum

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Consum carburants automoció (quilolitres)	maig	65.077,8	↗	2,8
Matriculació de turismes ¹	maig	3.097	↗	7,3
Índex de vendes al detall ²	abril	104,788	↗	5,9
Mallorca				
Consum carburants automoció (quilolitres)	maig	50.645,2	↗	2,7
Matriculació de turismes ¹	maig	2.680	↗	12,0
Menorca				
Consum carburants automoció (quilolitres)	maig	4.314,4	↗	4,7
Matriculació de turismes ¹	maig	114	↗	8,6
Pitiüses				
Consum carburants automoció (quilolitres)	maig	10.118,1	↗	4,5
Matriculació de turismes ¹	maig	303	↘	-22,1

Font: CLH, DGT, INE, elaboració pròpia.

¹ Variació interanual de la sèrie original.

² Preus constants any 2010 (índex 2010=100).

En general, les dades de la majoria dels indicadors relatius al consum que s'inclouen en aquest apartat confirmen la inflexió positiva observada ja els darrers mesos. Aquest fet es reflecteix, per exemple, en més despesa en consum final, tant de les llars com de les administracions públiques, en l'augment de les vendes del sector del comerç i en l'increment de la matriculació de turismes.

D'acord amb les darreres dades disponibles de la Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya corresponents al primer trimestre del 2015, la **despesa en consum final** (gairebé 209,5 mil milions d'euros) prossegueix gradualment a l'alça i aquest trimestre augmenta, respecte del mateix trimestre de l'any 2014, un 2,1%, dues dècimes percentuals per sobre del valor interanual registrat el trimestre anterior. El creixement s'explica per l'evolució positiva dels seus dos principals components, especialment per la despesa en consum final de les administracions públiques (52,0 mil milions), que retorna als valors positius amb una variació d'un 1,5%. La despesa en consum final de les llars (154,7 mil milions d'euros), que en general presenta taxes lleugerament més altes, en el primer trimestre modera el creixement i se situa en el 2,3%, vuit dècimes percentuals menys que la taxa del trimestre precedent.

L'indicador mensual de **confiança dels consumidors** (ICC)

continua la trajectòria ascendent i al maig creix 1,3 punts respecte de la dada del mes d'abril. L'avanç representa un altre cop el valor màxim de la sèrie històrica i es produeix tant per la millora de la valoració de la situació actual (0,6 punts per sobre del valor de l'abril) com, especialment, per la millora de les expectatives (2,0 punts superior al valor del mes anterior). Com hem observat els darrers mesos, la progressió de l'indicador és encara més perceptible si es compara amb les dades del mes de maig del 2014, atès que la confiança del consumidor augmenta 18,2 punts, la qual cosa representa un increment de la taxa de variació interanual d'un 21,4%. Dels dos índexs que formen l'indicador, el relatiu a la valoració de la situació actual és el que presenta el creixement més rellevant, ja que augmenta gairebé un 27,0%. L'altre variable, l'índex d'expectatives, també presenta un fort increment (17,4%), que és a causa de l'evolució positiva dels seus tres components: l'evolució de la situació econòmica, l'evolució de l'ocupació i la situació futura de les llars.

A l'igual dels indicadors anteriors, la **matriculació de vehicles** també creix d'una manera molt significativa els darrers mesos, tant en el conjunt de l'Estat com a les Balears. El Programa d'Incentius al Vehicle Eficient (PIVE), en la convocatòria del maig d'enguany, és un dels factors que ho han fet possible. Les darreres dades corresponents al mes de maig ho confirmen: 4.715 matriculacions en el conjunt de l'arxipèlag, de les quals

3.097 corresponen a turismes. Aquestes dades representen increments, respecte del maig de l'any passat, d'un 14,0% i un 7,3%. En qualsevol cas, considerant les dades d'aquest mes de cada una de les illes, hi ha algunes diferències remarcables. A Mallorca i a Menorca, per exemple, la matriculació augmenta, respectivament, un 19,7% i un 37,2% —un 12,0% i un 8,6%, en el cas dels turismes—, mentre que a les Pitiüses es redueix de manera significativa. Així, a Eivissa la matriculació de vehicles decreix un 2,9% interanual (un -20,7% en el cas dels turismes) i a Formentera cau un 35,3% (un -34,1% en el cas dels turismes). Si tenim en compte les dades acumulades durant els cinc primers mesos de l'any, la matriculació total a les Balears, comparada amb els mateixos mesos del 2014, augmenta un 31,8% i, en el cas dels turismes, un 28,4%.

Les vendes del **comerç al detall** continuen en un nivell alt i al maig la xifra de negoci de les empreses del sector augmenta fins a situar la variació interanual de l'índex general en el 4,1%, el registre més alt de tot l'Estat (2,0%). La variació interanual acumulada dels primers cinc mesos de l'any és d'un 5,9%. Es poden trobar més detalls d'aquest indicador en l'apartat dedicat al comerç.

Al maig, com s'ha vist en l'apartat corresponent, la **demanda d'energia elèctrica** augmenta en termes interanuals un 3,0%. En el total acumulat al llarg dels primers cinc mesos de l'any, es produeix també un increment d'un 5,7% respecte del mateix període del 2014. El consum creix a totes les illes i, en termes percentuals, especialment a les Pitiüses.

La demanda total de **productes petrolífers** inclou les benzines, els gasoils i el fuel BIA (amb índex baix de sofre). A l'abril, el consum d'aquests productes augmenta en el conjunt de l'arxipèlag en termes interanuals (1,3%) i arriba a 70,5 milers de tones. Això no obstant, agregant només els carburants per a automoció —que representen aquest mes dues terceres parts de tota la demanda de les Balears—, es produeix un augment del consum una mica més intens, concretament d'un 2,7% interanual, atribuïble fonamentalment a l'augment del gasoil del tipus A (4,1%). Les dades acumulades durant el primer quadrimestre del 2015 (254,5 milers de tones) reflecteixen, respecte del primer del 2014, una reducció d'un 2,3%, la qual s'explica per la forta caiguda del consum de fuel BIA (-41,7%). La resta de productes creixen moderadament i els carburants per a automoció, les benzines i el gasoil del tipus A registren un increment del consum d'un 3,7%.

En el conjunt de l'Estat, el consum total de productes petrolífers a l'abril s'incrementa un 2,3% interanual a causa de la demanda més elevada de benzina 98 (4,8%) i, especialment, de fuel BIA (9,7%). El consum acumulat

durant el primer quadrimestre augmenta un 3,9% en relació amb el de l'any passat. Els carburants per a automoció, que representen gairebé les tres quartes parts (73,6%) del total consumit a l'Estat durant aquests quatre mesos, arriben a 8,4 milions de tones, la qual cosa significa un increment interanual d'un 3,1%.

D'altra banda, durant el mes de maig, el consum de carburant d'automoció a les Balears, expressat en unitats de volum, arriba a 65.078 quilolitres, un 1,8% més que al maig del 2014. Totes les illes presenten augments apreciables en termes interanuals. Menorca registra el més elevat (4,8%), mentre que els de Mallorca i les Pitiüses són, respectivament, d'un 1,4% i d'un 2,1%. Finalment, el total consumit en els primers cinc mesos del 2015 en el conjunt de l'arxipèlag s'incrementa un 2,8% respecte del mateix període del 2014.

L'Institut Nacional d'Estadística ha publicat recentment els resultats de l'**Enquesta de pressuposts familiars** (EPF) corresponents a l'any 2014. Comparant les dades de les Illes Balears amb les del conjunt d'Espanya, les principals variables relatives a les despeses de consum revelen algunes conclusions remarcables.

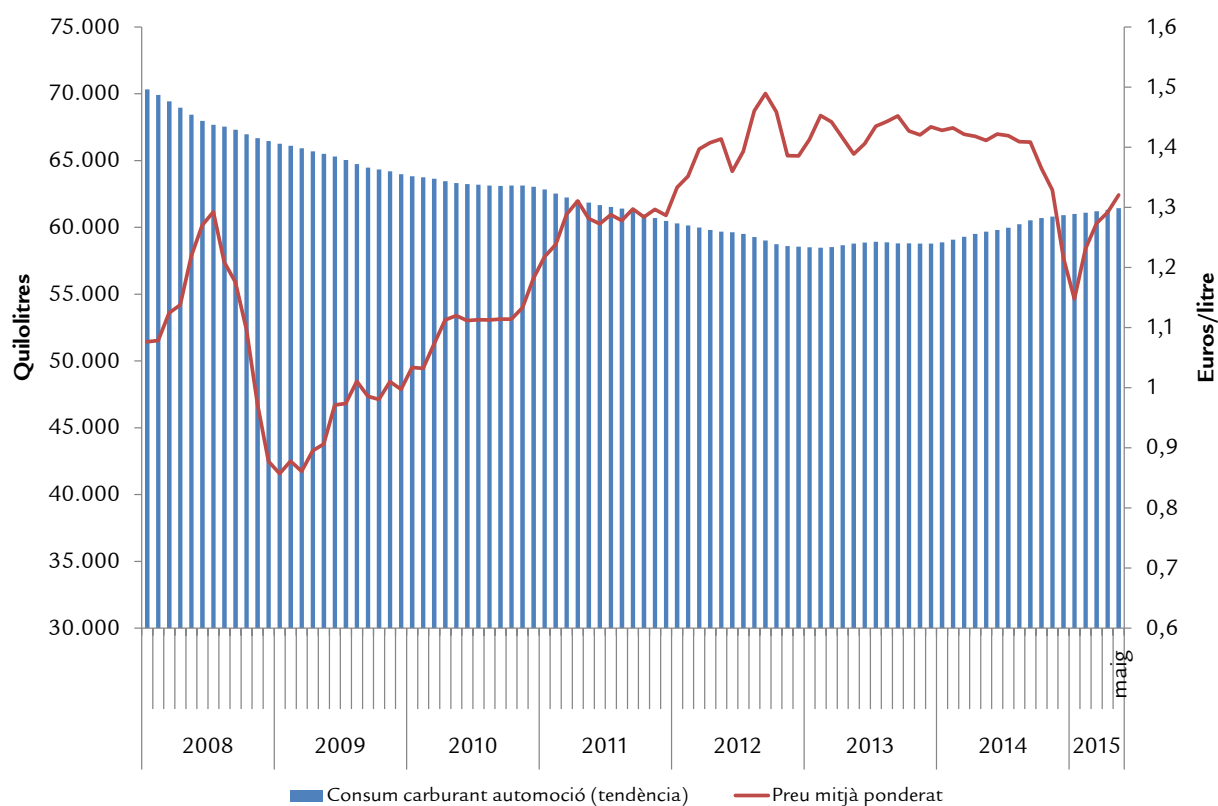
Durant el 2014 la despesa total a les Illes Balears és de 12.747,6 milions d'euros, un 5,0% més que el 2013. És el primer any amb una taxa interanual positiva d'ençà que va començar la crisi, tot i que encara roman per sota de la despesa del 2007 o el 2008. A Espanya la despesa augmenta de forma molt més moderada (0,3%). El principal grup de despesa de les llars (habitatge, aigua, electricitat i gas i altres combustibles) disminueix gairebé un punt percentual i el segon (aliments i begudes no alcohòliques) augmenta un 8,8%. La despesa també s'incrementa molt significativament en hotels, cafès i restaurants (19,5%), en salut (19,0%) i en articles de vestir i calçat (12,3%). En canvi, a banda de la disminució apuntada abans, la despesa disminueix sobretot en ensenyança (-5,3%) i en comunicacions (-4,2%).

L'estructura de la despesa per llars no es modifica substancialment. Com hem indicat abans, la major part del pressupost familiar (el 33,8%) es destina a habitatge, aigua, electricitat i gas; a continuació, a alimentació i begudes no alcohòliques (14,1%) i a transport (12,2%). En general, l'estructura de la despesa a Espanya és similar a la de les Balears, amb diferències una mica més apreciables en els grups d'habitatge, aigua, electricitat i gas (32,4%), d'aliments i begudes no alcohòliques (14,9%) i de salut (el 3,5% davant el 3,0% de les Balears). Tant a les Balears com a Espanya, l'ensenyament és la partida de la despesa de les llars més reduïda, amb un 1,0% i un 1,4% del total, respectivament.

La despesa mitjana per persona a les Balears creix un 4,4% i a Espanya un 0,6%. D'altra banda, la despesa mitjana per llar a les Balears també augmenta (3,9%), mentre que a Espanya es contreu lleugerament (-0,2%). En qualsevol

cas, si consideram la variació respecte del 2008, abans del començament de la crisi econòmica, la despesa mitjana de les llars il·lenques cau un 13,8%, i la d'Espanya, un 14,7%.

Gràfic 18. Consum i preu dels carburants de l'automoció (benzina 95 i gasoil A) a les Illes Balears

Font: CLH, Minetur i elaboració pròpia.

3 Consum de no residents

Taula 40. Consum dels residents a l'estranger

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Enquesta de despesa turística (lbestat)				
Despesa total (milions d'€)	gener-maig	2.630,6	↗	16,2
Despesa mitjana per persona (€)	gener-maig	780,8	↗	4,8
Despesa mitjana diària (€)	gener-maig	104,0	↗	6,7
Compres i extraccions d'efectiu amb targeta emesa a l'estranger (milions d'€)				
Total	gener-març	291,4	↗	28,2
Alemanya	gener-març	85,9	↗	14,5
Regne Unit	gener-març	56,7	↗	28,7
França	gener-març	19,1	↗	44,8
Estats Units	gener-març	17,7	↗	105,8
Suïssa	gener-març	16,6	↗	24,5
Itàlia	gener-març	14,0	↗	22,4
Àustria	gener-març	8,0	↗	42,1
Suècia	gener-març	7,0	↗	30,5
Bèlgica	gener-març	5,9	↗	26,1
Portugal	gener-març	4,9	↗	196,7
Dinamarca	gener-març	3,5	↗	27,9
Noruega	gener-març	3,5	➡	1,0
Canadà	gener-març	3,3	↗	12,4
Rússia	gener-març	2,5	⬇	-23,4
Irlanda	gener-març	2,5	↗	30,8
Resta	gener-març	40	↗	34,0

Fonts: 4B-Euro6000-ServiRed i lbestat.

Al maig, la **despesa total que efectuen els turistes** a les Illes Balears augmenta en termes interanuals un 18,1% i arriba a 1.263,8 milions d'euros. La dada més destacable, a l'igual dels mesos anteriors, és el fort increment de la despesa dels turistes espanyols (un 55,0%, amb gairebé 120 milions d'euros), si bé en relació amb la despesa turística total només representa el 9,5%. El 90,5% restant correspon a la despesa

dels estrangers. En aquest capítol destaca la despesa que efectuen els turistes alemanys, que augmenta més d'una quarta part (25,2%) en relació amb el mes de maig de l'any passat. La despesa dels britànics cedeix un 2,1% (amb un pes del 9,5%) i, si més no en termes percentuals, són remarcable els increments de la despesa dels turistes italians (amb un 133,4% de variació interanual) i dels suïssos (61,8%). Tenint

en compte els resultats acumulats en els cinc primers mesos de l'any, la despesa total augmenta un 16,2% respecte del mateix període del 2014. La dels turistes espanyols creix més d'una tercera part (36,4%) i la dels estrangers un 12,7%.

AL MAIG LA DESPESA TURÍSTICA AUGMENTA, EN TERMES INTERANUALS, UN 18,1 %.

Quant a la despesa mitjana diària i a la despesa mitjana per persona, també al mes de maig i considerant la despesa tant dels espanyols com dels estrangers, es registren increments significatius d'un 11,3% i d'un 8,7%, respectivament. De la mateixa manera, les dades del període comprès entre gener i maig augmenten un 5,3% i un 1,8% respecte dels primers cinc mesos de l'any anterior. La dada més destacable, això no obstant, és la disminució de la despesa mitjana per persona dels turistes estrangers (-1,4%) a causa, fonamentalment, de la reducció de la despesa dels turistes alemanys (-2,7%) que s'observa ja des de fa alguns mesos.

Considerades conjuntament, durant el primer trimestre d'enguany, les compres i les disposicions d'efectiu que es fan a les Balears amb **targetes emeses a l'estranger** s'incrementen

més d'una quarta part (28,2%) en relació amb el mateix trimestre de l'any passat. Distingint entre el tipus d'operació, les compres (35,6%) registren un creixement més accentuat que les disposicions d'efectiu (5,7%). L'import acumulat al llarg d'aquest període arriba a 291,4 milions d'euros, dels quals gairebé el 80,0% correspon a compres (231,9 milions), i la resta, a disposicions d'efectiu en caixers automàtics (59,6 milions). En aquest trimestre, tant la compra mitjana com la disposició mitjana romanen en el mateix nivell que l'any anterior i queden, respectivament, en 154,7 euros per operació (amb un 0,9% de variació interanual) i en 221,1 euros per operació (-0,01%). Agregant el tipus d'operació, els principals mercats emissors de turistes de les Balears, l'alemany i el britànic, registren sengles augments interanuals d'un 14,5% i un 28,7%. D'altra banda, s'incrementa significativament la despesa en ambdós tipus d'operació en gairebé tots els principals mercats emissors, especialment a França (44,8%), els Estats Units (105,8%), Suïssa (24,5%) i Itàlia (22,4%). D'entre els mercats emissors que disminueixen la despesa destaquen el rus (-23,4%) i l'holandès (-4,1%). S'ha de recordar, en qualsevol cas, que l'origen de l'entitat emissora no necessàriament coincideix amb l'origen del titular.

4 Recaptació fiscal

Taula 41. Recaptació tributària a les Illes Balears

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)	
Tributs totalment cedits				
Impost sobre Successions i Donacions	maig	5.688	↘	-3,8
Impost sobre Transmissions Patrimonials	maig	29.018	↗	14,6
Impost sobre Actes Jurídics Documentats	maig	6.346	↗	26,9
Taxa de joc	maig	608	↘	-6,8
Tributs parcialment cedits				
Impost sobre la Renda de les Persones Físiques	abril	163.526	↗	14,5
Impost sobre el Valor Afegit	abril	161.715	↗	13,1
Imposts especials de fabricació	abril	137	↗	10,9
Tributs no cedits				
Impost sobre Societats	abril	73.304	↗	22,8
Impost sobre la Renda dels No Residents	abril	4.795	↗	20,9

Font: AEAT, Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques.

Dades en milers d'euros.

La recaptació tributària de les Illes Balears continua la tendència ascendent en els primers mesos del 2015, especialment en els impostos de competència compartida amb l'Estat. En el primer quadrimestre, la suma de les retencions de l'IRPF, l'IVA i els impostos especials supera l'import de 933 milions d'euros, gairebé una quarta part més que durant els mateixos mesos del 2014. Els tributs que són competència exclusiva de l'Estat —l'impost de societats i el de la renda de no residents— presenten una forta tendència positiva i el total de recaptació fins a abril, prop de 52 milions d'euros, és un 64,8% superior al del 2014. Quant als impostos que són competència exclusiva de la Comunitat Autònoma, les dues figures tributàries principals per volum de recaptació s'incrementen considerablement, per la qual cosa el total entre gener i maig s'incrementa un 12,0% interanual i arriba a la xifra de 184,4 milions d'euros.

LA RECAPTACIÓ DEL PRIMER QUADRIMESTRE PER L'IRPF, L'IVA I ELS IMPOSTS ESPECIALS ÉS GAIREBÉ UN 25 % SUPERIOR A LA DEL 2014.

Segons les dades publicades pel Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, els ingressos acumulats del primer trimestre del 2015 per operacions no financeres arriben a 940 milions d'euros a les Illes Balears. El total de despeses

presentat a l'execució pressupostària de la Comunitat Autònoma és superior a aquesta xifra en 60 milions i, per tant, els comptes de l'Administració autonòmica mostren un dèficit del 0,2% del PIB. Cal recordar que el límit de dèficit fixat per a tot el 2015 és del 0,7% del PIB per a totes les comunitats autònomes.

De conformitat amb les estadístiques de recaptació publicades per l'Agència Tributària, les quotes per **l'impost sobre el valor afegit** declarades a les Illes Balears sumen en els primers quatre mesos de l'any gairebé 400 milions d'euros, mentre que en el mateix període del 2014 sumaren 267 milions d'euros. Així les coses, la diferència entre les quotes repercutides i les suportades del primer quadrimestre del 2015 és la més alta d'ençà l'any 2007 i supera la del 2014 en quasi la meitat més (49,5%). La figura impositiva més important en termes de recaptació és **l'impost de la renda sobre les persones físiques**, les retencions a compte del qual arriben a 533,5 milions d'euros entre gener i abril del 2015. El revifament del mercat laboral, amb més assalariats, i el ressorgiment de les activitats professionals incrementen un 10,7% les retencions ingressades respecte dels mateixos mesos del 2014. Els **imposts especials de fabricació** tenen un impacte menor en la recaptació a les Illes Balears, que en el

darrer any i mig encara s'ha reduït més. Així, entre gener i abril del 2015 la recaptació per aquest concepte és de 0,2 milions d'euros, una reducció important respecte del 2014 atesa la devolució del cèntim sanitari i del canvi normatiu en l'impost sobre l'electricitat.

Els tributs de competència exclusiva de la Comunitat Autònoma presenten fins al maig el nivell de recaptació més elevat des de l'any 2007. La recaptació de l'**impost sobre transmissions patrimonials**, que representa més de la meitat dels impostos de la Comunitat Autònoma, arriba a 115,4 milions d'euros en els cinc primers mesos del 2015, un 17,1% més en termes interanuals. La reactivació del mercat immobiliari, especialment el de l'habitatge de segona mà, afavoreix la recaptació per aquest concepte. El segon tribut en volum és l'impost sobre **actes jurídics documentats**, que arriba a un import de 31,5 milions d'euros fins al maig. La creació de noves hipoteques i la reactivació de l'activitat mercantil han impulsat un 11,2% la quantia recaptada. Tot i que l'**impost de successions i donacions** havia pres

força en els darrers mesos del 2014, l'import corresponent als cinc primers mesos del 2015 és un 1,3% inferior al del 2014 i queda en 27,4 milions d'euros a les Illes Balears. La **taxa de joc** recapta un total de 9,3 milions fins al maig, cosa que representa una caiguda d'un 3,1% respecte del 2014. L'**impost sobre el patrimoni**, que es va suprimir el 2008 i que posteriorment es recuperà, té caràcter anual i el termini per a presentar la declaració del 2014 acaba el 30 de juny.

Els tributs que són competència exclusiva de l'Estat mostren un revifament molt accentuat. Així, les declaracions a compte de l'**impost sobre societats** efectuades per les empreses amb seu a les Illes Balears en els quatre primers mesos de l'any, 28,5 milions d'euros, dupliquen les efectuades el 2014, que no arribaren a 13,8 milions. Un altre dels tributs no cedits a la Comunitat Autònoma és l'**impost sobre la renda de no residents**. Fins al mes de maig es recapten a les Illes Balears 23,9 milions d'euros, xifra que suposa un increment d'un 33,0% en termes interanuals.

5 Inversió

Taula 42. Indicadors d'inversió

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Societats mercantils creades	abril	311	↗	7,4
Augment net de capital (milers d'€) ¹	abril	34.838	→	0,3
Centres de treball inscrits a la SS (règim general)	març	38.628	↗	3,7
Mallorca	març	29.551	↗	4
Menorca	març	3.236	→	0,5
Eivissa	març	5.446	↗	4,9
Formentera	març	385	↗	3,2
Import de noves hipoteques (milions d'€)	abril	159,3	↗	42,4
Mallorca	abril	124,2	→	-0,7
Menorca	abril	12,0	↗	98,3
Pitiüses	abril	23,2	↗	13,6
Dipòsits (milions d'€)	1r trim	20.326	↗	2,0
Crèdits (milions d'€)	1r trim	33.626	↘	-5,9
Matriculació de vehicles de càrrega ²	abril	371	↗	138,4
Matriculació de vehicles de lloguer	maig	1.082	↘	-2,1
Inversió estrangera (milions d'€)	1r trim	26,0	↘	-22,4

Font: ANFAC, BE, DGT, INE, MINETUR, OTIB i elaboració pròpia.

¹ Capital de noves societats, més ampliacions de capital, menys reduccions de capital.

² Camions, furgonetes i tractors industrials.

Al mes d'abril, el nombre de **societats mercantils** creades a les Illes Balears augmenta per cinquè mes consecutiu i arriba a les 311, xifra que representa un 4,0% més que les constituïdes el mateix mes de l'any passat. El nombre de societats dissoltes (42 societats) també augmenta, un 5,0% interanual. A Espanya es constitueixen 8.285 societats (-1,7%) i se'n dissolen 1.432 (-7,1%). Al llarg del primer quadrimestre de l'any, es constitueixen en total a les Illes 1.228 societats noves, un 10,6% més que durant els mateixos mesos del 2014. El nombre acumulat en aquest període de societats dissoltes (285) disminueix de forma significativa a les Illes (-17,6%). Durant aquests quatre mesos, el capital net -la diferència entre, per una part, el capital subscrit per les noves societats més les ampliacions de les existents i, per altra part, les reduccions de capital de societats ja creades- minva en termes interanuals més d'una dècima part (-10,9%). A Espanya, en aquest mateix període, el nombre de societats es redueix un -2,1% i arriba a les 35.129.

AL LLARG DEL PRIMER QUADRIMESTRE ES CREEN A LES ILLES UN 10,6% MÉS DE SOCIETATS QUE EN EL DEL 2014

Quan a la inversió relacionada amb la creació de llocs de feina, al març del 2015 les Illes Balears comptaven amb 38.628 **centres de treball** inscrits al règim general de la Seguretat Social. Respecte del mateix mes del 2014, la xifra suposa una pujada del 4,1% de comptes de cotització. Per illes i en termes percentuals destaquen les Pitiüses, amb increments del 6,6% a Formentera i del 5,2% a Eivissa. Mallorca registra un augment del 4,3% i Menorca una pujada més continguda del 0,8%.

A les Illes Balears, les dades provisionals de **constitució d'hipoteques** reflecteixen un mercat hipotecari que es recupera gradualment. A l'abril, el nombre d'hipoteques, rústiques i urbanes, contractades en el conjunt de l'arxipèlag és de 915 i representa una pujada de gairebé una cinquena part (19,9%) respecte del mes d'abril del 2015. L'import hipotecat també augmenta considerablement (50,2%) i arriba als 159,4 milions d'euros. L'import mitjà de les hipoteques en general tendeix a augmentar i aquest mes és de 174,2 milers d'euros. Pel que fa als habitatges, a l'abril se subscriuen 618 hipoteques (23,1% d'increment interanual) per un import de 72,7 milions d'euros (12,2%).

Els resultats sobre hipoteques i crèdits en general, també s'han comentat a l'apartat de mediació financera d'aquest butlletí. Tenint en compte els resultats acumulats durant el primer quadrimestre, la variació del nombre d'hipoteques (3.725) respecte del de l'any 2014 se situa en el 14,1%. L'import contractat en aquest període és de gairebé 714 milions d'euros i suposa una pujada interanual del 53,7%. Així mateix, l'import mitjà de les hipoteques augmenta quasi un 50,0% i és de 191,6 milers d'euros. Durant aquests quatre primers mesos, Menorca (43,1%) i les Pitiüses (18,0%) són les illes que en termes percentuals registren els increments més rellevants. El registre de Mallorca és més moderat (10,6%) però concentra més de les tres quartes parts (77,1%) de totes les hipoteques subscrites. Altrament, tant el nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges com l'import contractat puja molt significativament. Al conjunt de la comunitat autònoma es contracten 2.467 hipoteques sobre habitatges (un 29,1% més que en el primer quadrimestre de 2014) per un import de 293,4 milions d'euros (22,6%). L'augment és general a totes les illes, especialment a Menorca, amb un 44,7% més d'hipoteques d'habitatges escripturades. Les Pitiüses i Mallorca registren pujades respectives del 39,0% i del 25,7%.

D'acord amb les dades publicades pel Banc d'Espanya, durant el primer trimestre de 2015, l'import dels **crèdits** concedits a les Illes Balears, considerant conjuntament el de les Administracions Públiques i el de les empreses i llars, és de 33.626 milions d'euros i suposa una disminució interanual del -5,8%. Comparada amb els crèdits concedits en els trimestres precedents, especialment durant el 2013 i 2014, la baixada del trimestre actual resulta més assuavida. Quant al finançament de les Administracions Públiques, que arriba als 3.255 milions d'euros, es consolida la tendència encetada a principi de 2014 i augmenta un 5,5% interanual. El crèdit al sector públic manté la mateixa proporció de períodes anteriors i representa en aquest trimestre el 9,7% del crèdit total concedit a les Illes, una de les més altes de tota la sèrie disponible i molt superior a la proporció del conjunt de l'Estat, on representa el 6,7% del finançament total. A les Illes, el 90,3% restant (30.371 milions d'euros) correspon a crèdits concedits al sector privat i suposa una davallada interanual del -6,9%, la caiguda més moderada d'ençà del 2012. En el conjunt de l'Estat s'observa en general la mateixa tendència: la dada referida al primer trimestre d'enguany comptabilitza 1,42 bilions d'euros en préstecs concedits al sector públic i al sector privat i suposen un

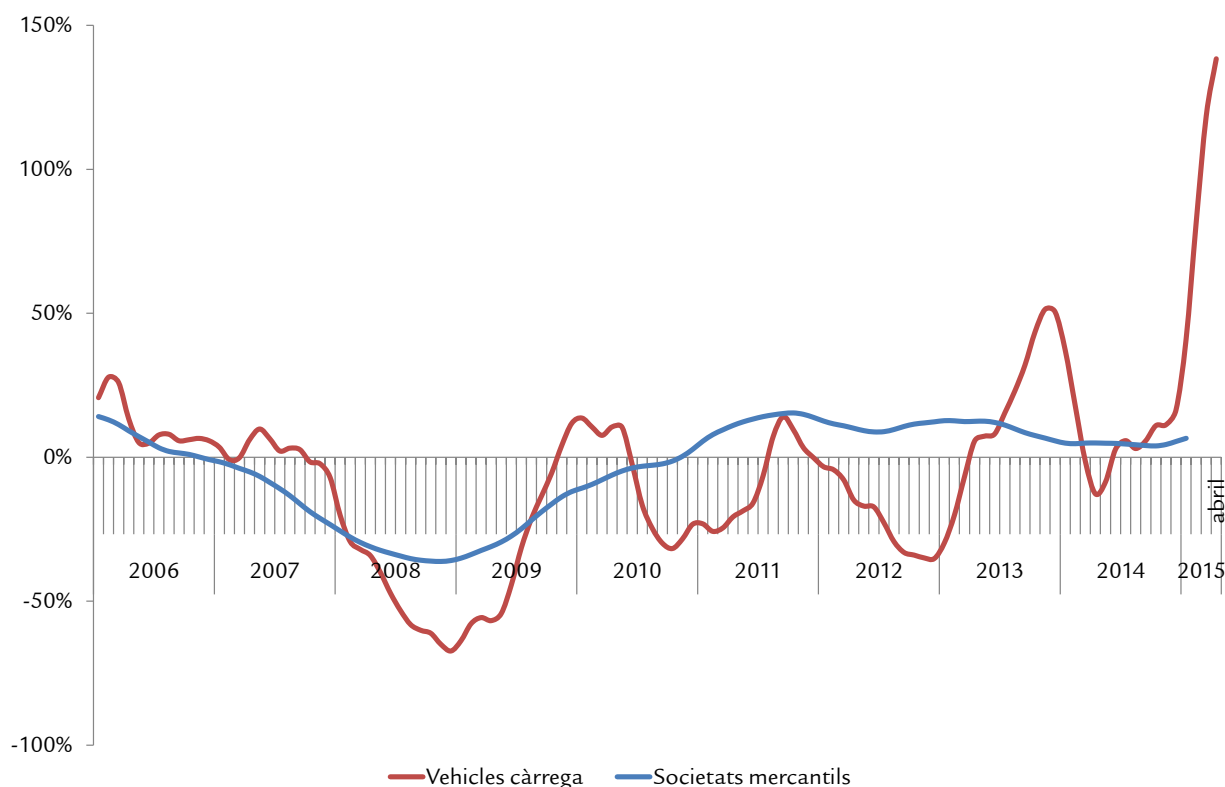
descens interanual del -3,7%, un dels registres més baixos dels darrers anys. En el cas espanyol, en el segon trimestre del 2014 es frena dràsticament la forta reducció del crèdit a les Administracions Públiques que s'havia produït al llarg del 2013, mentre que en el darrer trimestre del 2014 i en el primer d'enguany s'observen augments molt importants (el 23,6% i el 9,2%, respectivament). En canvi, el crèdit al sector privat no es recupera. L'import concedit és d'1,32 bilions d'euros i representa, respecte del mateix trimestre del 2014, una davallada del -4,5%.

EL FINANÇAMENT DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES EN EL PRIMER TRIMESTRE DEL 2015 AUGMENTA UN 5,5 % INTERANUAL

Al conjunt de l'estat espanyol, seguint amb l'estadística del Banc d'Espanya del primer trimestre, el percentatge del finançament destinat a **activitats productives** continua a la baixa, encara que més moderadament. L'import total és de 675,8 mil milions d'euros, els quals suposen una reducció del 5,2% en relació al mateix trimestre del 2014. Gairebé la totalitat dels sectors econòmics es ressenten de la reducció del crèdit, encara que, en general, tendeixen a frenar les importants caigudes produïdes durant els dos anys anteriors. Fins i tot, algunes activitats integrades en el sector de serveis, presenten millores que es reflecteixen en taxes de variació interanual positives. En termes percentuals, destaca els retrocs en la construcció que s'intensifica fins al -17,7% interanual. En canvi, les activitats de comerç i reparacions i de serveis d'intermediació financera (excepte les entitats de crèdit) presenten creixements de l'1,5% i del 4,8% respectivament. Altrament, el crèdit al sector primari disminueix un 0,8% i el destinat a finançar la indústria, un -3,3%. Dintre del sector de serveis (-4,3%), que concentra gairebé tres quartes parts de tot el crèdit productiu, les activitats més afectades són les immobiliàries (-14,2%) i les relatives a l'hostaleria (-7,4%).

L'evolució dels **dipòsits** en entitats de dipòsit, tant a Espanya com a les Illes Balears, segueix una trajectòria inversa a la descrita per als crèdits. A les Illes, durant el primer trimestre del 2015, el volum total dels dipòsits suma 20.326 milions d'euros i representa, respecte del mateix trimestre del 2014, una pujada del 2,3%. Concretament, els dipòsits de les Administracions públiques, que gradualment guanyen pes i equivalen al 3,6% del total, augmenten un 26,3% interanual i els d'altres sectors residents augmenten un 1,6%. A Espanya, el ritme de creixement dels dipòsits és més assuavit que el de les Illes Balears. Aquest trimestre l'import total arriba als 1,22 bilions d'euros i la taxa de variació interanual és del 0,9%.

Gràfic 19. Variació interanual de la tendència-cicle d'indicadors d'inversió a les Illes Balears

Font: DGT, INE, elaboració pròpia.

Pel que fa a la **matriculació de vehicles de càrrega**, com ja havíem observat en els mesos precedents, es manté la tendència a l'alça durant el mes d'abril. Així, les matriculacions pugen, en termes interanuals, un 163,1%. Tenint en compte el total acumulat en el primer quadrimestre del 2015, la matriculació de camions, furgonetes i altres vehicles de càrrega s'incrementa a les Illes, respecte dels mateixos quatre mesos del 2014, més del doble, concretament un 109,9%, i arriba als 1.417 vehicles.

Durant el primer trimestre del 2015, el volum de la **inversió estrangera** a les Illes Balears (26 milions d'euros) cedeix un 70,0% en comparació amb el del quart trimestre del 2014 (87 milions). En termes interanuals la xifra reflecteix una caiguda menys intensa però igualment significativa (-42,0%). D'acord amb les estadístiques d'inversió estrangera a Espanya, que publica el Ministeri d'Economia i Competitivitat, la major part de la inversió d'aquest trimestre, concretament el 61,8%, es destina a hotels i serveis d'allotjament. El 16,0% del total té per objecte la compravenda de béns immobles per compte propi i el 12,6% a distintes activitats del sector immobiliari, principalment a la promoció. La inversió en la resta de sectors continua sent pràcticament inapreciable. El capital invertit procedeix majoritàriament d'Alemanya (44,2%), de Lihtenstein (19,0%), del Regne Unit (16,3%), de Rússia (7,3%), de Luxemburg (5,1%) i, finalment, de Suïssa (4,5%).

A Espanya, l'import de les inversions estrangeres en el primer trimestre del 2015 puja fins als 2.205 milions d'euros, un 3,4% menys que en el mateix període de l'any 2014. Durant aquest període els principals sectors econòmics destinataris de les inversions són, amb més d'una quarta part del total (26,3%), les activitats immobiliàries, especialment la compravenda i el lloguer de béns per compte propi i les activitats relatives a la gestió i administració de propietats immobiliàries. A continuació es troben les activitats relacionades amb el transport aeri, que representen el 12,8% del total invertit en el trimestre. Finalment, les activitats relacionades amb el comerç a l'engròs representen un 11,1% del total. La resta de la inversió, a diferència de les Illes Balears, està distribuïda en molts altres sectors.

D'altra banda, les **inversions espanyoles a l'estranger** sumen en aquest primer trimestre 2.722 milions d'euros i representen una davallada interanual del 49,4%. La inversió bàsicament es concentra en activitats de serveis financers d'intermediació monetària (36,1% del total del trimestre), en el sector de les telecomunicacions (25,6%); en activitats immobiliàries (17,2%); i, finalment, en l'extracció de cru de petroli. D'altra banda, els principals països destinataris de la inversió espanyola són Itàlia (amb el 25,8% de la inversió total del trimestre), França (18,6%), Regne Unit (12,5%) i Canadà (8,1%). D'acord amb l'estadística esmentada, durant aquest trimestre no es comptabilitza cap inversió de les Illes Balears a l'exterior.

V. MEDI AMBIENT

Introducció

Segons l'informe de l'OCDE "Environmental Outlook to 2050: The Consequences of Inaction" ("Perspectives ambientals 2050: les conseqüències de la inacció"), s'espera que la població augmenti de 7.000 milions fins a més de 9.000 milions devers el 2050 i que gairebé el 70% de la població mundial sigui urbana. Aquest escenari suposaria un desafiament en la gestió de residus, clau per a la sostenibilitat, i també en tots els aspectes mediambientals. Segons dades de l'Eurostat, el 2012 a la Unió Europea es generaren 2.515 milions de tones de residus totals (un 1,9% menys que el 2004), que equivalen a 4.984 quilograms per càpita. A Espanya es generaren aquell mateix any 119 milions de tones (un -26,2% respecte del 2004), la qual cosa suposa 2.535 quilograms per càpita. Per recordar que encara hem de fer front a xifres que no són suficients per assolir la sostenibilitat, el 17 de maig se celebra el Dia Mundial del Reciclatge. Cal tenir en compte que la gestió de residus té potencial com a activitat econòmica i pot crear més llocs de treball. Paral·lelament, el compromís ciutadà és cada vegada més ferm, atès que les taxes de reciclatge augmenten.

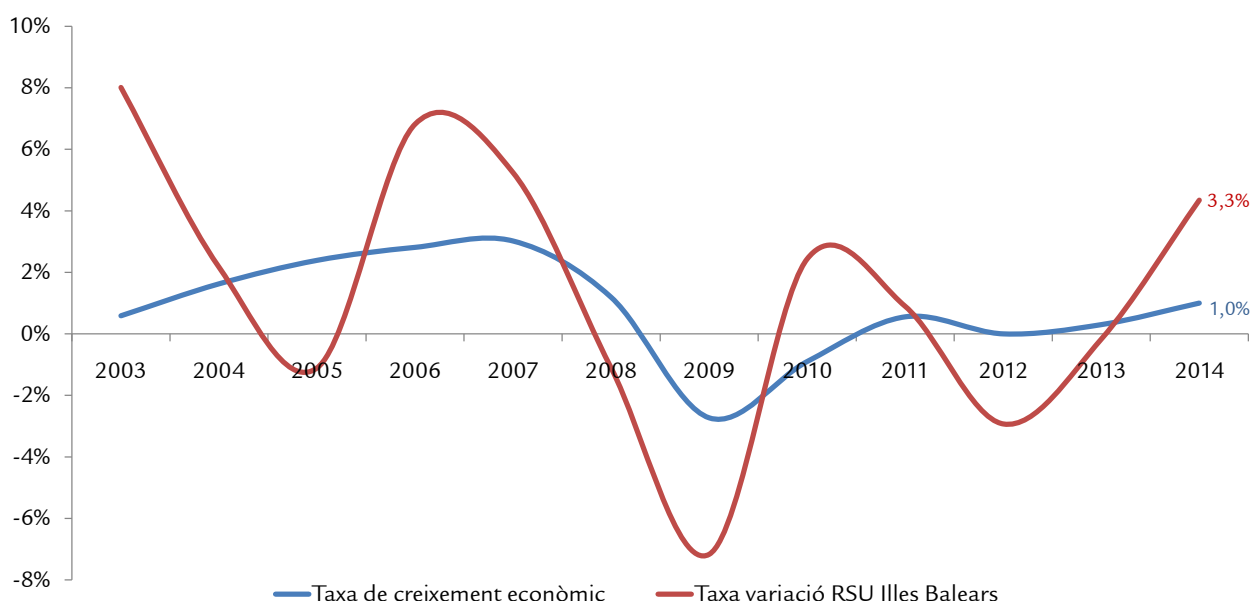
La normativa que fa referència a residus és molt extensa. Així, en l'àmbit europeu, hi ha la Directiva 2008/98/CE del Parlament i del Consell, de 19 de novembre, sobre els residus. A Espanya, el Pla Nacional Integral de Residus 2007-2015 (PNIR) pretén reduir els percentatges d'eliminació de residus

i evitar que cada any més d'un milió de tones de rebuig acabin en abocadors o incineradores. La Llei estatal 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats (BOE de 29 de juliol), estableix el règim jurídic de la producció i la gestió de residus, i fixa mesures per prevenir-ne la generació i per evitar o reduir els impactes adversos sobre la salut humana i el medi ambient. A les Illes Balears actualment estan en vigor el Decret 46/2001, de 30 de març, d'aprovació del Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus Urbans d'Eivissa i Formentera (BOIB núm. 45, de 14 d'abril de 2006); el Pla Director per a la Gestió dels Residus no Perillosos de Menorca (BOIB núm. 109, de 3 d'agost de 2006); el Pla Director Sectorial per a la Gestió de Residus Urbans de Mallorca (BOIB núm. 35, de 9 de març de 2006); el Decret 136/1996, de 5 de juliol, d'ordenació de la gestió de residus sanitaris (BOCAIB núm. 91, de 20 de juliol), i la Resolució de 6 de febrer sobre la notificació d'activitats de transport de residus no perillosos de les Illes Balears, entre d'altres.

En aquest apartat es fa referència a les dades per a les Illes Balears relacionades amb els residus sòlids urbans, els residus perillosos, els residus de construcció i demolició, la valorització energètica i l'eliminació per abocador dels residus sòlids urbans, i també amb l'evolució dels llots a les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR). També es comenten dades referides als vehicles fora d'ús i als expedients sancionadors.

Els residus sòlids urbans

Gràfic 20. Taxes de variació del creixement econòmic i dels residus sòlids urbans a les Illes Balears

Font: Consell Insular de Mallorca, Consell Insular de Menorca, Consell Insular d'Eivissa i elaboració pròpia.

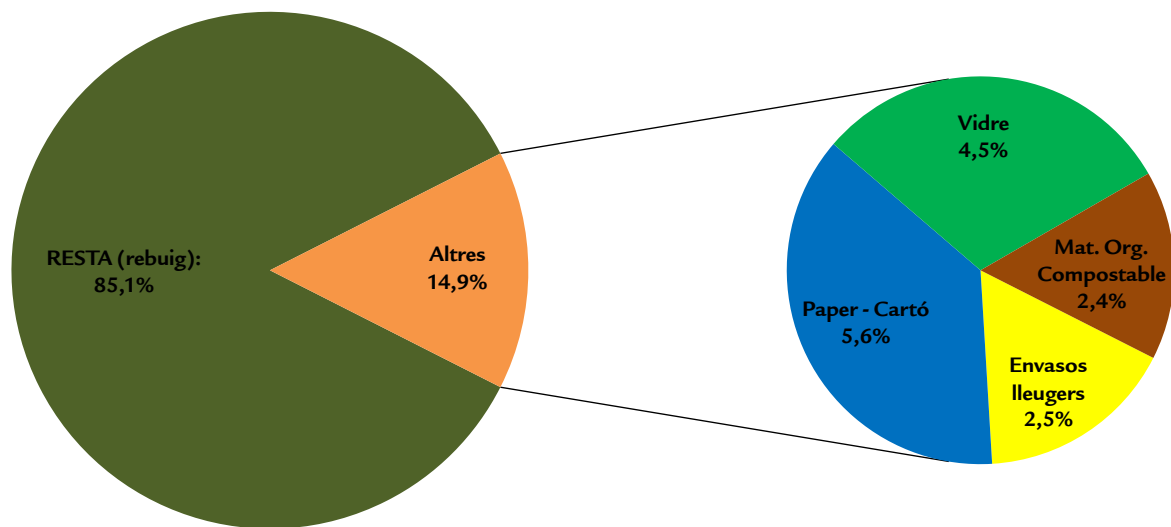
Les taxes de variació del creixement econòmic i dels residus sòlids urbans (RSU) a les Illes Balears segueixen, en general, una tendència similar, tal com es pot veure en el gràfic anterior. La generació de residus urbans està lligada als models de producció i consum i, alhora, a l'eficiència en el cicle dels materials. Precisament una disfunció en aquest cicle representa una pèrdua de materials i d'energia, la qual cosa implica elevats costos econòmics i ambientals. L'Estratègia de la Unió europea per a un desenvolupament sostenible insisteix que cal deslligar del creixement econòmic la utilització de recursos i la generació de residus.

ELS RESIDUS SÒLIDS URBANS GENERATS A LES ILLES BALEARS EL 2014 SÓN 696.765 TONES (UN 2'6 % MÉS INTERANUAL).

Els RSU estan formats per la recollida selectiva d'envasos

lleugers, paper i cartró, vidre i material orgànic compostable, més la fracció resta o rebuig. Els RSU generats a Mallorca el 2014 representen el 74,1% del total, seguits dels d'Eivissa (16,8%), Menorca (7,8%) i Formentera (1,3%). Quant a la variació interanual, el 2014 la recollida selectiva augmenta un 5,5% i la fracció resta ho fa un 2,1%. Només el 14,9% del total dels RSU es recullen selectivament, tal com es pot comprovar en el gràfic següent. Malgrat això, s'ha incrementat notablement la recollida selectiva (un 112,0% entre l'any 2002 i el 2014, quan arriba a 104.000 t). En aquests dotze anys, els increments per tipologia han estat d'intensitat diferent: un 507,7% per a envasos lleugers, un 43,2% per a paper i cartró, un 85,8% per a vidre i un 658,5% per a material orgànic compostable. El paper i el cartró són els materials dels quals es recull més volum a les Illes Balears, seguits del vidre.

Gràfic 21. Composició dels residus sòlids urbans a les Illes Balears (2014)

Font: Consell Insular de Mallorca, Consell Insular de Menorca, Consell Insular d'Eivissa i elaboració pròpia.

Taula 43. Recollida de residus urbans (sòlids) a les Illes Balears

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
1.1 RECOLLIDA SELECTIVA (Valorització material-reciclatge)	Envasos lleugers	Formentera	0	0	0	0	0	163	248	253	255	255	244	306	
		Eivissa	79	210	324	398	518	790	930	1.326	1.754	2.002	2.068	2.090	2.296
		Menorca	900	1.058	1.237	1.161	1.326	1.550	1.735	1.842	1.896	1.731	1.693	1.823	1.924
		Mallorca	1.860	2.591	2.950	4.273	5.932	8.140	8.979	9.884	10.534	11.424	11.950	12.137	12.724
		Total Balears	2.839	3.859	4.510	5.831	7.776	10.480	11.807	13.301	14.437	15.412	15.966	16.294	17.250
	Paper - Cartró	Formentera	18	119	160	134	195	286	827	863	860	864	868	778	846
		Eivissa	1.635	1.901	2.665	3.994	4.270	4.831	5.068	5.440	6.431	6.607	6.685	6.404	6.653
		Menorca	5.176	4.923	4.905	5.504	5.929	6.207	6.686	5.599	5.886	5.942	5.468	5.163	4.684
		Mallorca ⁽¹⁾	20.234	54.741	57.303	23.865	27.487	30.920	31.974	28.582	28.999	28.686	25.844	25.527	26.581
		Total Balears	27.062	61.685	65.034	33.496	37.882	42.244	44.555	40.483	42.175	42.099	38.865	37.872	38.764
Vidre	Formentera	225	274	224	240	148	221	570	670	780	754	705	760	823	
	Eivissa	1.186	1.405	1.623	1.733	1.874	2.545	2.738	3.411	4.262	4.762	5.045	5.277	5.954	
	Menorca	1.858	1.951	1.883	2.052	2.236	2.448	2.627	2.539	2.420	2.526	2.638	2.648	2.736	
	Mallorca	13.749	14.210	14.383	15.399	16.660	18.528	20.163	19.984	19.610	20.402	20.651	20.956	22.103	
	Total Balears	17.017	17.840	18.114	19.423	20.918	23.743	26.097	26.604	27.072	28.444	29.039	29.641	31.616	
Mat. Org. Compostable	Formentera	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
	Eivissa	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
	Menorca ⁽²⁾	2.165	2.683	2.753	2.836	2.011	1.979	1.996	1.446	1.584	1.514	1.427	1.174	973	
	Mallorca	0	975	1.813	2.372	3.589	5.641	6.249	9.296	11.367	13.307	13.759	13.628	15.452	
	Total Balears	2.165	3.658	4.566	5.208	5.600	7.620	8.245	10.742	12.951	14.821	15.186	14.802	16.425	
Total Illes Balears		49.083	87.042	92.225	63.958	72.176	84.086	90.704	91.130	96.636	100.776	99.055	98.610	104.055	
1.2 RESTA (Rebüg)	Formentera	7.185	7.204	7.443	8.462	7.487	7.915	5.817	5.997	6.612	9.002	6.865	6.842	7.216	
	Eivissa ⁽³⁾	84.613	100.400	94.696	91.895	98.380	100.976	97.532	90.777	90.001	94.487	93.183	94.258	102.047	
	Menorca	57.758	55.476	54.812	53.396	51.913	51.752	46.908	45.468	46.591	45.257	43.821	42.584	44.320	
	Mallorca	469.545	471.617	476.505	483.459	500.458	502.280	489.284	465.861	483.510	476.317	423.875	437.106	439.127	
	Total Illes Balears	619.101	634.696	633.456	637.212	658.238	662.924	639.540	608.104	626.714	625.063	567.744	580.790	592.710	
RESIDUS URBANS (1+1+1.2)	Formentera	7.428	7.597	7.827	8.836	7.831	8.422	7.377	7.778	8.505	10.875	8.693	8.625	9.192	
	Eivissa	87.512	103.915	99.308	98.019	105.043	109.142	106.268	100.955	102.448	107.858	106.980	108.029	116.950	
	Menorca	67.857	66.091	65.591	64.948	63.414	63.936	59.951	56.894	58.376	56.971	55.047	53.392	54.637	
	Mallorca	505.388	544.134	552.953	529.367	554.127	565.509	556.649	533.607	554.020	550.136	496.079	509.354	515.987	
	Total Illes Balears	668.185	721.738	725.680	701.171	730.414	747.010	730.245	699.233	723.350	725.839	666.799	679.400	696.765	

Font: Consell Insular de Mallorca, Consell Insular de Menorca, Consell Insular d'Eivissa, TIRME i elaboració pròpia.

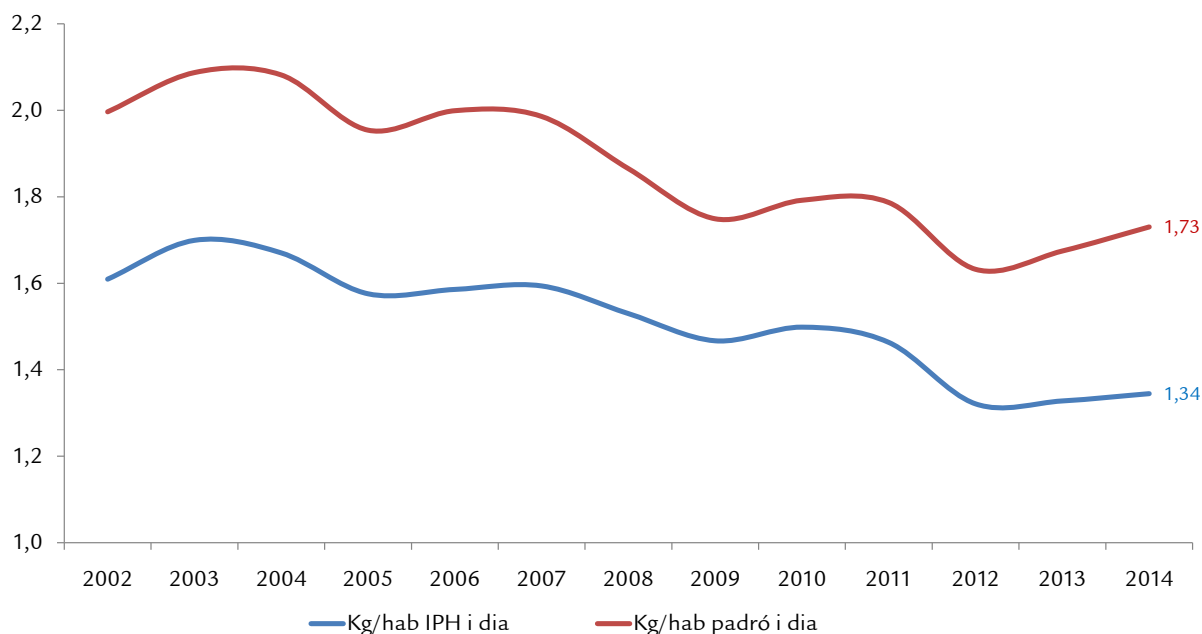
Notes: ⁽¹⁾ 2003 i 2004 inclouen campanyes de recollida de paper i cartó a productors singulars (empreses). ⁽²⁾ A partir de 2010 també inclou les restes de jardineria. ⁽³⁾ 2002 fins a 2004 valor estimat enviat a abocadors.

.. No n'hi ha.

La fracció resta o rebuig és la part més grossa dels RSU, atès que representa el 85,1% del total l'any 2014 a les Illes Balears. Aquests residus han passat de 619.000 tones el 2002 a 592.710 tones el 2014. A les Illes Balears, els residus sòlids urbans totals han passat de 668.185 tones el 2002 a 696.765 tones el 2014, si bé entre aquests anys es produeix

un màxim d'RSU el 2007, quan se'n recolliren 747.010 tones. En la taula es mostren les dades de la recollida dels residus sòlids urbans per tipus i per illes. Aquesta taula és el resultat de l'homogeneïtzació de la classificació dels residus entre les illes i també al llarg del temps.

Gràfic 22. Residus sòlids urbans en Kg/habitant per dia a les Illes Balears

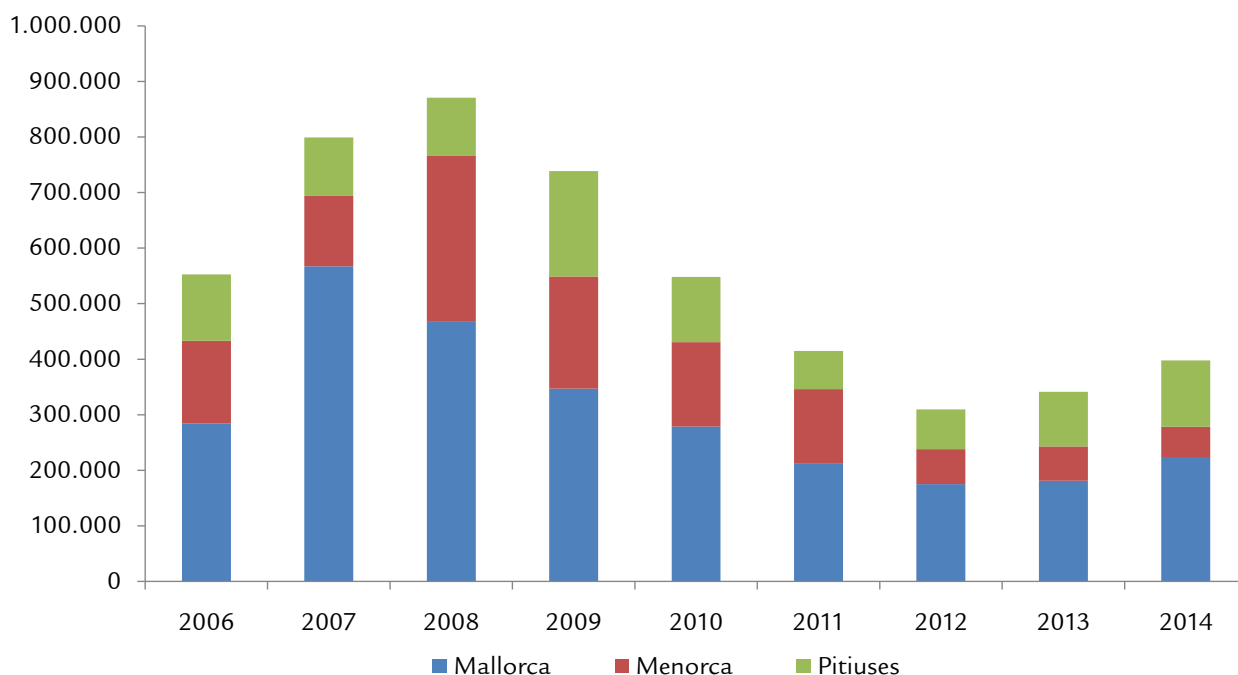
Font: Consell Insular de Mallorca, Consell Insular de Menorca, Consell Insular d'Eivissa, Ibestat i elaboració pròpia.

EL 2014 A LES ILLES BALEARS EL VOLUM DE RESIDUS GENERATS FOU D'1,3 KG/HABITANT I DIA (SEGONS L'IPH) I DE 1,7 KG/HABITANT I DIA (SEGONS PADRÓ).

El 2014 la població a les Illes Balears és d'1.419.604 habitants, de conformitat amb l'indicador de pressió humana (IPH), i d'1.103.442 habitants segons el padró. En una comunitat autònoma essencialment turística com la balear, resulta fonamental diferenciar la població resident (mesurada pel padró) de la població present, la qual considera a més la càrrega demogràfica dels visitants que reben les Illes Balears.

Tal com s'ha comentat en el paràgraf anterior, l'any 2014 es produeixen a les Illes Balears 696.765 tones d'RSU (un 2,6% més que el 2013), que corresponen a 1,3 quilos per habitant i dia segons l'IPH i a 1,7 quilos per habitant i dia segons el padró. A fi d'oferir una comparació, es pot calcular el volum de residus en quilos per habitant i any segons el padró pels diferents tipus de residus. S'obtenen així 15,6 quilos d'envasos lleugers, 35,1 quilos de paper i cartró, 28,7 quilos de vidre, 14,9 quilos de material orgànic compostable i 537,1 quilos de rebuig.

Gràfic 23. Residus de construcció i demolició a les Illes Balears (tones)

Font: DGEAQAR i elaboració pròpia.

Els residus de construcció i demolició (RCD) són els que s'inclouen en la categoria 17 de la llista europea de residus. A Espanya es recullen en l'Ordre MAM/304/2002, de 8 de febrer, per la qual es publiquen les operacions de valorització i eliminació de residus i la llista europea de residus. Per grups, es distingeixen: formigó, maons, teules i materials ceràmics; fusta, vidre i plàstic; mesclures bituminoses, quitrà d'hulla i altres productes enquitranats; metalls (inclosos els seus aliatges); materials d'aïllament i materials de construcció que contenen amiant; materials de construcció a partir de guix, i altres residus de construcció i demolició.

Actualment està en vigor el Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus de Construcció i Demolició, Voluminosos i Pneumàtics fora d'Ús de l'illa de Mallorca (BOIB núm. 141, de 23 de novembre de 2002). Els RCD d'obres menors es consideren residus municipals i es poden disposar al parc verd de l'ajuntament. En canvi, els residus de construcció i demolició procedents d'obres majors han de complir la normativa corresponent i els ha de dur un transportista autoritzat a les plantes de servei públic (Mac Insular, SL). L'objectiu és el reciclatge del 100% dels enderrocs que entren a planta, tant dels enderrocs nets, que únicament porten el material petri (formigó, ceràmiques) com dels enderrocs bruts, els quals estan mesclats amb material no petri (fusta, plàstics i metalls, entre d'altres). Hi ha un pretractament dels RCD en què se separen els materials impropis i els

RCD superiors a 40 centímetres i, una vegada obtinguts els impropis, se'n separen els materials no aptes per produir ecograva. Ja a les plantes de tractament de Mac Insular es neteja el material en un procés industrial. Després es retiren els altres impropis menors de 40 centímetres i es trien els metalls magnètics (ferro, acer), els materials lleugers (plàstic i paper), els metalls, els plàstics i les fustes, i es du a terme una separació balística per acabar de netejar l'àrid reciclat. Quant a la resta d'illes, a Menorca, les plantes de tractament de RCD són Triatges Menorca, Excavacions Moll i Transports Taltavull. A Eivissa hi ha dues pedreres en restauració amb autorització com a dipòsit controlat de residus inerts. Els RCD sense impropis es poden disposar directament, però els que estan mesclats amb plàstic o ferralla han de passar per un pretractament de triatge per separar tots els impropis abans de la deposició. De moment, els RCD barrejats s'accepten a l'abocador insular de Ca na Putxa.

Els RCD a les Illes Balears arriben a un total de 397.813 tones el 2014 (un 16,5% més interanual), de les quals 222.379 s'han generat a Mallorca, 56.056 a Menorca i 119.378 a les Pitiüses. El sector de la construcció ha estat un dels més afectats per la crisi econòmica. Així, entre els anys 2007 i 2014 el seu VAB s'ha reduït un 27% i ha arribat a registrar contraccions anuals d'un 8,6%. Conseqüentment, l'evolució dels residus de construcció i demolició també ha estat a la baixa, tal com s'observa en el gràfic anterior.

Taula 44. Evolució dels llots a les EDAR a les Illes Balears (Tones)

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	% var. 2013/12
EDAR gestionades per l'ABAQUA											
	Mallorca	25.635	41.431	39.690	39.491	31.298	26.119	26.052	24.343	24.384	0,2
	Menorca	7.238	7.285	6.885	6.756	6.798	6.670	7.881	8.292	7.208	-13,8
	Eivissa ⁽¹⁾	17.344	19.082	22.173	26.323	24.455	19.202	15.593	13.947	11.965	-12,7
	Formentera ⁽²⁾	741	1.873	582	1.226	1.224	1.432	1.638	810	1.224	25,3
TOTAL EDAR ABAQUA		50.958	69.671	69.330	73.796	63.775	53.423	51.164	47.392	44.780	-5,1
EDAR gestionades pels municipis											
Palma		19.402	23.197	28.855	29.490	27.978	25.066	25.143	24.891	27.957	12,2
Calvià	<i>Santa Ponça</i>	4.792	4.473	3.760	4.606	4.237	3.643	3.859	3.894	4.427	13,8
	<i>Paguera</i>	1.253	1.109	875	1.270	1.191	1.026	1.184	1.608	1.504	-8,8
	<i>Bendinat</i>	834	911	1.076	919	901	743	781	914	991	9,9
	TOTAL	6.879	6.493	5.711	6.795	6.329	5.412	5.824	6.416	6.922	8,7
Manacor ⁽³⁾		n.d.	n.d.	3.916	2.640	3.190	2.948	2.552	2.481	3.074	23,2
Sant Llorenç des Cardassar		n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	3.668	4.228	4.060	1.638	1.678	1,0
Alcúdia		n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	1.320	1.230	1.827	1.691	1.816	6,8
Total EDAR municipals						42.485	38.884	39.406	37.118	41.446	11,0
TOTAL ILLES BALEARS						106.260	92.307	90.570	84.510	86.226	1,9

Font: ABAQUA, EMAYA, Calvià 2000, Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar, Ajuntament de Manacor, Empresa Municipal de Serveis d'Alcúdia.

Notes: ^(1,2) inclosos els greixos i les sorres. ⁽³⁾ Manacor: EDAR de Manacor gestionada per l'empresa Aigües Manacor (la resta d'EDARs són gestionats per Abaqua).

L'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental (ABAQUA) gestiona 54 estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR) a Mallorca, 12 a Menorca, 10 a Eivissa i 1 a Formentera. La resta d'EDAR no gestionades per l'ABAQUA són a Palma, Calvià, Manacor, Alcúdia i Sant Llorenç des Cardassar. Del 2009 al 2013 s'ha reduït ininterrompudament la producció de llots i s'arriba a un descens acumulat d'un 18,9%. No obstant això, el 2013 la variació interanual tornà a ser positiva i presentà un increment d'un 1,9% interanual. Del total de

llots de les EDAR a les Illes Balears el 2013 (86.226 tones), el 76,3% va correspondre a l'illa de Mallorca, el 13,9% a Eivissa, el 8,4% a Menorca i, finalment, l'1,4% a Formentera. Les dues estacions depuradores de la capital recullen el 32,4% dels llots de les Illes Balears. La destinació dels llots és diversa: metanització (biogàs), assecatge solar i posterior valorització energètica, compostatge o farratges. En el cas de Mallorca, les estacions depuradores d'aigües residuals duen els fangs majoritàriament perquè siguin tractats per TIRME.

Residus perillosos

Els residus perillosos són els més contaminants i, per tant, representen un risc per al medi ambient o per a la salut. Els tipus de residus perillosos són diversos i estan definits en l'Ordre MAM/304/2002, de 8 de febrer, per la qual es publiquen les operacions de valorització i eliminació de residus i la llista europea de residus. A les Illes Balears el volum de recollida del residus perillosos es va incrementar

notablement del 2003 al 2012, si bé va disminuir el 2013 a causa, principalment, de la menor recollida dels residus d'olis de sentina. Respecte de la taula 45, s'ha de considerar que alguns dels residus que hi figuren han anat aflorant durant els anys. Cal dir també que algunes tipologies han disminuït la seva perillositat, com ara els olis d'automoció sintètics, les piles i els acumuladors o algunes pintures. Atès

Taula 45. Residus perillosos recollits a les Illes Balears, segons la declaració anual de gestors autoritzats (kg)

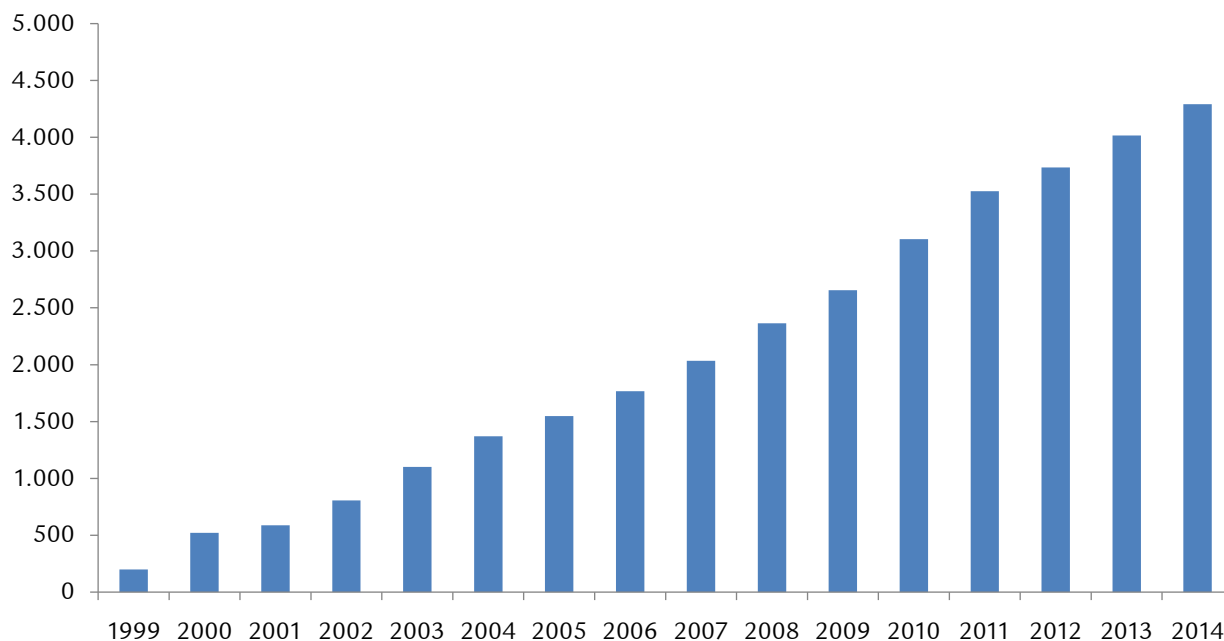
RESIDUS (kg) - Anys	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Olis minerals (taller automoció)	4.758.838	4.904.645	5.586.813	8.034.231	6.761.665	7.263.064	6.538.777	7.713.110	6.021.120	3.057.740	3.953.026	3.212.436	3.007.703	2.537.422
Olis de sentina (nàutica)			113.780	1.411.350	1.142.145	1.253.765	930.359	1.161.191	1.898.909	1.386.318	1.141.828	579.470	5.775.646	534.009
Toner	16.684	21.433	33.230	140.827	184.412	144.183	74.029	85.136	84.489	76.297	55.643	62.079	38.672	52.632
Medicaments	53.310	41.812	47.699	42.739	45.596	43.133	89.139	150.991	322.428	321.712	170.915	153.069	110.460	110.918
Fluorescents	6.122	11.911	13.589	33.704	30.701	34.141	42.208	56.719	61.043	60.292	71.586	85.852	83.696	88.409
Bateries	3.168.963	3.066.928	2.935.387	3.187.471	2.539.279	2.606.434	3.035.808	3.640.091	3.149.868	2.358.431	3.503.346	3.957.220	3.866.564	3.383.643
Piles i acumuladors	20.974	41.217	64.619	80.242	67.634	101.629	130.948	140.567	88.377	111.349	109.572	74.706	82.429	61.968
Sanitaris	913.135	1.056.984	1.088.991	1.120.488	1.292.862	1.374.782	1.563.780	1.913.734	3.787.060	4.005.706	2.813.599	2.715.917	2.646.013	2.801.781
Llots perillosos	30.000	41.112	733.320	131.002	115.860	129.833	339.414	118.196	251.802	384.887	256.858	159.288	218.134	130.802
Perillosos fotogràfics	384.251	304.996	457.881	546.279	539.418	506.055	440.329	344.630	168.043	114.650	167.352	120.844	105.589	83.356
Pintures i tintes base orgànica	2.264	47.383	70.505	91.025	77.379	139.038	205.798	321.603	363.231	367.866	350.853	360.685	293.068	311.817
Residus de laboratori	23.507	48.952	79.650	106.654	136.560	174.762	338.241	193.523	230.017	316.050	289.191	300.170	613.878	310.404
Filtres d'oli	14.000	66.823	190.405	139.445	171.583	184.243	246.728	285.412	279.474	256.925	240.762	201.684	200.080	189.255
Altres residus perillosos d'automoció	49.218	16.593	331.577	62.315	536.154	178.055	142.334	108.316	110.702	115.245	117.777	95.032	73.608	88.560
Productes clorats i de neteja		262	2.125	3.320	6.627	7.693	22.599	41.756	64.916	283	51.116	39.087	40.355	43.475
Equips amb components perillosos			78.900	143.996	361.445	460.905	1.058.409	742.906	1.543.947	1.959.881	564.381	2.296.423	1.317.210	1.668.094
Envasos contaminats		126.594	165.194	294.475	4.243.472	495.979	701.803	618.444	629.405	536.309	493.310	445.086	354.379	297.272
Restes d'hidrocarburs	85.000	66.823	6.070	902.250	1.304.585	2.588.163	4.653.671	4.772.833	3.064.804	5.488.129	8.018.102	3.870.103	2.474.965	2.224.597
Terres contaminades				28.607	23.578	35.260	330.488	1.796.679	1.285.681	2.085.432	1.008.747	851.743	602.281	610.546
Residus d'aparells electrònics (RAEE)				2.751	18.758	549.342	741.921	1.720.596	1.971.610	1.667.779	3.992.891	1.905.518	1.765.123	1.767.564
Disolvents orgànics	115.059	101.674	119.854	169.227	172.704	141.555	270.556	254.415	234.363	206.747	176.998	159.023	149.990	128.967
Diversos	108.134	156.028	169.082	1.575.345	363.061	631.312	2.635.147	1.561.837	1.459.420	4.361.706	7.287.985	5.651.146	4.364.617	882.283
Total (tones/any):				18.247,74	20.135,48	19.043,33	24.532,49	27.742,69	27.070,71	29.239,73	34.835,84	27.296,58	28.184,46	18.307,77

Font: DGEAQAR.

que no tots els residus d'una categoria són perillosos (com succeeix amb els llots de les EDAR, els residus fotogràfics o els residus d'aparells elèctrics i electrònics, entre d'altres) en la taula només hi figura la fracció que es considera perillosa. Els residus perillosos que més es varen recollir el 2013 són bateries, sanitaris, olis minerals (tallers d'automoció), restes d'hidrocarburs, residus d'aparells elèctrics i electrònics i equips amb components perillosos. Els darrers anys algunes indústries del sector generador de residus perillosos han

reduït el nombre d'empreses per tancament, com ara les de recobriments galvànics. Tots els residus recollits en la taula 46, llevat dels sanitaris, viatgen a la Península per al tractament o l'eliminació. El gràfic següent reflecteix l'increment del nombre de petits productors de residus perillosos a les Illes Balears, regulats pel Decret 36/1998, de 13 de març, pel qual es crea el Registre de Petits Productors de Residus Peril·losos. Aquests produeixen passen de 200 l'any 1999 a 4.291 el 2014, seguint una tendència lineal ascendent.

Gràfic 24. Número de petits productors de residus peril·losos a les Illes Balears

Font: DGEAQAR.

Vehicles fora d'ús (VFU)

Taula 46. Vehicles donats de baixa a les Illes Balears segons tipus

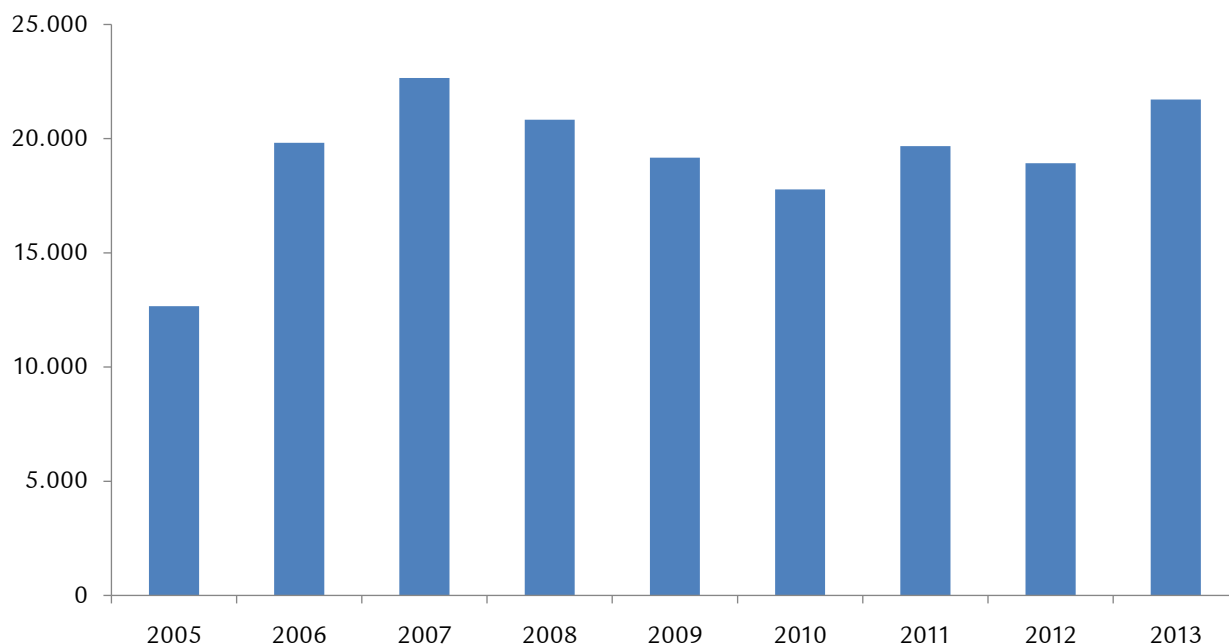
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Camions i furgonetes	3.076	3.552	3.756	3.237	3.849	3.740	3.237	3.606	4.433
Autobusos	76	71	78	75	67	63	29	26	56
Turismes	32.302	31.062	29.478	24.129	29.407	23.017	21.834	24.772	34.072
Motocicletes	823	1.087	1.021	1.131	906	1.283	983	895	1.835
Tractors	55	41	58	74	80	95	78	68	87
Altres vehicles	66	71	51	98	73	100	118	121	114
TOTAL	36.398	35.884	34.442	28.744	34.382	28.298	26.279	29.488	40.597
Remolcs i semiremolcs	70	100	127	95	101	159	173	97	96
Ciclomotors	2.565	3.278	3.036	3.630	3.117	4.056	3.385	2.946	2.700
TOTAL GENERAL	39.033	39.262	37.605	32.469	37.600	32.513	29.837	32.531	43.393

Font: Anuari Estadístic General del Ministeri de l'Interior.

El Reial decret 1383/2002, de 20 de desembre, sobre gestió de vehicles al final de la seva vida útil (BOE núm. 3, de 3 de gener) regula el tractament i la gestió dels VFU. L'objectiu del tractament dels vehicles és reduir les repercussions que puguin provocar sobre el medi ambient. El Reial decret estableix mesures preventives ja des de la fase de concepció del vehicle, i tendeix a disminuir i limitar la utilització de substàncies perilloses en la fabricació, i també a facilitar la reutilització, el reciclatge i la valorització dels diversos elements per reduir-ne l'afectació ambiental. S'imposa l'obligació a l'usuari de lliurar el vehicle al final de la seva vida útil a un centre autoritzat de tractament, el qual l'ha

de descontaminar. Per facilitar a l'usuari el compliment d'aquesta obligació, els productors tenen l'obligació de fer-se càrrec dels vehicles de la marca que comercialitzen quan se'ls lliurin. En el procés s'ha d'acreditar la fi de la vida útil del vehicle i la seva consideració com a residu, de la qual es deriva l'obligació d'aplicar la descontaminació. Les tones dels vehicles fora d'ús tractades a les Illes Balears figuren en el gràfic següent. L'any 2013 s'arribà a 21.718 tones de vehicles, un 14,8% més que l'any anterior. Del 2005 al 2013 el nombre de tones de vehicles fora d'ús es va incrementar un 71,5%. Cal esmentar que del 2007 al 2010 el nombre de tones dels vehicles fora d'ús disminuï considerablement.

Gràfic 25. Vehicles fora d'ús en tones

Font: DGEAQAR.

Neumàtics fora d'ús

El 2013 a les Illes Balears es recolliren 3.869 tones de neumàtics fora d'ús (NFU) i 175.242 a Espanya, de conformitat amb les dades de Signus Ecovalor, SL. Per illes, es recolliren 50 tones a Formentera, 689 a Eivissa, 2.984 tones a Mallorca i 280 tones a Menorca. Els NFU es regulen en el Reial decret 1619/2005, de 30 de desembre (BOE núm. 2, de 3 de gener).

Aquest material es destina a la generació d'energia elèctrica i a centres de reciclatge per transformar-lo en soles de sabates, parcs infantils, carreteres, camps de futbol i ciment, entre altres finalitats. Així, el 2013 a les Illes Balears es reciclaren 400 tones de neumàtics.

Valorització energètica (incineració) i eliminació (abocador) dels residus

La Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, defineix la valorització com qualsevol operació el resultat de la qual sigui que el residu serveixi a una finalitat útil en substituir altres materials que, d'altra manera, s'haurien

utilitzat per complir una funció particular, o que el residu sigui preparat per complir aquesta funció en la instal·lació o en l'economia general. En l'annex II de la Llei es recull una llista d'operacions de valorització, algunes de les quals

Taula 47. Valorització energètica i eliminació (abocador) de residus sòlids urbans i assimilats (tones)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.1. Valorització energètica (incineració):									
Mallorca	318.015	255.168	319.144	294.185	516.493	559.433	524.192	491.320	538.025
1.2. Eliminació (abocador):									
Pitiuses	142.133	159.153	141.230	117.867	108.209	112.959	109.802	110.909	119.544
Menorca⁽¹⁾	200.749	168.388	55.192	45.187	44.546	43.506	40.207	39.925	74.812
Mallorca⁽²⁾	182.443	247.112	170.140	171.676	-61.175	-104.224	-35.285	22	40
Total Illes Balears valorització i eliminació	843.340	829.821	685.706	628.915	608.073	611.675	638.916	642.176	732.421

Font: TIRME, Consell Insular de Menorca i Consell Insular d'Eivissa.

Notes: ⁽¹⁾ El 2006 i el 2007 encara no hi havia plantes de tractament de RCD i voluminosos en funcionament. El 2014 s'inclouen 33.646 tones corresponents a residus amb codi CER 170506 procedents del dragat del Port de Maó. ⁽²⁾ El 2011 i 2012 es buida l'abocador de Corral Serra (residus a incinerar).

són la utilització com a combustible o una altra manera de produir energia, la recuperació de substàncies orgàniques, la recuperació de metalls, la recuperació de matèries inorgàniques, la regeneració d'olis, el tractament de sòls, etc. Segons el Ministeri de Medi Ambient, gairebé el 80% en pes dels residus urbans està compost per materials que es poden separar, valoritzar o reciclar. Així, per exemple, el paper i el cartró poden reciclar-se fins a una desena de vegades, i el vidre i l'acer es poden reciclar infinitament.

EL 2014 ES VALORITZEN ENERGÈTICAMENT 538.025 TONES DE RESIDUS SÒLIDS URBANS I ASSIMILABLES.

A les instal·lacions de Son Reus (TIRME) el 2014 es valoritzen energèticament per incineració 538.025 tones de residus sòlids urbans i assimilables. Tenint en compte només els residus sòlids urbans que s'aboquen, el 2011 foren unes 15.000 tones i des del 2012 s'han reduït a zero. A diferència

de les Illes Balears, els abocadors, que es regulen en el Reial decret 1481/2001, de 27 de desembre (BOE núm. 25, de 29 de gener) són la destinació principal dels residus sòlids urbans a Espanya (el 57,9% l'any 2011, segons el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient). Durant el procés de descomposició es formen lixiviats, líquids que recorren a través dels residus dipositats, els quals arrossegueu productes tòxics presents en els fons i contaminen les aigües subterrànies. A més, alliberen a l'aire grans quantitats de metà, CO₂, benzè, tricloroetilè i altres gasos tòxics. Per reduir l'impacte ambiental, els abocadors han de disposar de sistemes de recollida de lixiviats, tractaments de crema de gasos de descomposició, plans de reforestació a l'àrea del farciment i control d'olors. A les Illes Balears s'ha fet un esforç important en els darrers anys per clausurar i segellar definitivament els abocadors inactius del cap de Barberia (Formentera), Manacor i Son Reus (Mallorca) i Milà I (Menorca), entre d'altres.

Infraccions

El 2014 la Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic va rebre 435 denúncies. Del total d'aquestes denúncies, el 10% correspon a residus de construcció i demolició. La Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, suprimeix determinades autoritzacions administratives però reforça la potestat de les administracions públiques per a la inspecció, la vigilància i el

control de les activitats relacionades amb els residus i els sòls contaminats. Aquesta Llei també tipifica amb més precisió determinades infraccions i sancions, revisa la quantia de les sancions i introdueix l'obligació reparar els danys causats als recursos naturals, de conformitat amb la Llei 26/2007, de 23 d'octubre, de responsabilitat mediambiental.

VI. MONOGRAFIA

Estat actual dels principals indicadors de l'estratègia Europa 2020 a les Illes Balears

Margalida Albertí Garau
Carlos Enfedaque Teixeira
Miquel Quetglas Oliver

Introducció

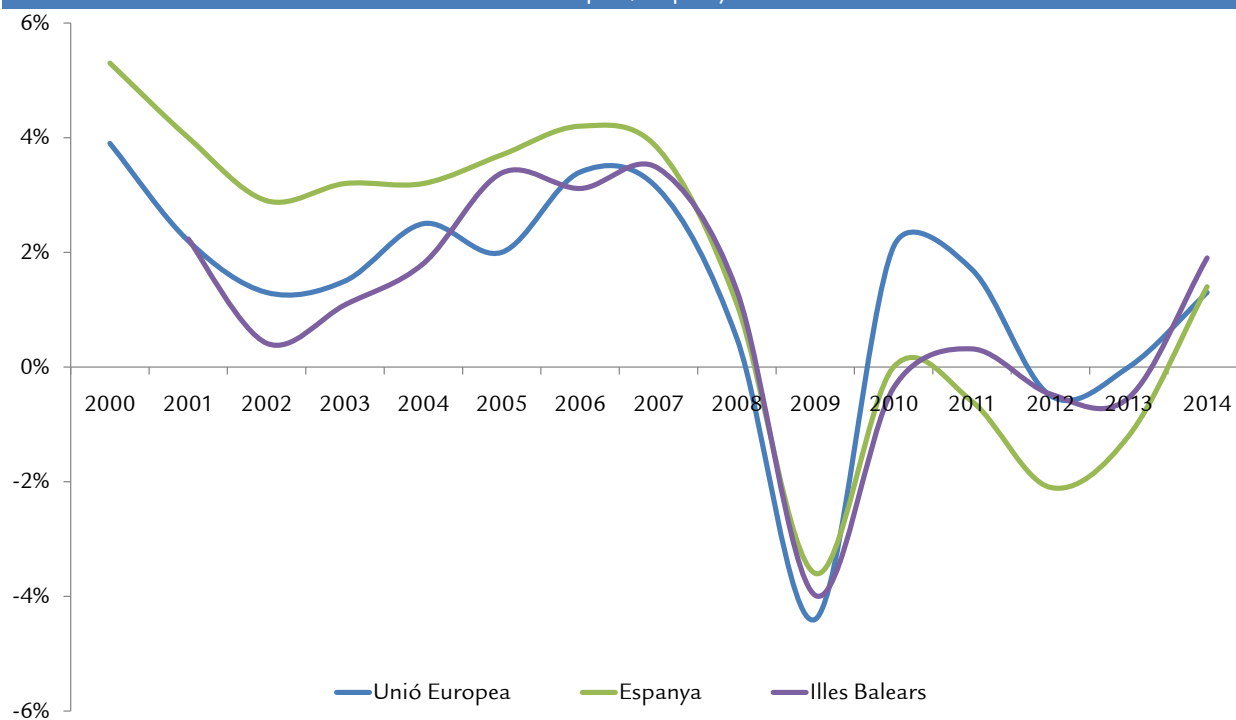
Els reptes a què s'enfronta Europa a llarg termini s'intensifiquen, i la globalització, la pressió sobre els recursos i l'envelliment de la població afecten el creixement econòmic present i condicionen el futur. En un escenari de constant transformació, els estats membres de la Unió Europea fan reformes per generar ocupació, incrementar la productivitat i millorar la cohesió social. Malgrat això, la crisi econòmica i financera que ha patit Europa a partir del 2008 (vegeu el gràfic de l'evolució del PIB) ha reduït el potencial de creixement i ha agreujat les diferències entre les regions europees.

“Europa 2020: una estratègia per a un creixement intel·ligent, sostenible i integrador” (estratègia Europa 2020) fou presentada el 3 de març de 2010 per la Comissió Europea i adoptada pel Consell Europeu en la sessió del 17 de juny del mateix any. Persegueix impulsar l'economia d'una manera respectuosa amb el medi ambient i, alhora, de manera perdurable en el temps. Entre els instruments de què disposa la Unió Europea per assolir els objectius proposats hi ha el mercat únic, el pressupost i l'agenda exterior. L'estratègia Europa 2020 planteja els objectius classificats en cinc matèries: ocupació, innovació, educació, integració social i clima i energia. Per a cada una d'aquestes àrees, cada estat membre ha fixat els seus propis objectius amb mesures concretes, a fi de garantir que l'estratègia s'adapti a la seva situació particular. A Espanya, els ministeris competents elaboren tot un seguit d'informes per documentar i presentar l'estat actual dels indicadors de l'estratègia Europa 2020 en l'àmbit espanyol. Aquesta MONOGRAFIA ofereix una aproximació al cas de les Illes Balears i compara els resultats amb les mitjanes espanyola i europea.

La Comissió proposa set iniciatives emblemàtiques per catalitzar els avanços en cada tema prioritari:

- “Unió per la innovació”, per millorar l'accés al finançament per a recerca i innovació i garantir que les idees innovadores es puguin convertir en productes i serveis que generin creixement i ocupació.
- “Joventut en moviment”, per millorar els resultats dels sistemes educatius i facilitar l'entrada dels joves en el mercat de treball.
- “Una agenda digital per a Europa”, per accelerar el desplegament d'internet d'alta velocitat i perquè les famílies i les empreses puguin beneficiar-se d'un mercat únic digital.
- “Una Europa que utilitzi eficaçment els recursos”, per ajudar a deslligar creixement econòmic d'utilització de recursos, donar suport al canvi cap a una economia amb baixes emissions de carboni, incrementar l'ús de fonts d'energia renovables, modernitzar el sector del transport i promoure l'eficiència energètica.
- “Una política industrial per a l'era de la mundialització”, per millorar l'entorn empresarial, especialment per a les pimes, i donar suport al desenvolupament d'una base industrial forta i sostenible, capaç de competir en l'àmbit mundial.
- “Agenda de noves qualificacions i llocs de treball”, per modernitzar els mercats laborals i potenciar l'autonomia de les persones mitjançant el desenvolupament de capacitats al llarg de la seva vida i així augmentar la participació laboral i adequar millor l'oferta i la demanda de llocs de treball, en particular mitjançant la mobilitat laboral.
- “Plataforma europea contra la pobresa”, per garantir la cohesió social i territorial de manera que els beneficis del creixement i de l'ocupació siguin àmpliament compartits i les persones que pateixen pobresa i exclusió social puguin viure dignament i prendre part activa en la societat.

Gràfic 1. Variació anual del PIB a la Unió Europea, Espanya i Illes Balears

Font: Eurostat i INE

L'estratègia Europa 2020, com a full de ruta per als pròxims deu anys, pren el relleu de la de Lisboa, els resultats de la qual no varen respondre a les expectatives generades. S'estableix institucionalment mitjançant un conjunt de directrius integrades sobre l'ocupació i les grans orientacions de política econòmica i que substitueixen les vint-i-quatre directrius preexistents. Les noves directrius reflecteixen les decisions del Consell Europeu i recullen els objectius acordats. Atès que no

s'estableixen objectius per a regions dins els estats membres, les directrius no predeterminen fites que hagin d'assolir les Illes Balears. Per tant, en aquest estudi s'assumeixen per a l'arxipèlag balear els mateixos objectius que l'estratègia Europa 2020 fixa per a Espanya. En els casos en els quals això no ha estat possible directament, s'ha estimat un objectiu proporcional.

Evolució dels indicadors de l'estratègia Europa 2020 per a les Illes Balears

En la taula següent es pot observar com les Illes Balears no compleixen la majoria dels objectius marcats per l'estratègia Europa 2020. A més, els desajusts causats per la crisi econòmica fan difícil extreure conclusions globals sobre si la Unió Europea ha avançat cap a un desenvolupament i un creixement sostenibles i integradors. Així, si bé el 2007 les Illes Balears eren a prop de l'objectiu quant a la taxa d'ocupació, la reducció del ritme de creixement de l'economia balear impactà de forma negativa en el mercat laboral, que s'allunyà del 74 % previst per al conjunt d'Espanya. D'altra banda, l'arxipèlag balear és una de les comunitats autònomes amb un percentatge de despesa en recerca i desenvolupament més baixos, la qual cosa dificulta assolir l'objectiu del 2,0 % de despesa en R+D sobre el PIB. Les emissions de gasos d'efecte hivernacle s'han reduït en els darrers anys i el 2012 el nivell quedà més d'un 10 % per sota del de l'any 2005, i així s'assolí l'objectiu de l'estratègia Europa 2020. El consum d'energia final roman estable, mentre que l'energia primària mostra una tendència a la baixa fins a l'any 2012, però el 2013 torna a repuntar fins a nivells previs a la crisi econòmica. Quant a

les energies renovables, l'objectiu del conjunt estatal estableix un 20 % de quota sobre el consum final i a les Balears està entorn del 2 %. En educació i formació, els indicadors de les dones són significativament millors que els dels homes. La taxa d'abandonament escolar a les Illes Balears és una de les més elevades d'Espanya i el 2014 duplica l'objectiu previst per al 2020. Un altre grup d'indicadors greument afectats per la crisi econòmica són els relacionats amb la pobresa i l'exclusió social, que, en lloc de reduir-se per acostar-se a l'objectiu de l'estratègia Europa 2020, s'han incrementat en els darrers anys.

La crisi econòmica ha afectat intensament llars i empreses, i els seus efectes transcendeixen allò estrictament econòmic, de manera que afecta moltes de les tendències socials, d'educació i mediambientals analitzades en aquesta MONOGRAFIA. A continuació s'exposa el detall de l'evolució per àrees a les Illes Balears, amb una comparació amb Espanya i la Unió Europea.

Taula 1. Evolució dels indicadors EU-2020 per a les Illes Balears

Tema	Indicadors EU-2020 (unitats)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Objectiu 2020	Estat	Font
1. OCUPACIÓ	1.1. Taxa d'ocupació grup d'edat 20-64 anys (% de població)	73,3	72,2	67,1	66,1	64,0	64,4	64,9	65,9	74,0*	☹	OTIB
2. RECERCA I DESENVOLUPAMENT	2.1. Despesa interior bruta en R+D (% del PIB)	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	..	2,0*	☹	Ibestat
3. CANVI CLIMÀTIC I ENERGIA	3.1. Variacions emissions gas efecte hivernacle (índex 2005=100)	102,4	102,8	99,5	98,7	93,4	88,1	:	..	90,0*	☺	DGECC
	3.2. Quota d'energies renovables en el consum final brut d'energia (%)	1,8	1,9	2,3	2,5	1,6	1,9	2,0	..	20,0*	☹	DGECC
	3.3. Consum d'energia primària (milions de tones equivalents de petroli)	3,1	3,1	3,0	2,9	2,8	2,7	3,1	..	2,7**	☹	DGECC
	3.4. Consum d'energia final (milions de tones equivalents de petroli)	2,2	2,1	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	..			DGECC
4. EDUCACIÓ	4.1. Abandonaments prematurs en educació i formació (% de població entre 18-24 anys)	42,1	42,5	40,3	36,5	29,7	28,9	29,8	32,1	15,0*	☹	OTIB
	4.2. Consecució nivell universitari (% de població entre 30-34 anys)	27,5	28,9	27,5	26,5	32,7	33,9	33,8	35,3	44,0*	☹	OTIB
5. POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL	5.1. Persones en risc de pobresa o exclusió social (mils de persones)	..	..	258,40	274,60	285,00	271,60	304,80	..	221,7**	☹	Ibestat
	5.2. Persones en risc de pobresa o exclusió social (% de població)	21,1	20,4	24,3	26,0	26,7	25,1	27,8	..			Ibestat

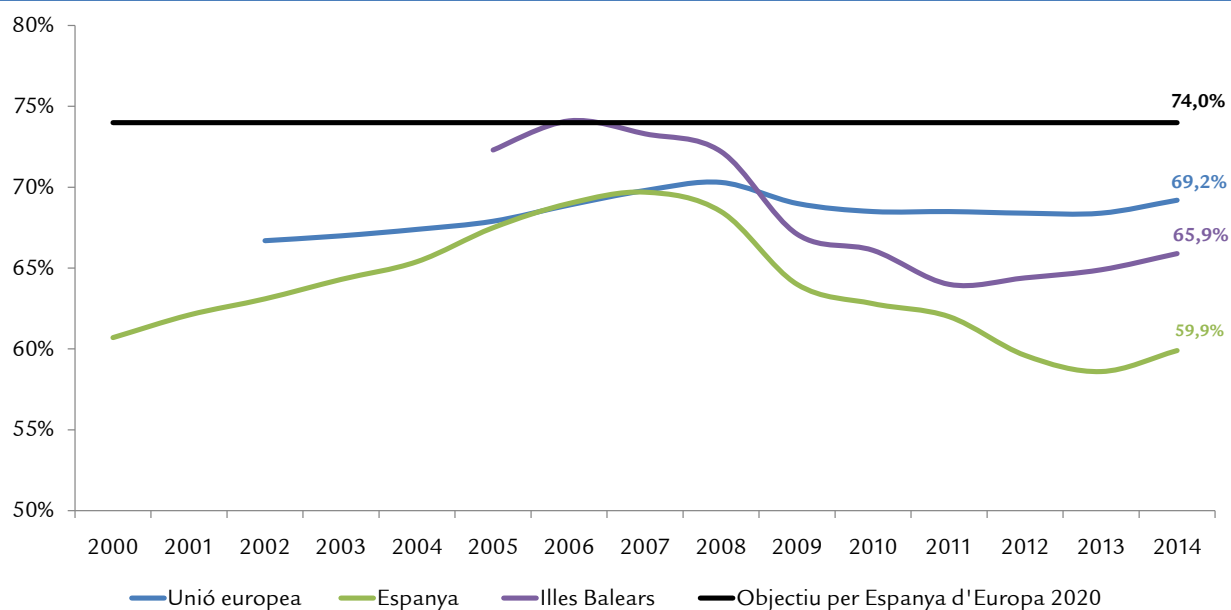
* Mateix objectiu que per Espanya

** Objectiu estimat proporcionalment

.. dades no disponibles

1. Ocupació

Gràfic 2. Taxa d'ocupació grup d'edat 20-64 anys (% de població)

Font: Eurostat i OTIB.

Les taxes d'ocupació d'Espanya i de les Illes Balears es mantenen en nivells més baixos que els de la Unió Europea arran de la crisi en el mercat de treball. La reducció de la força de treball ha estat més intensa a Espanya que a la resta d'Europa, malgrat que les Illes Balears es mantenen per sobre de la mitjana de totes les comunitats autònomes. Cal destacar que durant el període 2005-2008 la taxa d'ocupació a les Illes Balears s'acostava a l'objectiu del 75 %, i fins i tot era superior a les taxes europees. A partir d'aquest període no s'ha aconseguit millorar el pes dels ocupats, amb una tendència baixista fins al 2011, any a partir del qual es revifa una altra vegada. La ràtio entre els ocupats i la població de la Unió Europea queda en nivells constants entorn del 68,0 % els darrers temps, i el 2014 se situa en el 69,2 %.

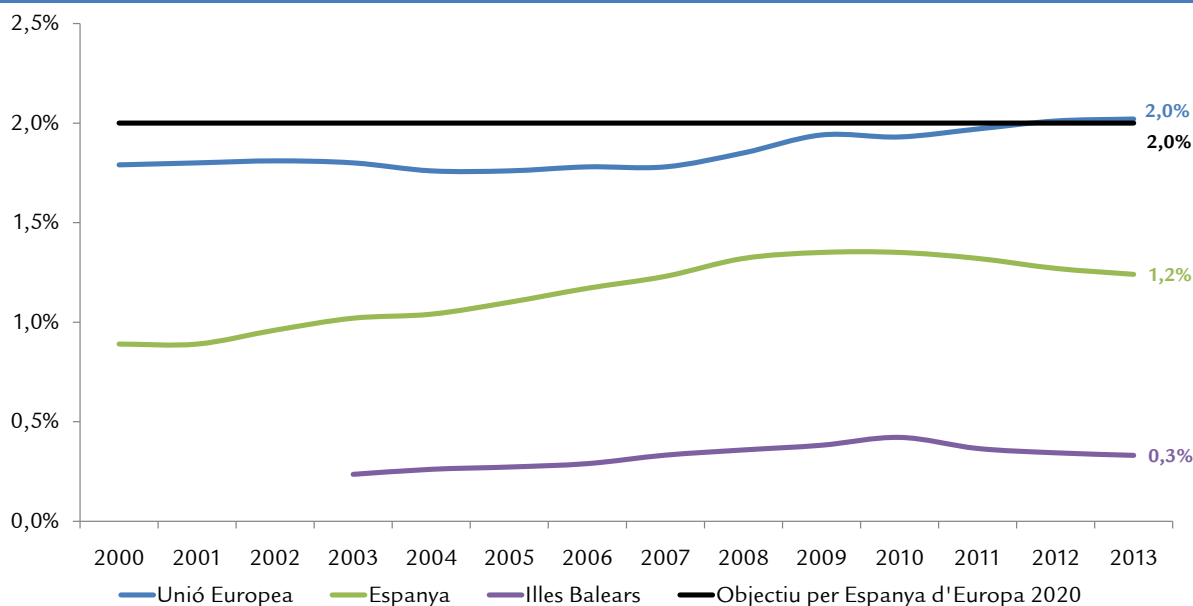
L'anàlisi per sexes de la taxa d'ocupació mostra que encara calen esforços en la integració de la dona al mercat laboral. Així, s'han arribat a registrar a les Illes Balears fins a deu punts percentuals de diferència entre les taxes masculines i les femenines. Aquesta discrepància s'ha reduït gràcies a la bona evolució de la taxa d'ocupació de les dones i al retrocés de la dels homes. A Espanya es reproduïx el mateix patró de comportament, malgrat que el conjunt nacional manté taxes d'ocupació femenines notòriament inferiors a les de les Illes Balears i d'Europa. Per contra, les Illes Balears mantenen taxes d'ocupació femenines semblants a les europees i, fins i tot, durant el 2007 i el 2008 varen ser superiors (entorn

del 63,5 % d'ocupació). La diferència en la taxa d'ocupació entre les Balears i Espanya es produeix principalment gràcies al cas de les dones, ja que les taxes masculines són semblants. Aquestes taxes d'ocupació a les Illes Balears i a Espanya estan per sota de les europees en els darrers anys, a causa de la crisi del mercat laboral.

Quant als grups d'edat, a les Illes Balears les taxes d'ocupació de la població d'entre 30 i 54 anys (el 72,8 % l'any 2014) són més altes que les de la població jove (20-29 anys), que són del 54,8 %, i que les del grup de 55 a 64 anys (amb el 52,1 %). L'evolució que presenta cada un d'aquests grups ha estat dispar, ja que amb el pas dels anys i sobretot arran de la crisi les taxes dels joves s'han trastocat cada vegada més, mentre que les de les persones més grans de 55 anys romanen més estables. Abans de la crisi, les taxes d'ocupació de la població jove i adulta de menys de 55 anys eren similars (el 73,5 % i el 79,2 %, respectivament, el 2007), però des d'aleshores la disminució de l'ocupació en el primer tram d'edat ha estat molt més intensa, fins a arribar al mínim del 2012 (50,5 %). En canvi, les persones ocupades de més de 55 anys han mantingut el seu pes sobre el total entorn del 50 %. Finalment, la taxa d'ocupació del grup d'entre 30 i 54 anys no ha arribat a baixar del 70 % en el període estudiat (2005-2014), malgrat que el 2014 sigui més de sis punts percentuals inferior a la d'abans de la crisi.

2. Recerca i desenvolupament

Gràfic 3. Despesa interior bruta en R+D (% del PIB)

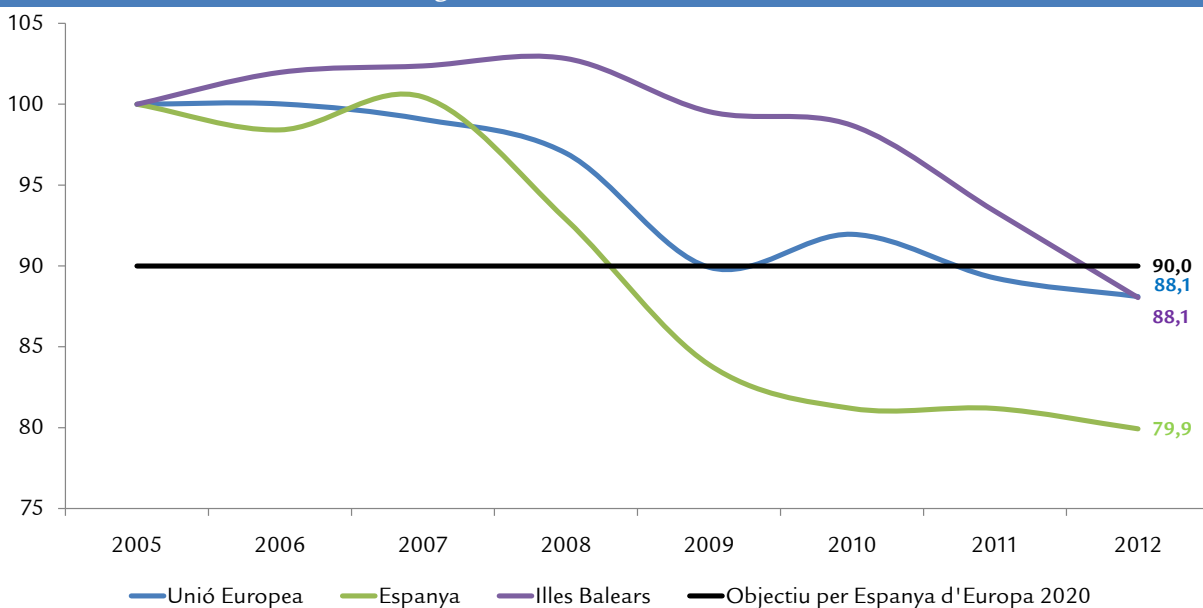
Font: datosmacro.com, Eurostat i l'Institut d'Estadística.

Espanya i les Illes Balears estan significativament per sota dels nivells europeus de despesa bruta en R+D i també lluny de l'objectiu del 2,0 % fixat per l'estratègia Europa 2020. Les Illes Balears són la comunitat autònoma que menys inverteix en recerca i desenvolupament, amb uns nivells que s'han mantingut devers el 0,3 % del PIB els darrers anys. Juntament

amb les Balears, hi ha les Canàries a la cua en despesa en R+D (aproximadament el 0,5 % del seu PIB). A l'altre extrem hi ha el País Basc, on la inversió en recerca i desenvolupament supera els dos punts percentuals. La mitjana de totes les comunitats autònomes d'Espanya queda entorn de l'1,2 %.

3. Canvi climàtic i energia

Gràfic 4. Índex de les emissions de gasos d'efecte hivernacle base 2005

Font: DGECC i Eurostat.

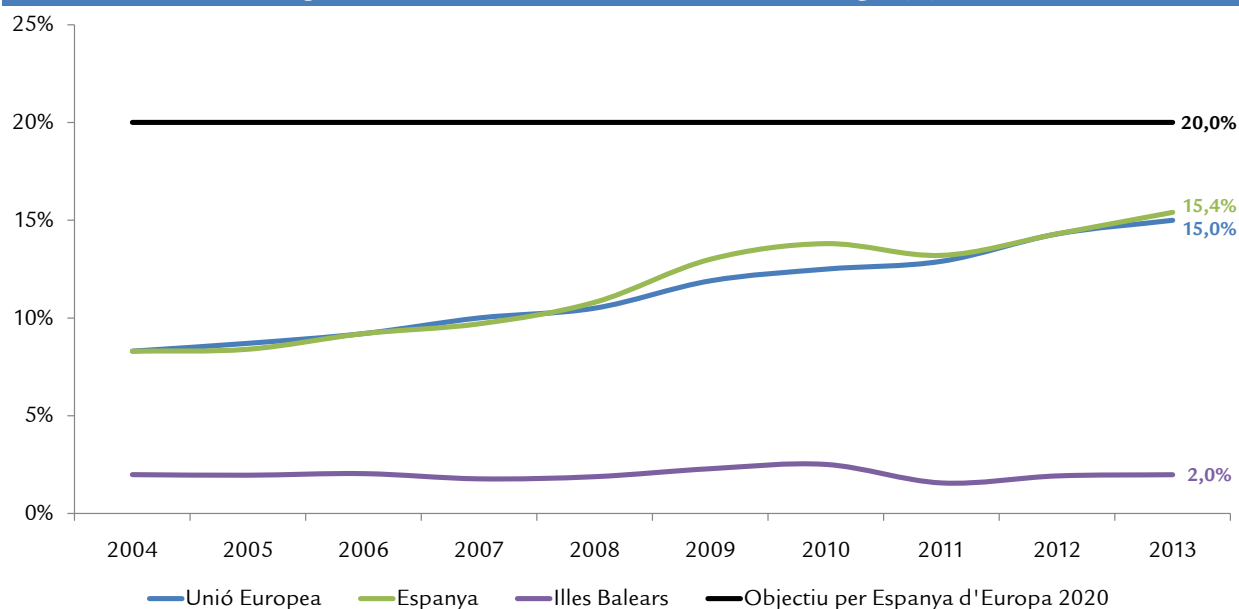
La Directiva 2002/358/CE del Consell Europeu d'aprovació del Protocol de Kyoto estableix un objectiu per a Espanya de reducció d'emissions d'un 8,0 % per al període 2008-2012

respecte als nivells d'emissions de gas d'efecte hivernacle (GEH) de l'any 1990. Els nivells d'emissió de GEH d'Espanya el 2007 foren superiors als de 1990 en més de la meitat de

tones de CO₂ equivalents, i per a les Illes Balears l'índex estava per damunt de 170 punts. Posteriorment, la Directiva 2009/28/CE, ja durant el segon període del Protocol de Kyoto (2013-2020), canvià els criteris per a alguns membres de la Unió Europea, entre els quals Espanya. El nou objectiu de reducció d'emissions s'estableix en un 10,0 % respecte dels nivells d'emissions de GEH de l'any 2005. Segons aquestes noves pautes, la Unió Europea aconseguí des del 2006 reduir l'índex de base 2005 fins a situar-lo el 2011 per davall de 90. Atesos els increments d'emissions registrats a Espanya

fins al 2007, el compliment del nou objectiu de base 2005 és més accessible. Així les coses, tal com es pot veure en el gràfic anterior, Espanya redueix el nivell d'emissions del 2005 un 10 % a partir del 2009, i d'aleshores ençà la tendència és a la baixa. Les Illes Balears presenten uns nivells relatius d'emissions més alts que la mitjana espanyola i que la de la Unió Europea. No obstant això, el 2012 la variació de les tones de CO₂ equivalent respecte del 2005 va ser d'un -11,9 % i, per tant, va aconseguir millorar l'objectiu de reducció d'un 10,0 % establert per al 2020.

Gràfic 5. Quota d'energies renovables en el consum final brut d'energia (%)

Font: DGECC i Eurostat.

Nota: per a més detalls, veure la fitxa metodològica de l'indicador 3.2.

El 2013 les quotes d'energies renovables (biomassa, eòlica, solar...) respecte del consum final brut d'energia són més altes a la Unió Europea (15,0 %) i a Espanya (15,4 %) que a les Illes Balears (2,0 %). S'observa que en els casos estatal i europeu aquestes quotes han seguit tendències alcistes en els darrers anys, al contrari de les ràtios balears, les quals s'han mantingut pràcticament inalterades entorn d'un 2,0%. Aquest indicador es calcula sobre la base de la metodologia inclosa en el Reglament (CE) núm. 1099/2008 sobre estadístiques d'energia. La Directiva 2009/28/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'abril de 2009, relativa al foment de l'ús d'energia procedent de fonts renovables, estableix un marc comú per al foment de la sostenibilitat en la producció energètica. L'objectiu és assolir una quota del 20 % d'energia procedent de fonts renovables en el consum d'energia, i

també una quota del 10,0 % en el consum de combustibles per al transport. Segons aquesta Directiva, cada estat membre ha de promoure i fomentar l'eficiència energètica i l'estalvi d'energia. En aquest sentit, Espanya ha adoptat el Pla d'Acció d'Estalvi i Eficiència Energètica 2011-2020, aprovat el novembre del 2011. L'any 2013 pràcticament la meitat de l'energia renovable produïda a les Illes Balears provenia de la biomassa (18.273 tones equivalents de petroli –TEP). La resta es reparteix més o menys uniformement entre l'energia solar i l'eòlica (10.517 TEP) i l'energia de la crema de residus (9.727 TEP). Cal recordar que, segons la Directiva anterior, la fracció biodegradable dels residus municipals i industrials és font renovable d'energia i es considera que és el 50 % de l'energia generada a partir dels residus.

Taula 2. Consum d'energia primària (milions de tones equivalents de petroli)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Objectiu 2020
Unió Europea	1.650,6	1.686,7	1.706,0	1.709,0	1.718,2	1.687,3	1.686,6	1.593,1	1.652,4	1.593,0	1.583,9	1.566,5	1.474,0
Espanya	121,0	125,8	132,5	135,9	136,4	138,3	134,1	123,2	122,8	121,4	121,7	113,6	121,6
Illes Balears	2,63	2,79	2,87	3,02	3,11	3,14	3,08	2,95	2,92	2,83	2,74	3,08	2,70

Font: DGECC i Eurostat.

El consum d'energia primària s'ha reduït a la Unió Europea i a Espanya d'ençà del 2007, llevat de l'any 2010 a la Unió. Les Illes Balears també presenten reduccions, excepte en el darrer any disponible, el 2013, quan s'igualava el nivell de consum del 2008. La Directiva 2012/27/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2012, relativa a l'eficiència energètica, va ser publicada en el *Diari Oficial de la Unió Europea* el 14 de novembre del 2012. Aquesta Directiva sorgeix en un marc en el qual es constata que la Unió Europea no arribarà a assolir l'objectiu inicial d'augmentar un 20 % l'eficiència energètica l'any 2020. En aquest context ha estat necessari actualitzar el marc legal de la Unió en matèria d'eficiència energètica, de manera que no només es reforci l'assoliment de l'objectiu, sinó que també s'afavoreixi que les noves millores es perllonguin més enllà del 2020. Cada

estat membre ha de fixar un objectiu nacional d'eficiència energètica orientatiu, basat en una de les tres magnituds següents: consum d'energia primària o final, estalvi d'energia primària o final i intensitat energètica. A títol orientatiu s'estableix que Espanya ha d'arribar a un consum d'energia primària de 121,6 milions de tones equivalents de petroli l'any 2020. En qualsevol cas, els estats membres han de tenir en compte que el consum d'energia de la Unió Europea el 2020 no ha de ser superior a 1.474 milions de tones equivalents de petroli en termes d'energia primària o a 1.078 en termes d'energia final. Per a les Illes Balears s'ha estimat un objectiu de 2,7 milions de tones equivalents de petroli, considerant que l'estalvi energètic relatiu respecte del 2005 sigui el mateix que l'objectiu espanyol (una reducció d'un 10,5 %).

Taula 3. Consum d'energia final (milions de tones equivalents de petroli)

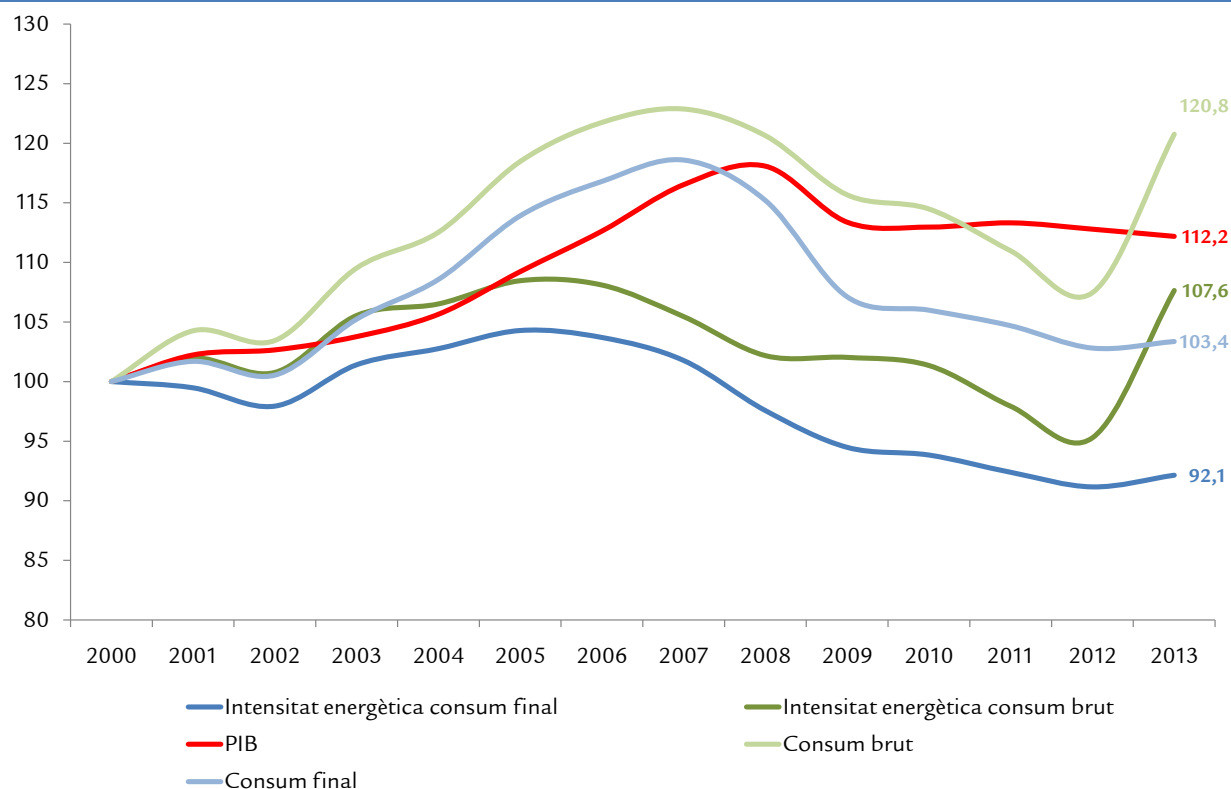
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Objectiu 2020
Unió Europea	1.141,2	1.171,5	1.185,3	1.186,4	1.187,2	1.167,8	1.173,3	1.106,9	1.158,2	1.104,2	1.102,4	1.104,6	1.078,0
Espanya	85,2	90,4	94,7	97,8	95,5	98,1	94,6	87,8	89,1	86,7	83,2	81,1	-
Illes Balears	1,82	1,91	1,97	2,07	2,12	2,15	2,09	1,94	1,92	1,90	1,87	1,88	-

Font: DGECC i Eurostat.

Quant al consum d'energia final, a Espanya s'ha anat reduint a partir del 2010, i a les Illes Balears, a partir del 2007, i el 2012 va arribar, respectivament, a 81,10 i 1,88 milions de tones equivalents de petroli. En canvi, a la Unió Europea aquest consum d'energia va disminuir fins al 2012, any a

partir del qual la tendència es capgirà i s'allunyà de l'objectiu fixat per al 2020, el qual estableix que aquest consum a la Unió Europea no pot ser superior a 1.078 milions de tones equivalents de petroli.

Gràfic 6. Intensitat energètica de les Illes Balears (índex 2000=100)

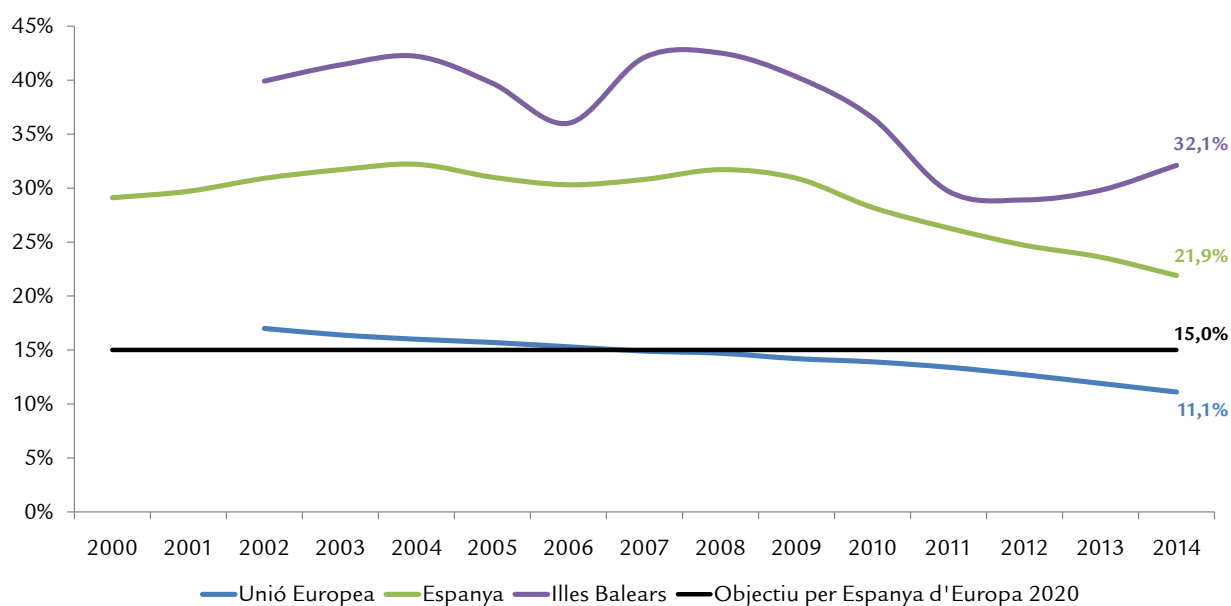
Font: DGECC i INE.

Quant a la intensitat energètica de les Illes Balears en el consum d'energia primària i final, s'observen tendències a la baixa, excepte l'any 2013, quan aquesta intensitat en el primer cas repuntà. Des de l'any 2000 fins al 2013, l'índex de volum del PIB de les Illes Balears va créixer un 12,2 %, mentre que el consum d'energia primària va augmentar un 20,8 % i

el consum d'energia final ho va fer només un 3,4 %. Així les coses, en aquest període millora l'eficiència energètica en el consum final, ja que la intensitat d'ús es redueix un 7,9 %. En canvi, a causa de l'augment del consum brut entre el 2012 i el 2013, la intensitat associada creix un 7,6 % respecte del 2000, amb la consegüent pèrdua d'eficiència.

4. Educació

Gràfic 7. Abandonaments prematurs en educació i formació (% de població entre 18-24 anys)

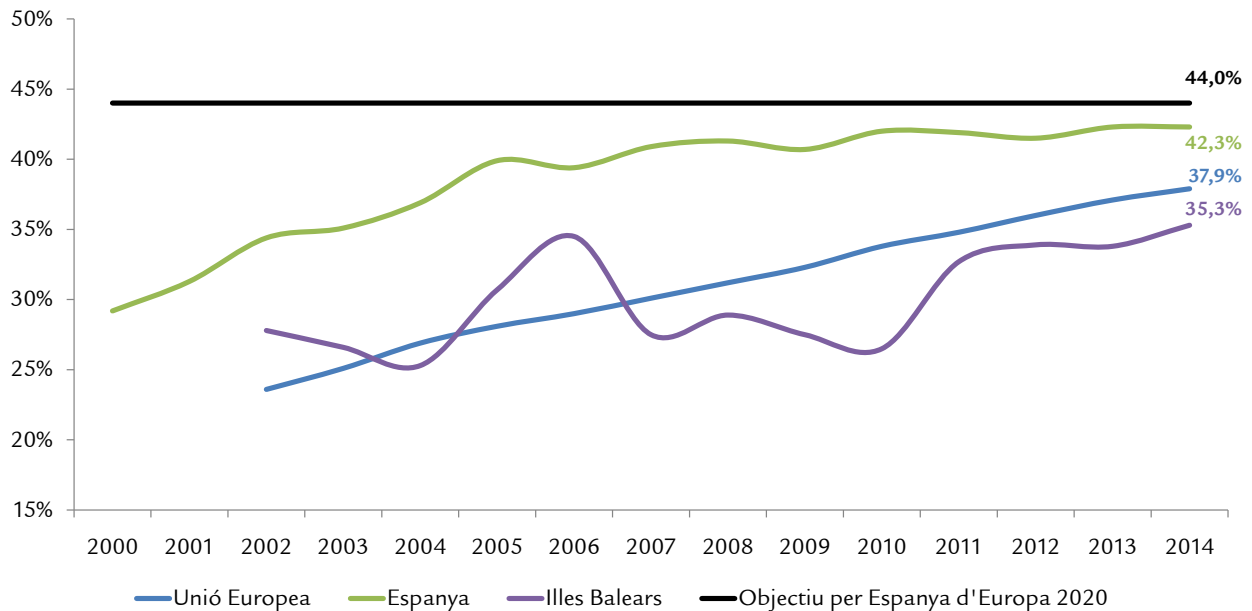

Font: Eurostat i OTIB a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

En relació amb les taxes d'abandonament prematur en l'educació i la formació, cal dir que la Unió Europea i Espanya segueixen una tendència baixista en els darrers anys, al contrari de l'arxipèlag balear, que presenta un repunt d'aquest indicador, sobretot a partir del 2011. La Unió Europea situa aquesta taxa en l'11,1 % el 2014, mentre que a Espanya arriba al 21,9 %, i és la més elevada d'Europa. Pel que fa a les Illes Balears, la taxa d'abandonament escolar arriba al 32,1 %, i triplica els nivells de la Unió Europea i se situa lluny de l'objectiu fixat per l'estratègia per a Espanya (15,0 %). Les diferències amb la resta de comunitats autònomes poden ser conseqüència de les característiques del mercat laboral de les Balears, que presenta una gran oferta de llocs de treball de baixa qualificació, fet que afavoreix que els joves abandonin els estudis de manera prematura per incorporar-se al món laboral. De fet, a l'arxipèlag balear un de cada tres joves abandona els estudis d'educació secundària. Des del començament de la crisi econòmica el 2007 es va registrar un canvi en el comportament de la població més jove, la qual optà per mantenir-se en el sistema educatiu, i disminueix així la taxa d'abandonament a partir del 2008. Tot i la lleugera millora durant els primers anys de la crisi,

a conseqüència de les dificultats per trobar feina, s'observa que en el moment que a les Illes Balears es comença a revifar el mercat laboral la taxa d'abandonament torna a augmentar. Per sexe, a la Unió Europea la taxa femenina se situa en el 9,6 % al 2014, mentre que a Espanya la ràtio arriba al 18,1 % i a les Illes Balears al 26,2 %. Quant a les taxes d'abandonament prematur masculines, com en els casos anteriors, la diferència entre la Unió Europea, Espanya i les Illes Balears és significativa. La Unió Europea té una taxa d'abandonament del 13,0 % el 2014, mentre que a Espanya arriba al 25,6 % i a les Illes Balears és del 37,6 %, la qual quasi triplica les xifres europees. Així, s'han arribat a registrar a les Illes Balears fins a deu punts percentuals de diferència entre les taxes masculines i les femenines, diferència menys notable a Espanya i a Europa. En ambdós sexes, les taxes d'Europa han estat històricament per sota de les espanyoles, i aquestes darreres per sota de les de les Balears. En aquest sentit, s'ha de destacar que les taxes d'abandonament escolar prematur de les comunitats autònomes més turístiques, com ara les Balears o les Canàries, tendeixen a ser més elevades que les de la resta del territori espanyol.

Gràfic 8. Consecució nivell universitari (% de població entre 30-34 anys)

Font: Eurostat i OTIB a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

Pel que fa a les taxes de població jove (30-34 anys) que té estudis superiors, Espanya està per damunt dels nivells de la Unió Europea i les Illes Balears en els darrers anys. L'objectiu de l'estratègia Europea 2020 fixat per a Espanya és que aquesta taxa arribi al 44,0 %, i l'any 2014 ja és del 42,3 %. La taxa espanyola superava el 2010 l'objectiu establert per l'estratègia Europa 2020 (40 %), per la qual cosa es va decidir incrementar-lo. En definitiva, es pot dir que a Espanya s'ha progressat adequadament cap a l'objectiu de l'estratègia, tot i que s'ha de seguir millorant la formació. En el cas de l'arxipèlag balear, l'evolució del pes de la població

amb estudis superiors oscil·la des del 2002, malgrat que es constata una tendència alcista a partir del 2010. Això és a causa d'un canvi en el comportament de la població jove de les Balears, que atès que no té feina a conseqüència de la destrucció de llocs de treball opta per continuar formant-se i millorar els seus estudis per tal d'aconseguir novament la inserció laboral. Per sexe, a Espanya el percentatge de població jove femenina amb estudis superiors és superior al de la Unió Europea i, fins i tot, la ràtio augmenta tots els anys, amb l'única excepció del període 2010-2011. En el cas de les Illes Balears, es produeix un repunt els anys 2005 i 2006, i el

2014 la taxa es revifa fins a situar-se en el 46,7 %. Quant a les taxes masculines, Espanya també ha aconseguit situar-se per damunt dels nivells de la Unió Europea en els darrers anys i manté increments més o menys constants al llarg dels anys, a l'igual de les taxes europees. En el cas de l'arxipèlag balear, destaca una tendència baixista d'ençà del 2011, i la ràtio

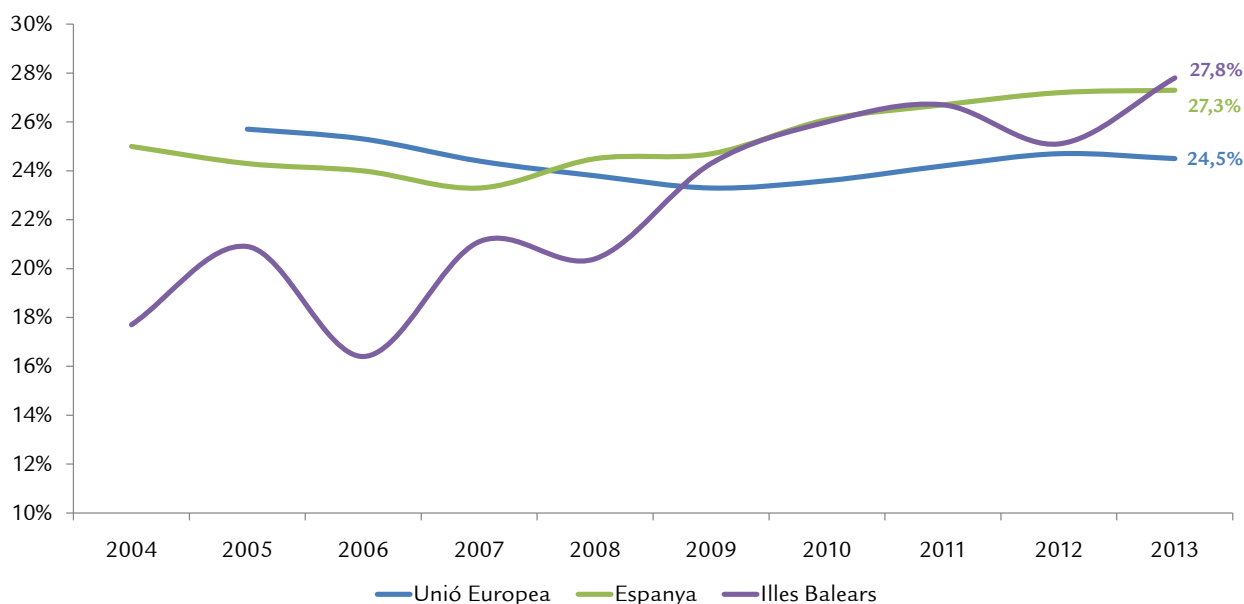
d'homes amb estudis superiors se situa en el 24,0 % el 2014. L'augment massiu d'homes que decideixen acabar els estudis universitaris el 2010 s'atribueix al fenomen de la crisi en la construcció i a la manca d'oportunitats dels treballadors poc qualificats que es va produir en aquest període.

5. Pobresa i exclusió social

El 2013, el nombre de persones en risc de pobresa a les Illes Balears era superior en termes relatius al d'Espanya i al de la Unió Europea, i arribava a la xifra de 309.045 persones, segons dades de l'Enquesta de condicions de vida (ECV) de l'Ibestat. L'objectiu estatal fixat per l'estratègia Europa 2020 és reduir el nombre de persones en risc de pobresa en almenys 1.400.000 respecte del 2008. A Europa, entre el 2010 i el 2013 el nombre de persones que varen córrer risc de pobresa o exclusió social augmentà en 4,9 milions fins a arribar a 122,9 milions de persones. Aquest nombre disminuï entre el 2006 i el 2009; no obstant això, amb la crisi econòmica es tornà a incrementar. A Espanya, es reduí entre

el 2005 i el 2007, però a causa de la pèrdua de renda familiar augmentà, i el 2013 se situà en 12,6 milions de persones. La Xarxa Europea de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social (EAPN), mitjançant la presentació periòdica d'informes de seguiment de l'indicador europeu ERPE (en risc de pobresa o exclusió), ofereix una eina mitjançant la qual es pot avaluar el grau de compliment de l'objectiu d'inclusió social especificat en l'estratègia en el conjunt del territori nacional. Segons la Comissió Europea, la taxa de població en risc de pobresa o exclusió social espanyola està des del 2008 per damunt de la mitjana europea.

Gràfic 9. Persones en risc de pobresa o exclusió social (% de població)

Font: Eurostat, Ibestat i OTIB.

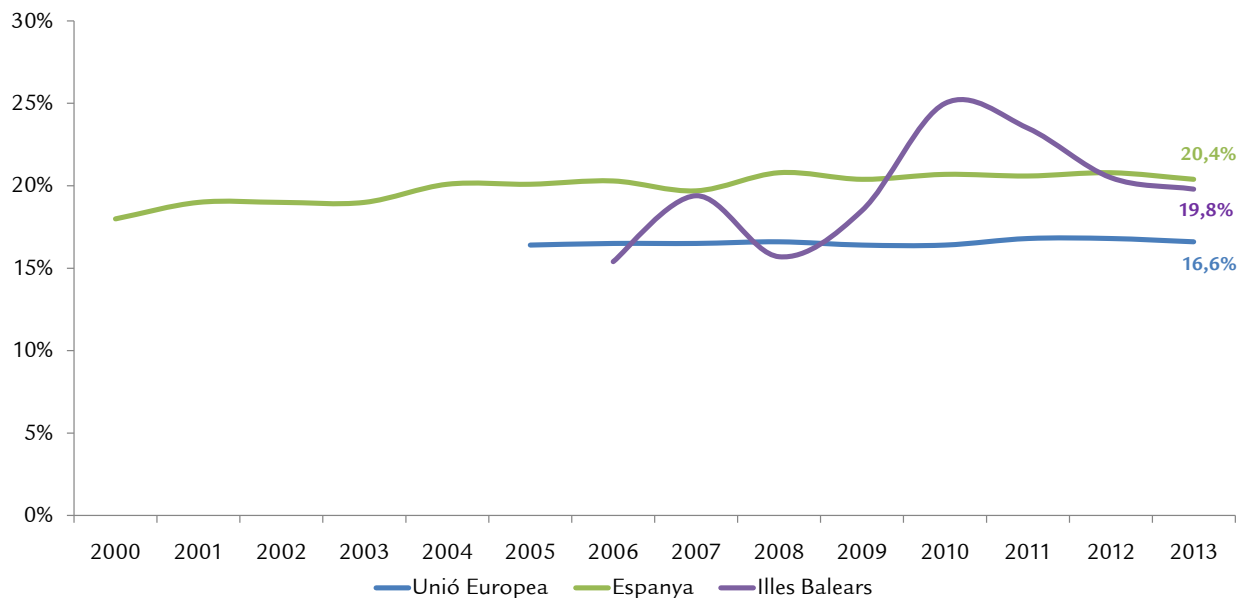
A les Illes Balears, aquest indicador de l'estratègia Europa 2020 ha estat per damunt de la mitjana europea en els darrers anys a partir del 2009, i del 2007 en el cas d'Espanya. El 2013 el percentatge de població en risc de pobresa o exclusió social era del 27,8 % a les Illes Balears, del 27,3 % a Espanya i del 24,5 % a la Unió Europea, xifres superiors a les del 2008 i el 2009. Les classes mitjanes, els grups desfavorits, els joves i els menors són els més perjudicats. Transcorreguts ja més de quatre anys des de la formulació dels objectius europeus especificats en l'estratègia, el seguiment de l'indicador ERPE

i els seus components mostren que a Espanya no només no s'ha avançat en la reducció de la pobresa i l'exclusió social, sinó que, per contra, ha augmentat. Que hi hagi el 27,3 % de la població en situació de risc de pobresa o exclusió suposa en termes absoluts prop de 12,8 milions de persones. Atès que l'objectiu per a l'any 2020 és disminuir en 1,4 milions la població en risc de pobresa o exclusió, serà necessària una reducció de més de 2,7 milions de persones en els pròxims sis anys per assolir-ho.

Segons la definició de l'indicador ERPE, es considera que una persona està en situació de pobresa monetària si el nivell de renda de què disposa és inferior al 60 % de la renda mitjana de la regió. Segons les dades de l'Ibestat, a les Illes Balears hi havia el 2013 un total de 216.784 persones en risc de pobresa, un 12,7 % més que el 2009. El conjunt que engloba el risc d'exclusió social està format per dues subcategories. La primera és la privació material greu, que inclou les llars que no tenen accés almenys a quatre dels nou béns o serveis

considerats bàsics per les institucions europees. El segon cas considera les llars amb una intensitat del treball molt baixa i en les quals la majoria dels membres no treballen. El llindar s'estableix en el 20 % de la capacitat laboral de les persones en edat de treballar de la llar. Convé destacar que l'indicador ERPE considera les persones en qualsevol d'aquestes situacions i, naturalment, les persones que compleixen més d'un criteri pateixen una situació més greu tot i que sols es computin una vegada.

Gràfic 10. Persones en risc de pobresa després d'ajudes socials (% de població)

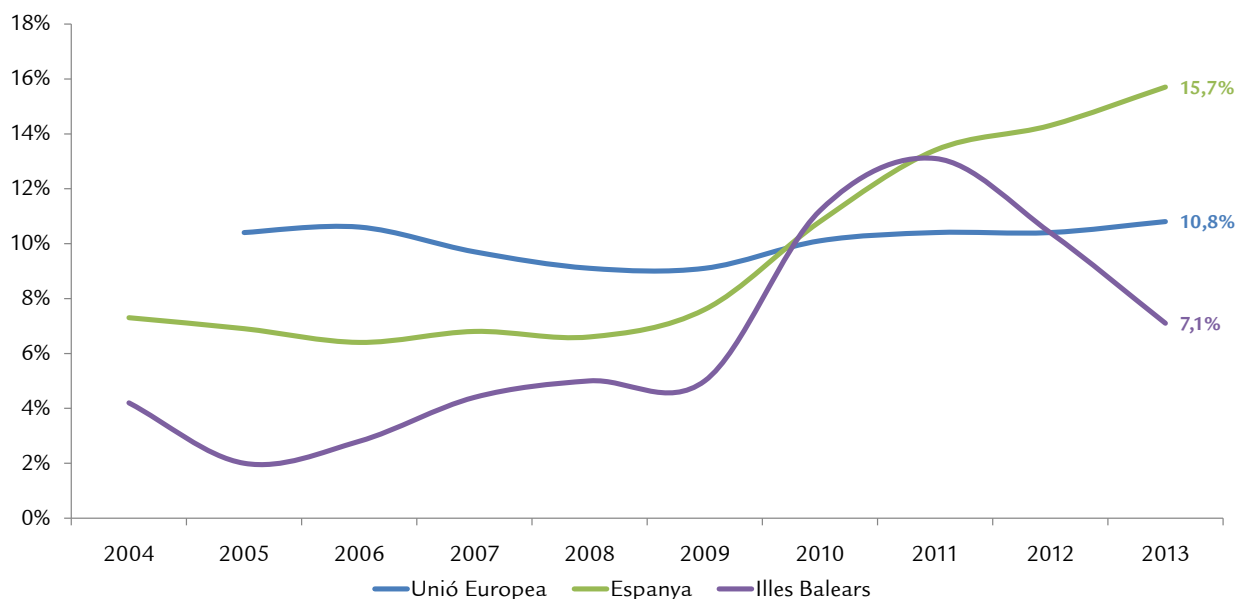

Font: Eurostat, Ibestat i OTIB.

Els percentatges de població en risc de pobresa després de rebre ajudes socials a les Illes Balears i a Espanya s'han mantingut per damunt dels europeus en els darrers anys, llevat de les taxes de les Balears del 2006 i del 2008, any en què foren semblants a les de la Unió Europea. Per contra, el 2010 s'arriba al màxim, el 25 %, la qual cosa implica que aleshores una de cada quatre persones de l'arxipèlag estava en situació de pobresa monetària. A partir d'aleshores la

tendència a l'arxipèlag ha estat a la baixa fins a assolir el 2013 el 19,8 % de la població. Per contra, Espanya i la Unió Europea han mantingut tendències gairebé constants en els seus respectius nivells de població pobre en els darrers anys, tot i que les quotes espanyoles s'han situat en nivells més alts que els europeus (el 20,4 % el 2013 davant el 16,6 % a la Unió Europea).

Gràfic 11. Persones que viuen en llars amb molt baixa intensitat del treball (% de població)

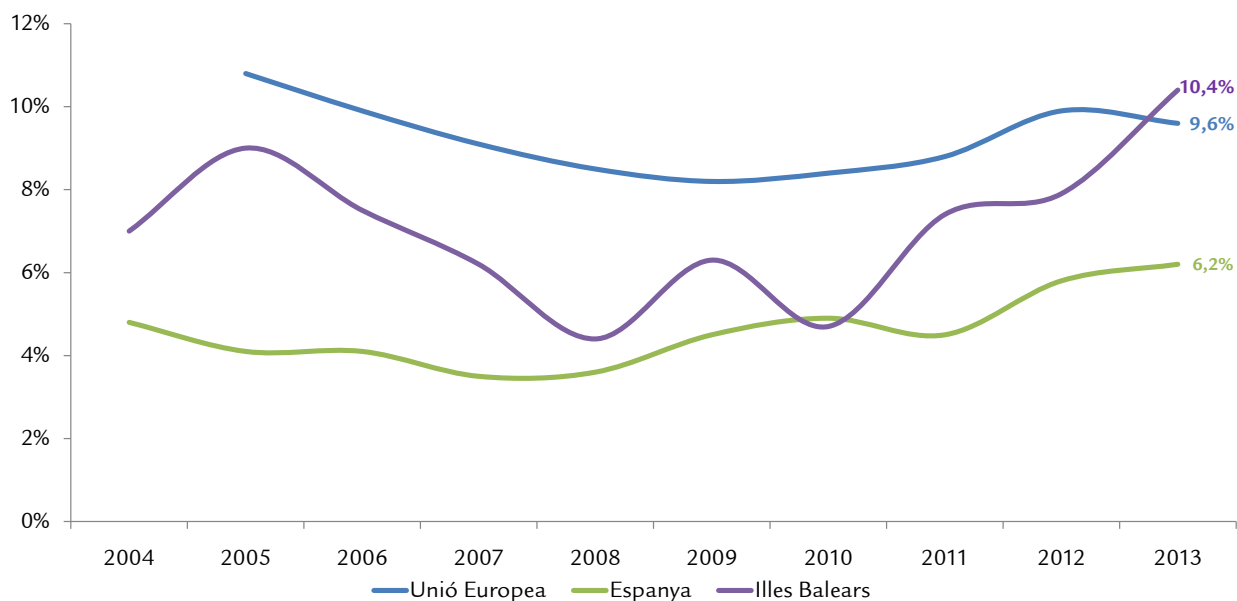

Font: Eurostat, Ibestat i OTIB.

Pel que fa al percentatge de població que viu en llars amb molt baixa intensitat del treball, s'han incrementat en els casos espanyol (amb una tendència alcista a partir del 2008) i europeu, al contrari de les Illes Balears. Destaca la disminució d'aquesta taxa a partir del 2011 a les Balears fins a situar-se en el 7,1 % el 2013. En l'àmbit nacional, la tendència s'accelera a partir del 2008 i el 2013 arriba al 15,7 %, el doble que el 2006. La baixa intensitat d'ocupació per

llar està molt relacionada amb el comportament de l'atur. La població que viu en llars amb baixa intensitat d'ocupació s'ha duplicat des del 2009 i arriba, en termes quantitatius, a 5,7 milions de persones. En el cas europeu la tendència és baixista durant el període 2007-2009, però a partir d'aquest darrer any comença una petita fase alcista fins a arribar al 10,8 % l'any 2013.

Gràfic 12. Persones severament necessitades de material (% de població)

Font: Eurostat, Ibestat i OTIB.

Finalment, el 2013 el percentatge de població amb necessitats materials greus se situà a les Illes Balears i a Espanya en el 10,4 % i el 6,2 %, respectivament. En ambdós casos es produeix una tendència a l'alça d'ençà del 2011. Durant la crisi, la població amb necessitats materials greus ha crescut

a Espanya en més de 800.000 persones i ha arribat gairebé a tres milions, segons dades de l'indicador ERPE. Finalment, en el cas europeu destaca la tendència baixista que ha seguit aquesta taxa fins al 2009, i des d'aleshores aquest percentatge torna a repuntar fins a situar-se el 2013 en el 9,6 %.

OCUPACIÓ

INDICADOR 1.1. TAXA D'OCUPACIÓ DEL GRUP D'EDAT 20-64 ANYS, TOTAL (% DE POBLACIÓ)

Definició: pes de la població de 20 a 64 anys que treballa dins un territori sobre el total de la població del mateix grup d'edat.
Descripció de l'indicador: l'indicador es basa en l'enquesta de població activa. L'enquesta cobreix tota la població que viu en llars privades i exclou la que viu en llars col·lectives, com ara pensions, residències i hospitals. La població ocupada inclou les persones que durant la setmana de referència varen treballar amb remuneració o benefici durant almenys una hora, o no treballaren però que tenien un lloc de treball del qual estaven temporalment absents.
Càlcul: mitjana anual de les dades trimestrals. S'expressa en percentatge.
Càlcul per a les Illes Balears: l'indicador s'ha calculat dividint el nombre de persones de 20 a 64 anys que tenen un lloc de treball (població ocupada de les Illes Balears) entre la població activa de les Illes Balears (persones de 20 a 64 anys d'edat).
Objectiu per a la UE-28 de l'estratègia Europa 2020: almenys el 75 % de la població d'entre 20 a 64 anys ha d'estar ocupada el 2020.
Objectiu per a Espanya i les Illes Balears de l'estratègia Europa 2020: almenys el 74 % de la població ha d'estar ocupada el 2020.
Tipus: social.
Fonts: Eurostat i OTIB (a partir de les dades de l'INE).

R+D

INDICADOR 2.1. DESPESA INTERIOR BRUTA EN R+D (% DEL PIB)

Definició: reflecteix com a percentatge del PIB la suma de la despesa empresarial en R+D, la despesa d'educació superior en R+D, la despesa pública en R+D i la despesa del sector privat amb finalitats no lucratives en R+D.
Descripció de l'indicador: l'indicador de despesa interior bruta en R+D s'expressa com a percentatge del PIB. La recerca i el desenvolupament experimental (R+D) comprenen el treball creatiu duit a terme de manera sistemàtica per tal d'augmentar el cabal de coneixements, inclòs el coneixement de l'home, la cultura i la societat, i la utilització d'aquest conjunt de coneixements per a noves aplicacions.
Càlcul: anual. S'expressa com a percentatge del PIB.
Càlcul per a les Illes Balears: aquest indicador es calcula dividint la despesa interior bruta de les Illes Balears entre el PIB real de les Illes Balears per a cada any.
Objectiu per a la UE-28 de l'estratègia Europa 2020: invertir el 3 % del PIB en R+D l'any 2020.
Objectiu per a Espanya i les Illes Balears de l'estratègia Europa 2020: arribar a invertir el 2 % del PIB en R+D.
Tipus: social.
Fonts: INE, Eurostat i l'ebstat.

CANVI CLIMÀTIC I ENERGIA

INDICADOR 3.1. VARIACIONS DE LES EMISSIONS DE GAS D'EFFECTE HIVERNACLE RESPECTE DE L'ANY 2005

Definició: considera els milions de tones equivalents de CO₂ corresponents als sis gasos d'efecte hivernacle considerats en el protocol de Kyoto.

Descripció de l'indicador: aquest indicador mostra les tendències en les emissions totals fetes per l'home de la "cistella de Kyoto"¹ de gasos d'efecte hivernacle. Presenta les variacions de les emissions totals en relació amb les emissions del 2005. L'indicador no inclou les emissions i les absorcions relacionades amb l'ús del sòl, el canvi d'ús de la terra i la silvicultura (LULUCF), ni tampoc inclou les emissions del transport marítim internacional. No obstant això, sí inclou les emissions de l'aviació internacional.

Càlcul: variació anual respecte a les emissions de gasos d'efecte hivernacle respecte del 2005. S'expressa com a percentatge

Càlcul per a les Illes Balears: les variacions anuals de les emissions de gas d'efecte hivernacle a les Balears s'han calculat respecte a les emissions totals del 2005.

Objectiu per a la UE-28 de l'estratègia Europa 2020:² reducció del 20 % de les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle per al 2020 en comparació dels nivells del 1990.

Objectiu per a Espanya i les Illes Balears de l'estratègia Europa 2020: reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle en un 10 % respecte als nivells del 2005.

Tipus: ambiental.

Fonts: Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic del Govern de les illes Balears i Eurostat.

¹ La "cistella de Kyoto" de gasos d'efecte hivernacle inclou: diòxid de carboni (CO₂), metà (CH₄), òxid nitrós (N₂O) i els anomenats gasos fluorats (hidrofluorocarbonur, perfluorocarbonur i hexafluorur de sofre (SF₆)).

Aquests gasos s'agreguen en una sola unitat amb potencial d'escalfament global (GWP) o factors de gas específic. Les emissions de gasos d'efecte hivernacle globals s'expressen en unitats equivalents de CO₂.

Les emissions de CO₂ de la biomassa amb recuperació d'energia es presenten com un element de memoràndum d'acord amb les directrius de la Convenció marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic i no s'inclouen en els gasos totals nacionals d'efecte hivernacle.

² Aquest objectiu implica:

— Una reducció d'un 21 % en les emissions dels sectors inclosos en el EU ETS (règim de comerç de emissions) en comparació de l'any 2005 per al 2020.

— Una reducció d'un 10 % en les emissions dels sectors coberts pel RCCDE₂ (Règim comunitari de comerç de drets d'emissió). Per aconseguir aquest objectiu global d'un 10 % cada estat membre ha d'haver acceptat els límits d'emissió de gasos d'efecte hivernacle específics de cada país per a l'any 2020 en comparació del 2005 (Decisió 2009/406/CE).

INDICADOR 3.2 QUOTA D'ENERGIES RENOVABLES EN EL CONSUM FINAL BRUT D'ENERGIA (%)

Definició: pes de l'electricitat produïda a partir de fonts d'energia renovables sobre el consum final brut d'electricitat.

Descripció de l'indicador: l'electricitat generada a partir de fonts d'energia renovables comprèn la generació d'electricitat en centrals hidroelèctriques (llevat del bombament) i l'electricitat generada a partir de biomassa o deixalles, el vent, les instal·lacions solars i la geotèrmica. Aquest indicador es calcula sobre la base de les dades incloses en el Reglament (CE) núm. 1099/2008 sobre estadístiques d'energia.

Càlcul per a les Illes Balears: aquest indicador mesura la quantitat d'energia renovable que es demanda o es consumeix a les Illes Balears. S'obté dividint la demanda d'energies renovables (eòlica, solar, biomassa i el 50 % dels residus sòlids urbans) a les Balears entre el total de consum d'energia final en aquest territori.

Càlcul: anual. S'expressa en percentatge.

Objectiu per a la UE-28 de l'estratègia Europa 2020: quota d'energies renovables del 20 % del total del consum energètic per l'any 2020.

Objectiu per a Espanya i les Illes Balears de l'estratègia Europa 2020: quota del 20 % d'energies renovables sobre el total del consum energètic per a l'any 2020.

Tipus: energètic.

Fonts: Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic del Govern de les Illes Balears i Eurostat.

Nota: per calcular aquest indicador corresponent a les Illes Balears s'han seguit les definicions de la Direcció General d'Indústria i Energia: Consum final brut d'energies renovables = consum d'electricitat produïda per instal·lacions solars i eòliques + consum final brut de biomassa + 50 % de l'energia elèctrica produïda mitjançant RSU

Consum final brut total = consum final + pèrdues i diferències + consum dels productors (consum propi)

Quota d'energies renovables en el consum final brut d'energia = consum final brut procedent d'energies renovables / consum final brut total

L'electricitat produïda per TIRME està en unitats de megawatts/hora i es transforma a TEP mitjançant el factor de conversió 0,086.

Segons la Directiva 2009/28/CE, la fracció biodegradable dels residus municipals i industrials és font renovable d'energia. Es considera que aquesta fracció és el 50 % dels residus generats.

Font: Balanços energètics de la Direcció General d'Indústria i Energia i taules del consum i producció de les centrals elèctriques. Règim ordinari i especial.

INDICADOR 3.3. CONSUM D'ENERGIA PRIMÀRIA (MILIONS DE TONES EQUIVALENTS DE PETROLI)

Definició: quantitat total de recursos energètics consumits, directament o per transformar en una altra forma d'energia.
Descripció de l'indicador: per consum d'energia primària s'entén el consum interior brut total de recursos energètics, llevat de qualsevol ús no energètic dels portadors d'energia (per exemple, el gas natural que no s'utilitza per a la combustió, però sí per a la producció de productes químics). La previsió per als objectius de l'any 2020 són a la Directiva 2012/27/UE i es compara l'estalvi respecte del 2005.
Càlcul: anual. S'expressa en milions de tones equivalents de petroli (MTEP).
Càlcul per a les Illes Balears: reflecteix el consum d'energia primària a tots els sectors de les Illes Balears.
Objectiu per a la UE-28 de l'estratègia Europa 2020: assolir el 20 % d'augment de l'eficiència energètica, la qual cosa és equivalent a no superar 1.474 MTEP d'energia primària.
Objectiu per a Espanya de l'estratègia Europa 2020: que el consum d'energia primària no sigui superior a 121,6 MTEP.
Objectiu per a les Illes Balears de l'estratègia Europa 2020: que el consum d'energia primària no sigui superior a 2,7 MTEP. Aquest objectiu s'obté aplicant al consum de les Illes Balears del 2005 la mateixa reducció proporcional que en l'àmbit espanyol.
Tipus: energètic.
Fonts: Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic del Govern de les Illes Balears i Eurostat.

INDICADOR 3.4. CONSUM D'ENERGIA FINAL (MILIONS DE TONES EQUIVALENTS DE PETROLI)

Definició: el consum final comprèn l'energia subministrada a la indústria, el transport, els habitatges, els serveis i l'agricultura (exclou els lliuraments per al sector de transformació de l'energia i les indústries d'energia).
Descripció de l'indicador: per consum d'energia final s'entén tota l'energia subministrada a la indústria, el transport, les llars, els serveis i l'agricultura (que exclou les quantitats subministrades al sector de transformació de l'energia i de les indústries de l'energia). La previsió per als objectius de l'any 2020 s'estableixen en la Directiva 2012/27/UE, en què es compara l'estalvi respecte del 2005.
Càlcul: anual. S'expressa en milions de tones equivalents de petroli (MTEP).
Càlcul per a les Illes Balears: es reflecteix el consum d'energia final a tots els sectors de les Illes Balears. S'expressa en MTEP.
Objectiu per a la UE-28 de l'estratègia Europa 2020: assolir el 20 % d'augment de l'eficiència energètica equivalent a un màxim d'energia final de 1.078 MTEP.
Tipus: energètic.
Fonts: Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic del Govern de les Illes Balears i Eurostat.

EDUCACIÓ

INDICADOR 4.1. ABANDONAMENTS PREMATURES EN EDUCACIÓ I FORMACIÓ (% DE POBLACIÓ D'ENTRE 18 I 24 ANYS)

Definició: nombre de persones de 18 a 24 anys que han abandonat els estudis primaris o secundaris i que no han rebut cap tipus d'educació en les quatre setmanes anteriors al període de referència.
Descripció de l'indicador: el numerador correspon a les persones de 18 a 24 anys que no disposen del títol d'educació secundària i que no han rebut cap tipus d'educació o formació en les quatre setmanes anteriors a l'enquesta. El denominador consisteix en la població total del mateix grup d'edat, amb exclusió de respostes a les preguntes "més alt nivell d'educació o de formació assolit" i "participació en l'educació i la formació". Tant el numerador com el denominador procedeixen de l'enquesta de població activa.
Càlcul: Anual. S'obté com a quocient i s'expressa en percentatge.
Càlcul per a les Illes Balears: aquest indicador s'obté dividint la població total de 18 a 24 anys de les Illes Balears que ha completat com a màxim la primera etapa de l'educació secundària i no ha seguit cap estudi o formació durant les quatre setmanes anteriors a l'enquesta entre la població total balear de 18 a 24 anys.
Objectiu per a la UE-28 de l'estratègia Europa 2020: la taxa d'abandonament escolar prematur ha de ser inferior al 10 % per al 2020.
Objectiu per a Espanya i les Illes Balears de l'estratègia Europa 2020: la taxa d'abandonament escolar prematur ha de ser inferior al 15 % per al 2020.
Tipus: social.
Fonts: Eurostat, Ibestat i OTIB a partir de les dades de la Conselleria d'Educació i Universitat del Govern de les Illes Balears.

INDICADOR 4.4. CONSECUCIÓ D'ESTUDIS SUPERIORS (% DE POBLACIÓ D'ENTRE 30 I 34 ANYS)

Definició: percentatge de població de 30 a 34 anys que té estudis superiors o equivalents.

Descripció del indicador: aquest indicador mostra la proporció de població de 30 a 34 anys d'edat que ha completat el nivell universitari (nivell terciari) o ha assolit formalment un nivell d'educació de la CINE 1997 (Classificació internacional normalitzada de l'educació).

Càlcul: anual, s'obté com a quocient. S'expressa en percentatge.

Càlcul per a les Illes Balears: aquest indicador s'obté dividint la població total de les Illes Balears de 30 a 34 anys que ha completat amb èxit l'educació universitària o equivalent entre la població total illenca del mateix grup d'edat.

Objectiu per a la UE-28 de l'estratègia Europa 2020: almenys el 40 % de la població de 30 a 34 anys d'edat ha d'haver completat l'ensenyament superior o equivalent el 2020.

Objectiu per a Espanya i les Illes Balears de l'estratègia Europa 2020: almenys el 44 % de la població de 30 a 34 anys d'edat ha d'haver completat l'ensenyament superior o equivalent el 2020.

Tipus: social.

Fonts: Eurostat, Ibestat i OTIB a partir de dades de l'Eurostat i del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL

INDICADOR 5.1. PERSONES EN RISC DE POBRESA O EXCLUSIÓ SOCIAL (MILERS DE PERSONES)

Definició: nombre de persones amb una renda disponible equivalent per sota del llindar de risc de pobresa o en risc d'exclusió social.

Descripció del indicador: aquest indicador correspon a la suma de les persones que estan en risc de pobresa, amb privacions materials greus o que viuen en llars amb una intensitat de treball molt baixa. El primer grup es defineix com les persones la renda de les quals no arriba al 60 % de la mitjana de les rendes disponibles. En el segon grup hi ha les llars que no es poden permetre quatre dels nou productes bàsics. En el tercer grup hi ha les llars que no arriben al 20% de la capacitat laboral.

Càlcul: anual. S'expressa en milers de persones.

Càlcul per a les Illes Balears: aquest indicador combina el nombre de persones residents a les Illes Balears que es troben en risc de pobresa, en situació de privació material greu o que viuen en llars amb una intensitat de treball molt baixa sobre el total de la població.

Objectiu per a la UE-28 de l'estratègia Europa 2020: reduir almenys 20 milions de persones en risc de pobresa i exclusió social per a l'any 2020.

Objectiu per a Espanya de l'estratègia Europa 2020: reduir entre 1.400.000 i 1.500.000 persones en risc de pobresa i exclusió social respecte del 2008 per a l'any 2020.

Objectiu per a les Illes Balears de l'estratègia Europa 2020: reduir 36.768 persones en risc de pobresa i exclusió social respecte del 2009 per a l'any 2020. Atès el canvi de base de l'enquesta de condicions de vida esdevingut el 2009, l'objectiu de reducció per al 2020 s'ha fixat respecte d'aquest any. La quantia és el resultat d'assignar a les Illes Balears una reducció proporcional a l'objectiu estatal segons el pes del nombre de persones en risc de pobresa i exclusió social de les Illes Balears en el conjunt d'Espanya.

Tipus: social.

Fonts: Eurostat, Ibestat i OTIB.

INDICADOR 5.2. PERSONES EN RISC DE POBRESA O EXCLUSIÓ SOCIAL (% DE POBLACIÓ)

Definició: percentatge de persones en risc de pobresa o d'exclusió social sobre el total de la població.

Descripció del indicador: aquest indicador es calcula dividint les persones en risc de pobresa o exclusió social entre el total de la població.

Càlcul: anual. S'obté com a quocient i s'expressa en percentatge.

Càlcul per a les Illes Balears: aquest indicador s'obté dividint el nombre de persones residents a les Illes Balears que estan en risc de pobresa o exclusió social entre el total de la població illenca.

Tipus: social.

Fonts: Eurostat, Ibestat i OTIB.

Bibliografia i fonts emprades

- COMISSIÓ EUROPEA. *Evaluación del Año Europeo de lucha contra la pobreza y la exclusión social*, resumen ejecutivo (2010).
— *Una estrategia para un crecimiento inteligente, sostenible e integrador*, Comunicat Europa 2020, COM (2010) 2020 final. Brussel·les, 3 de març 2010.
- GOVERN DE LES ILLES BALEARS. CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, AGRICULTURA I PESCA
- GOVERN DE LES ILLES BALEARS. CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I UNIVERSITAT
- DE LA CAL M. L. [et alt.]. *La nueva Estrategia Europa 2020: una apuesta clave para la UE en el s. XXI*. Vitòria: EUROBASK, gener de 2011.
<http://eurobask.org/ficherosFTP/LIBROS/3_Universitas_2010.pdf>.
- EUROSTAT. *Europe 2020*. <<http://ec.europa.eu/eurostat/web/europe-2020-indicators/europe-2020-strategy>>.
- IBESTAT
- INE
- GOVERN D'ESPANYA. MINISTERI D'INDÚSTRIA, ENERGIA I TURISME
- OBSERVATORI DEL TREBALL DE LES ILLES BALEARS (OTIB)

Índex de gràfics i taules

Índex de gràfics

Gràfic 1. Evolució del PIB dels EUA, el Japó i la zona euro (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Gràfic 2. Variació interanual del preu barril Brent i inflació a la zona euro

Gràfic 3. Evolució del tipus de canvi de l'euro

Gràfic 4. Evolució del PIB de països europeus (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Gràfic 5. Evolució dels components de la demanda

Gràfic 6. Evolució del VAB de les Illes Balears per sectors

Gràfic 7. Energia elèctrica mensual demandada a les Illes Balears (MWh)

Gràfic 8. Indicadors del sector de la construcció

Gràfic 9. Pernotacions, viatgers i estada mitjana a hotels de les Illes Balears. Acumulat anual (Índex 2004=100)

Gràfic 10. Variació interanual dels preus hotelers a les Illes Balears (maig 2014 a maig 2015)

Gràfic 11. Variació interanual de l'IPC de restaurants, bars i cafeteries

Gràfic 12. Passatgers arribats a les Illes Balears per via aèria segons origen de vol. Cicle tendència

Gràfic 13. Passatgers arribats per via aèria per illes. Cicle-tendència

Gràfic 14. Evolució dels tipus d'interès i hipoteques

Gràfic 15. Percentatge de contractació indefinida sobre el total de nova contractació. Maig de 2015

Gràfic 16. Incrementos salarials i inflació a les Illes Balears

Gràfic 17. Variació interanual de l'Índex de Preus de Consum

Gràfic 18. Consum i preu dels carburants de l'automoció (benzina 95 i gasoil A) a les Illes Balears

Gràfic 19. Variació interanual de la tendència-cicle d'indicadors d'inversió a les Illes Balears

Gràfic 20. Taxes de variació del creixement econòmic i dels residus sòlids urbans a les Illes Balears

Gràfic 21. Composició dels residus sòlids urbans a les Illes Balears (2014)

Gràfic 22. Residus sòlids urbans en Kg/habitant per dia a les Illes Balears

Gràfic 23. Residus de construcció i demolició a les Illes Balears (tones)

Gràfic 24. Número de petits productors de residus perillosos a les Illes Balears

Gràfic 25. Vehicles fora d'ús en tones

Índex de taules

- Taula 1. Perspectives de l'economia balear
- Taula 2. Indicadors internacionals
- Taula 3. Previsions internacionals per al 2016
- Taula 4. Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola
- Taula 5. Evolució de l'economia espanyola
- Taula 6. Evolució de l'economia balear
- Taula 7. Creixement del VAB de l'agricultura, la ramaderia i la pesca
- Taula 8. Afiliació a la Seguretat Social en l'agricultura
- Taula 9. Indicadors de l'agricultura
- Taula 10. Indicadors de la ramaderia
- Taula 11. Afiliació a la Seguretat Social en el sector pesquer
- Taula 12. Indicadors de producció pesquera, 1er trimestre 2015
- Taula 13. Creixement del VAB de la indústria i l'energia a les Illes Balears
- Taula 14. Indicadors de la indústria i l'energia
- Taula 15. Principals béns industrials exportats des de les Illes Balears
- Taula 16. Creixement del VAB de la construcció a les Illes Balears
- Taula 17. Indicadors de la construcció
- Taula 18. Indicadors avançats de la construcció
- Taula 19. Creixement del VAB del sector serveis a les Illes Balears
- Taula 20. Indicadors dels serveis
- Taula 21. Indicadors del comerç
- Taula 22. Establiments turístics a les Illes Balears
- Taula 23. Establiments turístics per illes
- Taula 24. Turistes arribats a les Illes Balears per país de residència
- Taula 25. Afiliats a la Seguretat Social
- Taula 26. Passatgers arribats via aèria segons origen de vol
- Taula 27. Trànsit de passatgers arribats per via marítima
- Taula 28. Transport de mercaderies. Tones embarcades i desembarcades
- Taula 29. Indicadors de mediació financera
- Taula 30. Indicadors dels serveis empresarials i immobiliaris
- Taula 31. Indicadors del mercat de l'habitatge
- Taula 32. Ocupats en altres serveis
- Taula 33. Indicadors d'ocupació i atur (Illes Balears, Espanya i UE-28)
- Taula 34. Indicadors del mercat laboral a les Illes Balears
- Taula 35. Indicadors del mercat laboral per illes
- Taula 36. Cost i jornada laboral
- Taula 37. Accidents de treball
- Taula 38. Evolució de l'IPC (maig 2015)
- Taula 39. Indicadors de consum
- Taula 40. Consum dels residents a l'estranger
- Taula 41. Recaptació tributària a les Illes Balears
- Taula 42. Indicadors d'inversió
- Taula 43. Recollida de residus urbans (sòlids) a les Illes Balears
- Taula 44. Evolució dels llots a les EDAR a les Illes Balears (Tones)
- Taula 45. Residus perillosos recollits a les Illes Balears, segons la declaració anual de gestors autoritzats (kg)
- Taula 46. Vehicles donats de baixa a les Illes Balears segons tipus
- Taula 47. Valorització energètica i eliminació (abocador) de residus sòlids urbans i assimilats (tones)

Notes i abreviatures. Agraïments

Notes

Els percentatges de variació es refereixen a la diferència entre el període esmentat d'enguany i el mateix període de l'any passat, excepte quan es diu expressament una altra cosa.

Data de tancament: 29 de juny de 2015

Abreviatures i sigles

T_{t-k}^t (%): variació interanual del component tendència-cicle calculat segons el programa Tramo-Seats.

N. d.: no disponible.

AP.: Administració pública.

ISFLSL: institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

FBCF: formació bruta de capital fix.

MUFACE: mutualitat general de funcionaris.

ISFAS: Institut Social de les Forces Armades.

DGOE: Direcció General d'Ocupació i Economia.

DGEAQAR: Direcció General de Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus.

DGECC: Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic

MAGRAMA: Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

MINECO: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

MINETUR: Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Altres fonts emprades

BCE: Banc Central Europeu

BE: Banc d'Espanya

BEA: Oficina d'Anàlisi Econòmica. Departament de Comerç (Estats Units)

CIS: Centre d'Investigacions Sociològiques

Comissió Europea

Consell Superior de Cambres de Comerç d'Espanya

Destatis: Oficina Federal d'Estadística (Alemanya)

EBF: Federació Bancària Europea

EIA: US Energy Information Administration

Eurostat: Oficina d'Estadística de la Unió Europea

FMI: Fons Monetari Internacional

HM Treasury (Regne Unit)

IET: Institut d'Estudis Turístics

INSEE: Institut Nacional de l'Estadística i dels Estudis Econòmics (França)

Institut Nacional d'Estadística de Portugal

Mercapalma. Mercados Centrales de Abastecimiento de Palma de Mallorca, SA

MIC: Ministeri d'Afers Interns i Comunicació. Oficina d'Estadística (Japó)

Ministeri d'Economia i Competitivitat

Ministeri de Foment

Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social

OCDE: Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic

Oficina Nacional d'Estadística (Xina)

OTIB: Observatori del Treball de les Illes Balears

Servei Estadístic Nacional de Malta

Servei Estadístic Nacional de Tunísia

Servei Estadístic Nacional de Turquia

Servei Estadístic Nacional de Xipre

Servei Estadístic Nacional del Marroc

UK Statistics Authority (Regne Unit)

Agraïments

AENA – Aeroport d'Eivissa
AENA – Aeroport de Maó
AENA – Aeroport de Palma
APB: Autoritat Portuària de les Balears. Ministeri de Foment
ANFAC: Associació Espanyola de Fabricants d'Automòbils i Camions
ATB: Agència de Turisme de les Illes Balears
COAIB: Col·legi Oficial d'Arquitectes de Balears
CLH: Compañía Logística de Hidrocarburos. Palma
Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori
Consell Insular d'Eivissa
Consell Insular de Mallorca
Consell Insular de Menorca
Direcció General de Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus.
Direcció General d'Aviació Civil. Ministeri de Foment
DGT: Direcció General de Trànsit. Ministeri d'Interior
EMT: Empresa Municipal de Transports de Palma
Euro6000
Gesa-Endesa
IBAVI: Institut Balear de l'Habitatge. Govern de les Illes Balears
Ibestat: Institut d'estadística de les Illes Balears
INE: Institut Nacional d'Estadística
Observatori del Turisme. Conselleria de Turisme i Esports
Oficemen: Agrupació de Fabricants de Ciment d'Espanya
Parc de tecnologies ambientals de Mallorca (TIRME)
Ports de Balears
REE: Red Eléctrica de España
Servired
Sistema 4B
SOIB: Servei d'Ocupació de les Illes Balears. Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats
TGSS: Tresoreria General de la Seguretat Social

Persones

Antoni M. Grau Jofre (Direcció General de Pesca i Medi Marí)

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Treball, Comerç i Indústria

<http://dgeconomia.caib.es>

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur